

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 3 Sayı:35 - OCAK 2016 Fiyatı:10TL

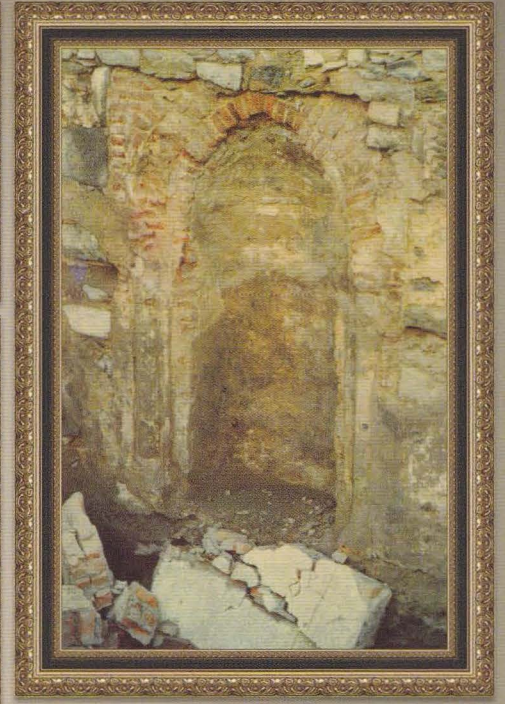
MEKKE-İ MÜKERREME'DE RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi Ve Sellem)İN HADİCE (Radiyallâhu Anhâ) VÂLİDEMİZ İLE BİRLİKTE YAŞADIKLARI HÂNE-İ SAADETLERİ! BEYAZ ÇİZGİ İÇERİSİNDEKİ YER FÂTİMATÜ'Z-ZEHRÂ (Radiyallâhu Anhâ) VÂLİDEMİZİN DOĞDUĞU MÜBAREK MEKÂN! MİHRÂB-I ŞERİF, HEYETLERİ KABUL ODASINDAKİ İBADET MEKÂNI, MERMERLİ OLAN DİĞER MİHRÂB-I ŞERİF İSE KİBLENİN TAHVİLİNDEN ÖNCE RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi Ve Sellem)İN NAMAZ KILDIĞI KUTSAL MEKÂN! GENİŞ ODA İSE MİSAFİRLERİ KABUL MEKÂNI!

Tarîkat-ı Hâlidîyye Âdâbî Risâlesi
Ahmet Mahmut ÜNLÜ sh: 04

Ahmed Hicâbî, Ahmed Sünnetî ve
Muhammed İhsan Oğuz Efendilerin
İbret Dolu Hayatları
Ahmet Mahmut ÜNLÜ sh: 24

Rûhu'l Furkan Tefsîri'nden Kıssalar
Murat Demir sh: 14

Av ve Avcılık
Hüsamettin VANLIOĞLU sh: 42

Bidat Ehli Karşısında Duruşumuz
Mustafa ÖZCAN sh: 56

I. Ahmed Han'ın Şahsiyeti
Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL sh: 70

Nefes Deyip Geçmemek
Prof.Dr. Volkan TUZCU sh: 78

“Mektûbât”ın Muarribi (Arapça'ya Çeviren) Muhammed Murad el-Minzelevî(Rahimehullâh)
Hasan KUDUOĞLU sh: 18

« الْكُورُ » İsm-i Şerîfinin Bazı
Havâssı ve Maddî-Mânevî
Nurlara Ulaşmak İçin
Okunacak Duâsı sh: 84-93

Gece Gündüz Sürekli
Zikretmekten Daha Fazîletli
Olan Zikirler
sh: 94-95

Büyülerin İptali İçin
Yazılacak Âyet-i Kerîmeler ve
Duâlar
sh: 96-95

EDİTÖRDEN

“Küllü âtin karîb/Her gelecek yakındır”

Ölüm yakın, kabir yakın... Hesap, mizan, sırat hepsi yakın...

Koskoca bir yılı daha geride bıraktık. Bir bakmışsın, bu yıl da göz açıp kapayıncaya kadar geçip gitmiş. Zira seneler, aylar, günler hatta alınan her nefesin ardından bir nefes daha hızla tükeniyor.

Her gün aramızdan birileri devamlı eksiliyor, her daim selâlar okunuyor, musallâya konulan cenazelerin namazları kılınıp sonra mezarlığa defnediliyor. Onu toprağın altına koyanlar, acaba sıranın bir gün kendilerine de geleceğini düşünüyordular mı?..

Peki biz düşünüyor muyuz, merak ediyor muyuz geriye ne kadar ömrümüzün kaldığını? Kaç sene, kaç ay veya kaç gün...

Aslında bir saat sonrasına kimsenin garantisi yok. İçinde bulunduğumuz saat dünya, bir dahaki saat ahiret olabilir. Hatta bu dakika dünya, bir sonraki dakika ahiret olabilir. Bu gerçeği bilmeyenimiz yok ama gaflet denen illetten de maalesef kurtulamıyoruz.

Efendimiz ﷺ bir hadisi şeriflerinde:

“Kıyamet gününde kul, dört şeyden sorulmadıkça ayakları oynamaz.” Buyurmuştur. Yani Cennete gidecek olanlar bile, bu suallere cevap vermeden bir adım atamayacak. İşte bu suallerden biri de şudur:

“Ömrünü nerede tükettin?”

İnsanoğlu kendisine bahşedilmiş olan bu kıymetli ömrünü rahmetin yağdığı yerlerde mi, yoksa lanetin yağdığı yerlerde mi geçirdi? Allah’a itaatle mi, yoksa isyanla mı geçirdi? bunun hesabı hepimize sorulacak...

Ömrün her günü, saati nerede ve nasıl geçtiği sorusuna cevap verebilmek, gerçekten de çok büyük bir mesuliyet. Şöyle bir düşünüyorum da, sen boş ver koskoca bir ömrün hesabını vermeyi, sadece geride bıraktığımız 2015 yılının hesabı sorulsa, acaba kaçımız hakkıyla hesabını verebiliriz.

İşte bu hesabın ağırlığından dolayı, bazı büyükler, dünyaya gelmemiş olmayı dahi temenni etmişler. Bu zatlardan biri olan İbni Meysere ölüm döşegindeyken:

- Keşke anam beni doğurmasaydı, diye ağlıyormuş. Annesi de hemen yanı başında:

- Evladım! Allah sana iman, ameli salih, İslama hizmet gibi pek çok nimetler nasip

etti. Niçin böyle söylüyorsun? Deyince İbni Meysere demiş ki:

- Cehenneme uğrayacağım hakkında ayet-i kerime var ama oradan çıkacağım

hakkında hiç bir haber yok. Nasıl ağlamam?..

İbni Meysere böyle söylerken şu âyet-i kerimeyi kastediyor:

“Sizden hiç biriniz müstesna olmamak üzere oraya (cehenneme) uğrayacaktır. Bu, Rabbinin kat’i olarak aldığı bir hükmüdür...” (Meryem: 71)

Bu ayetin tefsirinde beyan edildiği üzere, Sırat Köprüsü Cehennem üzerine kurulduğu için, sıratı geçen herkes bir nevi Cehenneme de uğramış olacak. Ama Mevla Teala: **“Herkes oraya uğrayacak”** buyurduğu için, bazı büyük zatlar yine de bunun korkusunu yaşamış ve endişesini taşımışlardır.

Bu kısacık ömür için ne hazırlıklar, ne plan ve programlar yapıyor, ne binalar imar ediyoruz da, ebedî olan ahiret hayatı için maalesef gereken hazırlığı kâmil yapamıyoruz. Oysa yaşadığımız bu dünya hayatının yalnızca bir oyun ve oyalanmadan ibaret olduğunu Rabbimiz bizlere hatırlatarak şöyle buyuruyor:

“Bu dünya hayatı sadece bir oyun ve oyalanmadan ibarettir. Ahiret yurduna gelince, işte asıl hayat odur. Keşke bilmiş olsalardı.” (Ankebut 64)

Yolumuz uzun, yükümüz ağır. Ve nice meşakkatli merhaleler bizi bekliyor. Önümüzde ölüm var, kabir var, kıyamet var... Haşır-neşir, hesap, sırat var. Nasıl aşılacak nasıl geçilecek?..

Mevla Teala cümlemizi, gaflet uykusundan uyandırсын. Ahiret azıklarımızı bu dünyadan tedarik ederek, bu merhaleleri kolayca aşmaya bizleri muvaffak eylesin.

Fi emanillah!

Mustafa Özşimşekler

ADRES

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 435 10 58

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR

Gürsel YILDIZ

REKLAM MÜDÜRÜ

Suat YILDIZ
0212 435 50 50

YAYIN TÜRÜ

Yerel, Sürekli, Aylık

BASIM YERİ

Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

YURTIÇİ ABONELİK BEDELİ (YILLIK)

120 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (YILLIK)

100 Euro

ABONELİK İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ

Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI

İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI

İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI

Gürsel YILDIZ
105 907 20

TEMSİLCİ İRTİBAT

0212 435 10 58

ABONE DAĞITIM

Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ

0212 912 10 06

04

AHMED SİYÂHÎ HAZRETLERİ'NİN
"TARİKAT-I HÂLİDİYYE ÂDÂBİ"
RİSÂLESİ TERCEME ve ŞERHİ
(2.BÖLÜM)

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

24

CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'NİN
KASTAMONU ZİYARETLERİ
3. BÖLÜM

LÂLEGÜL MEDYA ARAŞTIRMA EKİBİ

36 **SÜNNET**
HADİS-İ ŞERİFLER

38 **BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM**
HZ. SA'D İBNİ EBÎ VAKKAS

52 **HIKEMİYYÂT**
HIKMETLİ SÖZLER

54 **EDEBİYYÂT**
EY NEBÎ

60 **KISSADAN HİSSELER**
"KİMSENİN GÖRMEĞİĞİ YER"

62 **SAĞLIK**
BAĞIŞIKLIK (İMMÜN) SİSTEMİ

68 **SIHHAT-Ü ÂFİYET**
SUYA YETERİNCE ÖNEM VERİYOR MUYUZ?

• DUALAR ve ZİKİRLER •

84 **DUALAR ve ZİKİRLER**
Rebûlâhir Ayında Kılınacak Bir Namaz

84 **DUALAR ve ZİKİRLER**
İsm-i Şerîfi « أَلْتَوْرُ » Doksan Üçüncü İsm-i Şerîf
93 « أَلْتَوْرُ » İsm-i Şerîfinin Bazı Havâssı

94 **DUALAR ve ZİKİRLER**
95 Gece Gündüz Zikretmekten Daha Faziletli Zikirler

95 **DUALAR ve ZİKİRLER**
96 Büyünün İptali İçin Yazılacaklar

İSLAMÎ OLMAYAN NİZAM VE KURALLARI İSLAMÎ GİBİ GÖSTERME TEHLİKESİ

■ RESUL BÖLÜKBAŞI

►10

“MEKTÛBÂT”IN MUARRİBİ MUHAMMED MURAD el-MİNZELEVÎ (Rahimehullâh)

■ HASAN KUDUOĞLU

►18

AV ve AVCILIĞA DAİR FIKHÎ MESELELER

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

►42

BİDAT EHLİ KARŞISINDA DURUŞUMUZ

■ MUSTAFA ÖZCAN

►56

I.AHMED HAN'IN ŞAHSİYETİ

■ Prof.Dr. AHMET ŞİMŞİRGİL

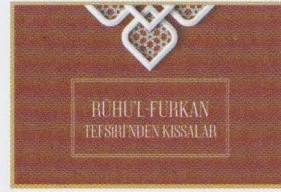
►70

İÇİMİZDEKİ KORKAĞA DUR DEYİN!

■ Mehtap KAYAOĞLU
(Psikolojik Danışman &Psikoterapist)

►80

RÛHU'L-FURKAN TEFSİRİ'NDEN KISSALAR

■ MURAT DEMİR

►40

EFENDİ HAZRETLERİ'NİN İLMÎ KELÂMLARI

►32

SÖZ DİNLEYEN ALIR MERTEBE...

■ MUSTAFA ÖNŞİMŞEKLER

►46

TUZAKLARI AŞARAK CENNETE ULŞAMAK

■ ALİ ULVİ UZUNLAR

►64

NEFES DEYİP GEÇMEMEK

■ Prof.Dr. VOLKAN TUZCU

►78

Lalegül Dergisi Yıllık Abonelik

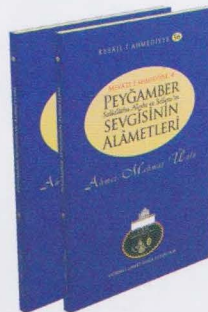
Yurtiçi Abonelik ₺120

Yurtdışı Abonelik €100

ABONE HEDİYELERİ

2 Adet Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Sevgisinin Alamaetleri

2 Adet Osmanlı Padişahlarının Yapbozu

Lalegül

0212 912 10 06

www.lalegulnesriyat.com

HÂLİD-İ BAĞDÂDÎ HAZRETLERİ'NİN HALİFESİ
KASTAMONU'LU AHMED SİYÂHÎ HAZRETLERİ'NE AİT
“TARİKAT-I HÂLİDİYYE ÂDÂBİ” RİSÂLESİ

TERCEME ve ŞERH AHMET MAHMUT ÜNLÜ

GEÇEN AYKI YAZININ DEVAMI

Milli Eğitim Bakanlığı, Kastamonu Kitaplığı, 787 noda kayıtlı
“Risâle-i Haddâdîzâde el-Hâc eş-Şeyh Ahmed Efendi en-Nakşibendî”
İsimli Risalede Ahmed Siyâhî Hazretleri şöyle buyurmuştur:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın Adıyla!

**Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh-u Te'âlâ'ya
mahsustur. Salât-ü selâm Efendimiz Muhammed'in, Ehl-i
Beyt'inin ve tüm sahâbesinin üzerine olsun.**

Şu bilinsin ki; müride lazım olan bir takım tarîkat âdâbı vardır ve bunların bilinmesi ve amel edilmesi gayet elzemdir.

19- Mürid olanlar müşidlerinin huzurunda ve gıyâbında dillerini ve kalplerini sûtî zandan ve meâyibden (insanlar hakkında kötü düşünmekten ve onların ayıplarını görmekten) sakınmalıdır, (bunları yaprak) kendilerini helâk etmemelidirler.

20- Şu mâlum ola ki müridler müşidlerinin ziyaretlerine üç-beş günde bir gelmelidirler.

21- Gelirken de (işledikleri günahlardan) istiğfar ederek abdestli halde olmalıdır.

22- Geldiklerinde ise müşidlerinin hizmetinde olanlardan şeyhlerinin yanına girmek için izin niyaz etmelidirler, eğer izin verilirse girerler, izin verilmediği takdirde ise dönüp gitmelidirler.

Zira müşid-i kâmillerin asla boş vakti olmaz, o vakitte ya meşguldürler veya kabz (mânevî tutukluk) halleri olabilir, ya da istiğrak (Allâh-u Te'âlâ'dan gelen feyiz ve tecellîlerin müşâhedesinde boğulup kalma) halinde olup kendilerinde olmayabilirler. O vakitte müşidin yanına varmak mürid için zararlı olabilir, onlar müridlerinin faydası için geri dönmelerini emir buyurmuşlardır (diye düşünerek hiç üzülmesizin aynen görmüş gibi feyizlerle geri dönmelidirler).

(Mürid olmayan) diğer kimseler de böyledir. Bu hali bilmeden girerlerse mazurdurlar, eğer bunları bildikleri halde yine de izinsiz olarak girerlerse bu, edepsizliktir, kibirli davranmaktır ve şeytan sıfatıdır. Bu gibi kimselerden Allâh'a sığındık.

23- Mâlum ola ki; izin verilip de içeri girdikleri vakitte kendilerini fakir (muhtaç) bilsinler. (Âlim de olsalar, zengin de olsalar bu vasıflarını mülâhaza etmeyerek aksine kendilerini maddî ve mânevî alanlarda kimsesiz ve ihtiyaç sahibi olarak düşünsünler.)

24- (Ziyaret esnasında müşide yağın tellîlere mazhar olmak ve feyizlerine tâlip olmak niyetiyle) müşidlerinin iki kaşının aralığına, alınının ortasına baksınlar.

25- Daha sonra önlerine bakarak müşidlerinin sağ elini öpsünler ve geri geri gelip el bağlayarak ayakta durup önlerine baksınlar.

26- Müşidi nereye işaret ederse oraya otursunlar, eğer bir yere işaret etmez ise oturmasınlar.

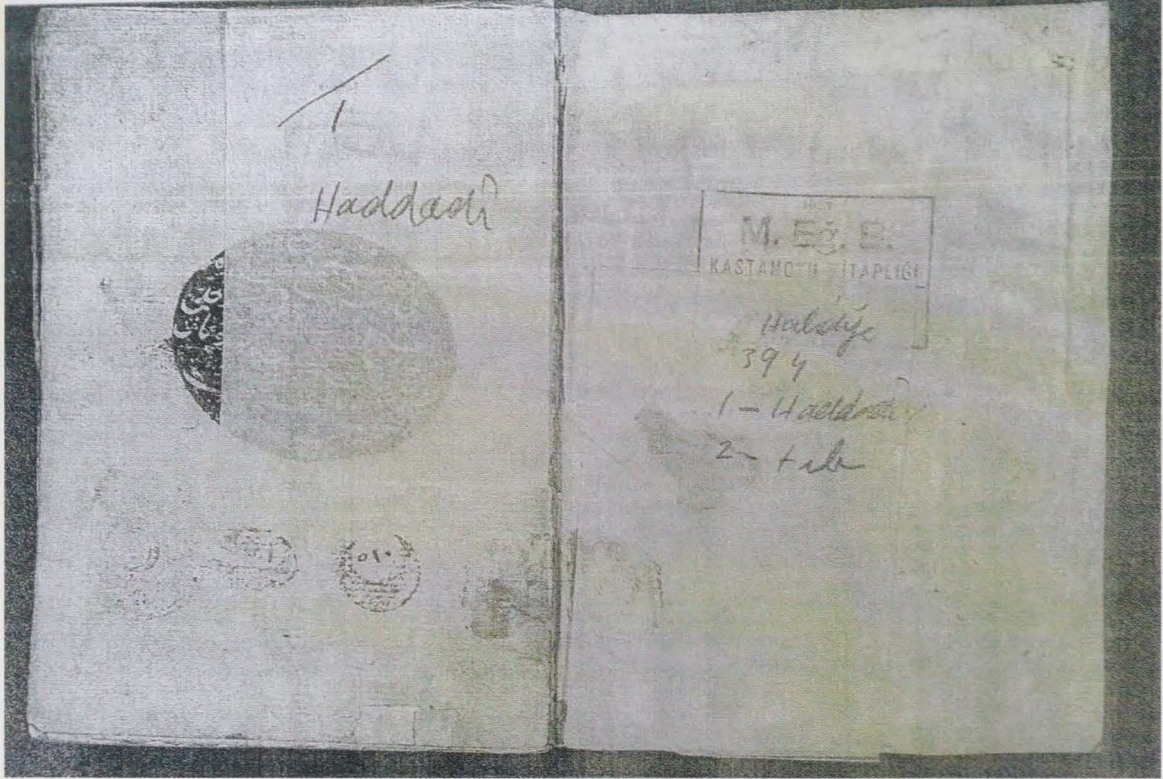
27- Mâlum ola ki gerek oturulsun ve gerek oturulmasın bir miktar bekleyip tekrar müşidinin elini öpüp gitsinler ve çok oturmasınlar.

28- Eğer şeyhi sohbet eder ise sözünü tamamlayana kadar otursunlar gitmesinler, sohbet tamamlanıncaya kadar gitmesinler, eğer giderlerse edepsizlik olur. (İlim ve sohbet meclisini kaçırmak bir mazeret sebebiyle namazı kaçırmaktan daha çok zarar verir.) Zira namazı kaçırırsa kazası vardır (ki böylece kaçırdığını telâfi edebilir) ama şeyhinin sohbetini kaçırırsa kazası (telafisi) mümkün olmaz.

29- (Şeyh efendinin sohbeti esnasında) ziyade kulak verip dinlesinler, gafil olmasınlar. (Başka şeyler düşünerek konuşulan mevzulardan habersiz kalmasınlar.)

30- (Müşidlerinin karşısında) oturdukları vakitte (aks-i) teverruk üzere otursunlar, yani sağ ayaklarını sol ayaklarının altından çıkararak sağ ayakları üzerine otursunlar ve zikir esnasında dahî böyle otursunlar yani meşguliyetteki (tarîkat dersinde murâkabe yaptıkları halleri) gibi el bağlasınlar, gözlerini kapayıp başlarını aşağı eğip istifâza etsinler (feyiz almaya çalışsınlar).

31- Eğer müşkilleri (özellikle tarîkat dersleri ve mânevî halleri ile alakalı sorunları) var ise aşağı avaz (kısık ses) ile ağır ağır

söylesinler, pek pek (yüksek sesli olarak) söylemesinler, zira pek pek yüce avaz (yüksek ses) ile söylemek hakkında (zem ve zecr / kınama ve engelleme / içeren) âyet-i kerîme vardır. (Nitekim **Allâh-u Te'âlâ Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)' e karşı sesli konuşmaları nehyetmek üzere:)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا
أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا
تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن
تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾

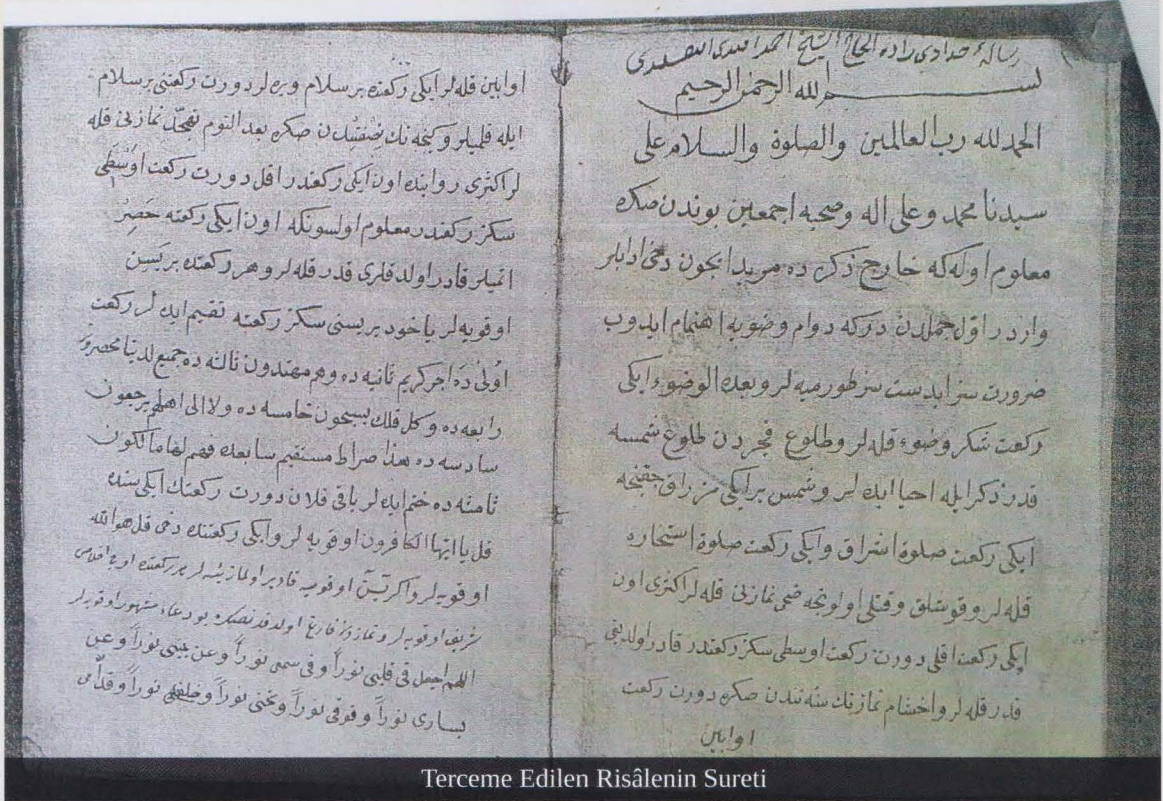
“Ey îman etmiş olan kimseler! (Peygamberimin yanında bir şey konuşmanız icap ettiği zaman) **seslerinizi o Nebî'nin sesinin üstünde** (olacak şekilde) **yükseltmeyin, bir kısmınızın diğer bir kısma sesli konuşması gibi ona sözü gür sesle de söylemeyin ki, (sonra) siz farkında olmadığımız halde amelleriniz boşa çıkar!**” (Hucurât Sûresi: 2) buyurmuştur.

32- Yine böylece müridler, ehvaline müteallik (mânevî halleriyle ilgili) her ne şey zuhur eder ise bir kimseye söylemesinler, ancak müşidlerine söylesinler. Eğer uzak beldelerde olursalar mektup ile ona bildirsinler.

33- Rüyalarını dahî başkasına tabir ettirmesinler. Ama her bir rüyayı söylemesinler, bazı müşkil olan rüyalarını müşidlerine söylesinler, eğer cevap verirse kabul etsinler ve eğer cevap vermeyip sükut ederlerse hoş görsünler, tekrar sual etmesinler.

Zira azizlerin (değerli velîlerin) hali öyledir ki kelimelerini bir kimseye tahsis etmeyerek (şahsa özel konuşmazlar, bilakis) meclisinde hazır olan ihvanların her birerlerinin haline münasip sohbet ederler ve bazı kere de hikâye tarîkı ile ihvana emr-i bilmaruf nehy-i anil münker ederler.

Müşidler, kendisinden sükût edilen (soru üzerine cevaplamadığı) rüyaların tabirine sohbet esnasında işaret ederler. Müride lazım olan ise sohbe güzelce kulak verip dinlemesi ve kendiliğinden (söz) söylemesidir.

Terceme Edilen Risâlenin Sureti

(Yani “Şu şöyle yapmış, şöyle yapanın başına şu gelmiş, şu ibadeti yapan kişi şöyle kazanmış” şeklinde başkalarının yaşadığı olayları kıssalar halinde naklederek sohbetinde bulunan kimselere yapmaları gereken vazifeleri işaret yoluyla bildirirler. Dolayısıyla müşid onun sorusuna o anda cevap vermediyse veya rüyasını tabir etmediyse tekrar sorarak edepsizlik yapmamalıdır, bilakis edebe riayet ederek müşidin yapacağı sohbeti iyice dinleyip cevabını onun kelimeleri arasında aramalıdır.)

34- Eğer müşid bir şey sual ederse (sorarsa müridler hemen) cevap versinler ve meclislerinde oturdukları sürece azizlerinden (o değerli müşidlerinden) istifâza etsinler (feyiz almaya çalışsınlar), sözlerinden gafil (habersiz ve sohbetine karşı lâkayit) olmasınlar.

35- Yine böylece müşidin huzurunda sağa sola bakmasınlar.

36- Kendi aralarında konuşmasınlar.

37- Şeyh efendinin karşısında yeyip içmesinler.

38- Müşidin üzerinde bulunan eşyasına bakmasınlar ve bu nedir diye sormasınlar.

39- (Müşidin huzurunda) burunlarını silmesinler, boğazlarını temizlemesinler, hırıltı çıkartmasınlar, sümkürmesinler, parmaklarını çıtlatmasınlar, esnemesinler.

40- Yüzlerini ekşitip dargın kimse gibi oturmasınlar.

41- Üzerlerindeki elbiseleriyle oynamasınlar.

42- Evrad-u ezkâr (virdlerini ve zikirlerini) vesair hiçbir şey okumasınlar, tesbih çekmesinler.

43- İki taraflarına, önlerine ve arkalarına doğru salınıp kımıldamasınlar.

44- (Dünyevî şeylerden kaçtırdıklarına) ah-vah etmesinler, havadis (güncel haberler) ve dünyevî bir şey konuşmasınlar.

45- Mürşidlerinin (kendisine has olan) yerine oturmasınlar.

46- Kendilerinin ilminden, kemâlerinden, mertebelerinden, zenginliklerinden, zikir kılıklarından (tarîkatta sembol kabul edilen kıyafetlerden hangisini hak ettiğiinden) ve kendilerinin büyüklüklerinden bir şey izhar etmesinler. Aksine fakir ve müflis bir halde, elini bağlayıp mahbus adam gibi otursunlar. Zira mürşid-i kâmil olan kimseler hiçbir kişinin ilmine, üstünlüğüne ve mertebesine bakmazlar. Onlar nezdinde âlim, zâhid, câhil, âsi, zengin, züğürt, sultan ve fakir eşittir.

Nitekim mürşidlerin nazarı (ilgi ve alâkası) insanların kalplerinin **Allâh-u Te'âlâ**'ya doğrulup (yönelip) kalplerinin selim (**Al-lâh-u Te'âlâ**'dan gayri her düşünceden ve tasadan arınmış) bir halde düzelmesi, mâsivâdan (**Allâh-u Te'âlâ**'dan gayri şeylere bağlanmaktan) berî (uzak) olup, ahlâk-ı hamîde (beğenilen huylar) ile muttasıf olmalarına yöneliktir.

Zira bu zatlar bütün işlerini şerî'ata uydurmuşlardır. Mürşid olduğunu iddia eden birinin ilgi ve alâkası, mürşidinin ilmine, kemâline (hünerlerine), makamına, malına ve mesnedine (dayandığı şeylere yönelik) olursa o adam mürşid değildir, bilakis hokkabazdır ve cerrâr (cerre çıkan yani dîni dünyaya alet edip para toplayan)dır.

Böyle kişiler nefesine uymuştur ki bunların kendilerine merhametleri yoktur. Kaldı ki diğer kimselere nasıl merhamet edebilirler. Böyle olan kimselerden sakınmak lazımdır. Şimdi zamanımızda (160 sene kadar önce) çoktur. Ey Allâh! Bu tip insanlardan Sana sığınırım.

47- Mâlum ola ki mürid mürşidinin yerine (özel makamına) oturmamalı, mürşidinin yanına varırken boğazını temizleyerek, tükürerek ve gürültü patırtı yaparak yürümemelidir. Bilakis sükûnetle, yavaşça varıp kapıyı açıp örtmelidir, sert bir şekilde açıp kapatmamalıdır.

48- Mürid mürşidinin huzurunda gülmemelidir.

49- Müridler birbirlerinin suçlarını mürşide söylememelidir, aksine birbirlerinin haklarına riayet edip hoş geçinmelidirler, asla birbirlerini gücendirmemelidirler, birbirlerine küstahlık etmemelidirler ve diğer müminler(le olduğu) gibi hoş geçinmelidirler.

50- Mürid hiçbir şeye gazap etmemelidir, zira gazap (kızgınlık hali) kalbin nûrunu söndürür.

51- Mürid, insanların işlerine karışmamalıdır, özellikle (ulemânın üst sınıfı kabul edilen) mollaların ve hâkimlerin işlerine karışmamalı ve onlarla nizâi (tartışmayı) terketmelidir. Her ne kadar haklı olup (karşı tarafın görüşü) kabulü mümkün olmayan durumlarda bile nizâi terketmek efdal () daha fazîletli)dir. Zira tartışma durumu kişiye zillet ve hakaret (alçaklık ve horluk) getirir.

52- Mürid ulemâyâ (âlimlere), sulehâyâ (sâlih kişilere) ve hamele-i Kur'ân olanlara (Kur'ân'ı ezberleyerek onu taşıyan hafızlara) tazim ve hürmet etmelidir.

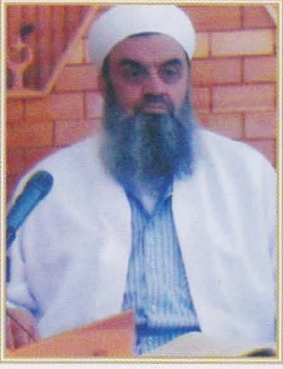
53- Her gördüğünü HIZIR (*Aleyhisselâm*) kabul edip (olabileceğini düşünüp) duasını istemelidir.

54- Kendini herkesten aşağı görmelidir ve kendinden aşağı kimse bulunmadığını bilmelidir.

55- Herhâlükârda ahlâk-ı hamîde (beğenilen huylar) kazanmaya gayret etmelidir.

56- Sultana (devlet yöneticisine) nusrat ve yardım duası yapmalıdır ve padişahın âlimlerine, vezirlerine, emirlerine, yardımcılarına, sefirlerine (büyükelçilerine), asâkir-i mansûrenin ıslahına (ordunun düzgün ve iyi olmasına) dua yapmalıdır.

57- Tarîkat ehli, kendilerini insanlardan hayırlı zannetmemelidir ve hayırlı amel işledim diye sevinip mağrur olmamalıdır. Zira **Allâh-u Te'âlâ**'nın fazl-u keremi insanların ve cinlerin amelinden daha hayırlıdır. Bu yüzden **Hakk Te'âlâ**'nın fazlını ve ihsanını daima ummalıdırlar.

Resul BÖLÜKBAŞ

İSLAMİ OLMAYAN NİZAM VE KURALLARIN İSLAMİYMİŞ GİBİ DİN İLE MOTİFLEYİP SUNMAK, İTİKAD YÖNÜNDE ÇOK TEHLİKELİDİR

Günümüzde içinde yaşadığımız son asırda istenen manada dini eğitim yapılmadığı için ve dini konuda otoritenin yok denecek kadar azaldığından dolayıdır ki, beşeri kurallar onların bir çoğu ilahi kurallar imiş gibi sunulmaktadır.

Allah (*Celle Celâlihû*) tarafından gayri meşru olarak beyan edilen bir takım kurallara beşer tarafından meşruiyet verilmek suretiyle hak ile batılı birbirine karıştırıp aldanan insanlar büyük ekseriyettir.

Hatta o kadar ki, batıla hak, hakka batıl diyecek kadar karmaşa içinde yaşayan bir çok Müslümanım diye geçinen insanlar vardır.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ
الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ
الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

Ey Ehl-i Kitap! Niçin hakkı (değiştirmeye ve bâtılı hak suretinde göstermeye gayret ederek onu) **bâtıla karıştırıyorsunuz ve** (Muhammed (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in nübüvvetinin doğruluğunu ifade eden) **o hakkı gizliyorsunuz? Oysa siz** (gerçeği) **biliyorsunuz!** (*Ali İmran Suresi:71*)

Günümüzde bazı kendini hoca gibi gören dini ilimlerden mahrum kişiler var ki bunlardan bir şey beklemek doğru olmaz. Ancak oldukça ilim sahibi olan Kur'an'ın ahkâmından ve beyanından anlayan bazı hoca efendilerden de yanlış beyanları işitmek bizleri cidden rahatsız ediyor. Kur'an'ı kerimin ayetleri ile kat'î bir şekilde yasaklanan haramlara bir takım beşeri güçlerin o haramlara meşruiyet tanıdı diye Cenab-ı Hakk'ın gayri meşru ve haram diye ferman ettiği hususları mubah görmek beşeriyeti uluhiyetin üzerinde görmek manasında olduğunu avamın bilemeyebilir. Ancak hocalarında bu şekilde görmesi kıyamet alametlerinden korunmuş bir alamet olsa gerek.

İlmi ile mücehhez olan bir âlimden Cenab-ı Hakk'ın koyduğu ve şerri şerifin beyan ettiği hükmü birileri tarafından teğyir edilmesine nasıl cevaz verebilir.

...فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ

عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ

يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Artık onun emrine muhalefet edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veya elem dolu bir azaba uğramaktan sakınsınlar. (*Nur Suresi:63*)

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ
أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَالًا مُّبِينًا

Allah ve Rasûlü bir iş hakkında hüküm verdikleri zaman, hiçbir mü'min erkek ve hiçbir mü'min kadın için kendi işleri konusunda tercih kullanma hakları yoktur. Kim Allah'a ve Resûlüne karşı gelirse şüphesiz ki o apaçık bir şekilde sapmıştır. (Ahzap Suresi:36)

Bu iki ayette Cenab-ı Hakk açık seçik kendisine ve Rasûlüne muhalefet edenleri musibet ve belâ ile karşı karşıya kalacaklarını beyan ediyor.

Şimdi başımıza gelen sıkıntıların ve belaların nereden ve ne sebeple geldiğini anlamamız zor değildir.

Eğer bizler Allah ve Rasûlünün ahkâmına muhalefet etmenin cezasının böyle olacağını muhbir-i sadık olan Yüce Mevlâ beyan ediyorsa Müslüman bu beyandan asla tereddüt edemeyeceği gibi çeşitli yorumlar yapmaktan da kaçınması gerekir.

Şartın tahakkukunda meşrutun tahakkuku muhakkaktır. Muhalefetin cezası sadece ahirette tahakkuk etmeyecektir. Aynı zamanda bunun bir kısmını dünyada tecelli edeceğini başka bir ayette beyan edilmektedir.

Elbette kulun, beşerin ehali ihtiyariyesi ve hür iradesi vardır. Ancak Allah ve Rasûlünün beyanı karşısında kulun tercih hakkının olmadığını yukarıdaki ayet açık bir şekilde ifade ediyor. Allah ve Rasûlünün verdiği kesin hükümler karşısında kullar yorum yapamazlar. Zira doğru tektir ve O'da Cenab-ı Hakkın beyanıdır. Allah'ın beyanına ters olan her görüş batıl ve yanlıştır.

Kur'an-ı Kerim'de Cenab-ı Hakk'ın fermanı ile haram kılınan hususlara hiçbir güç meşruiyet veremez. Bu hakkı Allahtan başka hiç kimse kendisine hak olarak tanıyamaz. Tanıyanlar olursa (ben sizin en yüce Rabbinizim!) diyenlere arkadaş olur.

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ
هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ
مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

Artık büyük bir helâk vardır o kimseler için ki; o (değiştirilen) kitabı elleriyle (yalan yanlış) yazmaktadırlar da sonra ona mukabil biraz baha satın alabilmeleri için: “İşte bu, Allâh katındandır!” demektedirler. İşte büyük bir helâk vardır onlara; ellerinin yazmış olduğu şeyler yüzünden! Yine büyük bir helâk vardır onlara; kazanmakta oldukları (rüşvet gibi) şeyler yüzünden! (Bakara Suresi:79)

İşte bu ayet İslâm dışı bir takım kuralları yazıp çizip yürürlüğe geçirip sonra bunlar mukaddes hükümlerdir demek veya mukaddes olan ilahi hükümlere eş tutmak en büyük cürümdür. İslâm'ı ve Kur'ânı yeniden okuyup öğrenmek mecburiyetindedir. Bazılarının dediği gibi Kur'an'ı ve İslâm'ı asra göre yorumlamak değil İslâm ve Kurân'ı indirilip gönderildiği gibi anlamak Kurân'dan ve İslâm'dan muradullahın ne olduğunu Rasûl'ünün dilinden ve tefsirinden öğrenme mecburiyeti vardır.

Günümüzde bir takım sözde ulema çıkıp Kur'ân'ı ve İslâm'ı asra göre yorumlamaları fevkalade yanlışdır. Hatta bu yorumların bir çoğu yorumlayanları ve bu yorumlara inananları küfre düşürür. Önce hocayım diyeceksin ondan sonra Kur'ân-ı Azimüşşan'ın ahkâm ayetlerinin tarihsel olduğunu iddia edeceksin bu ne büyük küstahlık. Kur'ân-ı Kerîm'in ibadet ayetlerinin tarihsel olmayıp ahkâm ayetlerinin tarihsel olduğunu iddia etmek tamamen keyfi bir beyandır.

Ahkâm ayetleri tarihsel ise ibadet ayetlerinin tarihsel olmamasını gerektiren nedir?

Biz ehl-i sünnet ulemasına göre Kur'ân-ı Kerîm'de mevcut olan gerek itikad'la gerek ibadetle ve gerekse ahlâk ile alakalı olan ayetler ve bu ayetlerin hükümleri kıyamete kadar bakî ve devamlı olduğu kesin olduğu gibi muamelat ukubat ve hadler hakkındaki ayetlerde kıyamete kadar geçerli ve hükümlerine inanmak imanımızın gereğidir.

Örnek olarak bir ayet serdedelim. Müslüman namuslu erkek ve kadınlara iftira edenlere Kur'ân-ı Kerîm'in vaz ettiği hükmün beyanında Nur Suresinin 4 ve 5. Ayetinde bakınız ne buyuruyor.

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا
بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً
وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ (٤) إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Namuslu kadınlara zina isnat edip sonra da dört şahit getiremeyenlere seksen değnek vurun. Artık onların şahitliğini asla kabul etmeyin. İşte bunlar fâsık kimselerdir. Ancak tövbe edip bundan sonra islah olanlar müstesna. Çünkü Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. (Nur Suresi:4-5)

Burada iftira eden müfterilere verilecek olan cezanın esma-i adetle Seksen sayısına has olan bir lafızla miktarını beyan etmektedir. Eğer merhamet ederek bu seksen değneği 79'a indirecek olursan haddi uygulamamış olursun. Veya kızarak 81'e çıkaracak olursan zalim olursun. Tümü ile bu hükmü Allah'ın beyanına rağmen tarihsel deyip elinin tersi ile iten sözde ulemaya ne demeli...

Selâm ve Duâ ile...

RÛHU'L-FURKAN TEFSİRİ'NDEN KISSALAR

SIR TUTAMAYANA MÂNEVÎ SIR VERİLMEZ

CENNETTEKİ RIZIKLAR ÇOK ÇEŞİTLİ OLACAK

ALLÂH'A VERDİĞİ SÖZÜ TUTMAYANIN BEDBAHTLIĞI

FİRAVUN'UN ÖLDÜRDÜĞÜ ÇOCUKLARIN KUVVETİ
MÛSÂ (Aleyhisselâm)'A VERİLDİ

Murat DEMİR

Şeyh-i Ekber (*Kuddise Sırruhu'l-ather*) **Muhyiddîn-i Arabî Hazretleri**, “*el-Emru'l-muhkemü'l-merbut fimâ yelzemü ehle tarîkillâhi mine'ş-şurût*” isimli risâlesinde şöyle bir hikâye nakletmişlerdir:

Bir şeyh efendinin çok emniyetli (güvenilir) olduğunu iddia eden bir müridi vardı. Şeyh efendi onun emniyetli bir kişi olmadığını biliyorsa da, o, bu hususta şeyhini reddediyor ve emniyetli olduğu iddiasında bulunarak, şeyhinden kendisine, **Allâh**'ın sırlarından bir sır açmasını istiyordu. Bir gün Şeyh Efendi bir talebesini bir eve gizledi, bir koyun alıp keserek çuvala koydu. O iddiacı müridi yanına girdiğinde, şeyhini elinde bıçak, önünde çuval, elleri kana boyalı bir hâlde görünce: “**Efendim size ne oldu?**” dedi. O da: “**Filan talebe beni kızdırdı ben de onu öldürdüm**” dedi, yani yalancı çıkmamak için onun nefsinin öldürdüm demek istedi. O mürid de buna inandı ve talebenin çuvalda olduğunu zannetti.

Bunun üzerine şeyh efendi ona: “**Bu bir emanettir bunu gizle, benim bu sırrımı sakın ifşa etme** (yayma).” dedi ve sonra: “**Gel beraberce şu çuvaldaki ölüyü evin içine gömelim.**” dedi. Şeyh efendi böylece o müridini imtihan etmek ve içindekini dışarı vurmaya istedi. Derken o gizlenen talebenin babası gelip oğlunu sordu. Şeyh efendi de: “**O bizim yanımızda görmene lüzum yok.**” buyurdu. Adamda çocuğunu görmeden döndü gitti. O müride bu imtihan çok ağır geldi ve doğruca gizlenen çocuğun babasına giderek, şeyhin çocuğu öldürdüğünü ve evine gömdüğünü haber verdi.

Mesele zamanın padişahına nakledilince sultan, şeyhin büyük bir insan olduğunu bildiği için durakladı ve zamanın kadısını, fıkıh âlimlerini çağırttı. O mürid de şeyhini açıkça tenkit etmeğe başladı.

Bunun üzerine çuvalın çıkarılması istendi, çuval çıkarılıp içindekinin koyun olduğu anlaşılınca, gizlenen talebe de ortaya çıktı. Böylece o mürid rezil-u rüsvay oldu.

O zaman şeyh efendi, o müridine: “**Sen daha benim gibi bir kulun sırrını saklamadın da, Allâh-u Te'âlâ'nın sırrını nasıl saklayacaktın?!**” dedi. (*İsmâ'îl Hakkî Bursevî, Rûhu'l-beyân, 1/52*)

Bu kıssadan anlaşıldığına göre, sırlar ancak emin kişilere verilir. Nurlar da ancak edebini muhafaza eden kişilere akıtılır. Daha bir kulun sırrını saklaya-mayan, imtihanına dayanamayan kişi, **Allâh-u Te'âlâ'nın** sırrına nasıl mazhar olabilir ve imtihanını nasıl kazanabilir.

O hâlde ey insan! Eğer kalbin inanmıyorsa, lisanınla milleti kandırmak için inandığını ortaya koyma, çünkü **Mevlâ Te'âlâ** senin kötü olduğunu bildikten sonra, insanların iyi bilmesinde hiç bir fayda yoktur. Böyle olmaktan Allâh'a sığınırız.

Fakat bu, kalbim kötüdür de, hep böyle kalsın demek değildir. Bilakis kalbin, lisanına uyması için **Mevlâ Te'âlâ**'ya son derece yalvarmak lâzımdır. Bunun da çaresi:

﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

“**Âgâh olun ki; kalpler ancak Allâh'ın zikriyle mutmain olur!**” (*Ra'd Sûresi: 28*) hükmünce zikrullahı çok çalışmak ve sünnet-i seniyyeye hakkıyla ittiba etmek (uyumak)tır.

CENNETTEKİ RIZIKLAR ÇOK ÇEŞİTLİ OLACAK

Nesefî ve Âlûsî tefsirlerinde, **İmâm-ı Hâsen** (*Rahimehullâh*) dan nakledildiğine göre: Cennet ehlerinden birine bir çanak verilecek, ondan yiyecektir. Sonra bir daha verildiğinde:

﴿هَذَا الَّذِي أُوتِينَا بِهِ مِنْ قَبْلُ﴾

“**Bu, bundan evvel bize verilenin aynısıdır.**” diyecektir. O zaman melek:

«كُلُّ فَالْلُونِ وَاحِدٌ وَالطَّعْمُ مُخْتَلِفٌ»

“Ye bakalım! Rengi aynı ama tadı değışiktir.” diyecektir.

ALLÂH'A VERDİĞİ SÖZÜ TUTMAYANIN BEDBAHTLIĞI

Ravzatu'l-Ulema isimli eserde, **Mâlik ibni Dînâr** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri'**nden şöyle nakledilmiştir: Onun bir amcaoğlu vardı. Zamanın padişahının yakın adamı olup, çok da zalimdi. Bir kere hastalandığında: “**Allah-u Te'âlâ, bu içinde bulunduğum hastalıktan bana âfiyet verirse, padişahın işlerine ebediyen karışmayacağım.**” diyerek adakta bulundu.

Allâh-u Te'âlâ ona afiyet verir vermez yine sultanın işlerine karıştı ve insanlara eskisinden daha fazla zulmetti. İkinci defa hastalandı, yine aynı sözü verdi. Tekrar iyileşince yine sözünü bozarak insanlara, iki öncekinden daha fazla zulmetti.

En sonunda çok şiddetli bir illete (hastalığa) tutuldu. **Mâlik ibni Dînâr** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri'**ne haber ulaşınca, onu ziyaret etti ve ona:

“Evlâdım! Allâh'a bir söz ver belki bu hastalıktan kurtarırısın.” dedi. O da: “**Allâh'a söz verdim, eğer bu defa yatağımdan kalkabilirsem, ebedi sultanın işlerine dönmeceğim.**” dedi. Bunun üzerine hatiften (manevî taraftan):

يَا مَالِكُ! إِنَّا قَدْ جَرَّبْنَاكَ مِرَارًا فَوَجَدْنَاكَ كَذُوبًا

“Ey Malik! Biz onu defalarca denedik, fakat son derece yalancı bulduk.” diye bir nida geldi ve o şahıs, o hâli üzere vefat etti. (*İsmâ'il Hakkî Bursevî, Rûhu'l-beyân, 1/88*)

Rabbu'l-âlemin bu hâle düşmekten cümlemizi muhafaza eylesin. Kendisine ve kullarına vermiş olduğumuz sözlerimizde durmaya bizi muvaffak eylesin, âmin ya muin (kabul et ey yardım edici Allâh'ımız)!

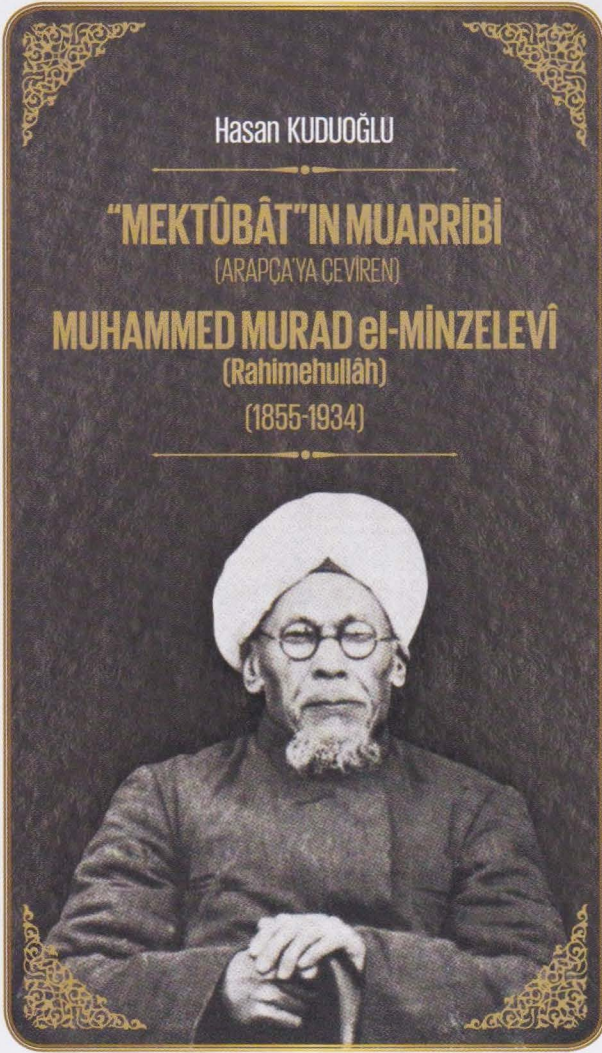
FİRAVUN'UN ÖLDÜRDÜĞÜ ÇOCUKLARIN KUVVETİ MÛSÂ (Aleyhisselâm)'A VERİLDİ

Firavun'un, Benî İsrâîl'in erkek çocuklarını öldürtüp kadınlarını sağ bırakmasının sebebi hakkında nakledilmiştir ki: Bir kere Firavun rüyasında gördü ki, bir ateş Kuds-i Şerif tarafından yönelerek Mısır'ı kuşattı, orada bulunan bütün kıptileri, (Firavun'un adamlarını) çıkarttı. Benî İsrâîl'e ise hiç dokunmadı.

Bu rüya Firavunu korkuttu, kâhin ve sâhirlere (falcı ve büyücülere) rüyanın tabirinden sordu, onlar da: “**Benî İsrâîl'de bir çocuk doğacak, senin helakin ve mülkünün zevali (elinden gitmesi) onun elinden olacak.**” dediler. Bunun üzerine Firavun Beni İsrail'de doğan her erkek çocuğun öldürülmesini emretti. Ebeleri toplayarak onlara: “**Bir erkek çocuğu doğup elinize düştüğünde onu hemen öldürün kız ise bırakın.**” dedi. Ve ebeleri bu işle görevlendirdi, onlar da emredilene yaptılar. Hatta denmiştir ki: Firavun **Mûsâ** (*Aleyhisselâm*)'ı ararken on iki bin çocuk, doksan bin yeni doğmuş bebek öldürdü. Bir rivayete göre Benî İsrâîl'den katledilen (öldürülen) çocukların sayısı dokuz yüz doksan bine balığ olmuştı.

Muhyiddîn-i Arabî (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri,** **Fusûsu'l-Hikem**'de zikrettiğine göre **Mevlâ Te'âlâ** öldürülen çocuklara vereceği kabiliyet ve kuvvetleri, **Mûsâ** (*Aleyhisselâm*)'a ihsan etti. Onun için **Mûsâ** (*Aleyhisselâm*)'ın mucizeleri çok açık oldu. Sonra, Beni İsrail'in ihtiyarlarında ölüm çoğalınca kıptilerin ileri gelenleri Firavun'un huzuruna gelip: “**Beni İsrail'in yaşlılarında ölüm çoğaldı, küçüklerini de sen kesiyorsun, umulur ki ileride zor ve meşakkatli işler bize kalacak.**” dediler.

Bunun üzerine Firavun, oğlanların bir sene öldürülüp diğer sene bırakılmasını emretti. **Hârûn** (*Aleyhisselâm*) af senesinde doğdu, **Mûsâ** (*Aleyhisselâm*) ise, öldürülme senesinde dünyaya geldi. Onların bu zâlimâne çalışmaları **Mevlâ Te'âlâ**'nın takdirinden hiç bir şeyi geri çeviremedi.

Tasavvuf çevrelerinde çokça okunan Farsça asıllı iki kitap **İmâm-ı Rabbânî** (*Kuddise Sirruhû*)nun “**Mektûbât**”ı ile **Ali ibni Hüseyin el-Herevî** (*Kuddise Sirruhû*)nun Nakşibendî sâdâtıyla alakalı “**Reşahât**” isimli eserlerini Arapça’ya kazandırmak sûretiyle bu kitapların daha geniş okuyucu kitlelerine ulaşmasını ve istifadesinin yaygınlaşması sağlayan ve aynı zamanda iyi bir tarihçi olan Nakşibendî şeyhi ve âlim **Kazanlı Muhammed Murad Remzi** (*Rahimehullâh*) bu faydalı çalışmalarına rağmen ülkemizde pek tanınmamaktadır.

1272 yılı Rebûlâhir ayı ortasında (25 Aralık 1855) Kazan’ın Ufa vilâyetine bağlı Minzele kazasının Elmet köyünde doğdu. (*İmâm-ı Rabbânî, el-Mektûbât, 3/188*)

Murad Minzelevî (*Rahimehullâh*) “Kazânî” ve “Mekkî” nisbeleriyle anılır. 16. yüzyılda Aral Gölü, Amuderya ve Siriderya ile Özbek

ve Türkmen yörelerine hükmeden **Bikçura Han**’ın soyundandır. Dedesi **Âdilşah**, Elmet ve çevresinin yöneticisiydi. İlk ilimleri babası **Bahadır Şah** (Batırşah) **Abdullah**’tan ve muallime olan annesi **Abistay Üstazbike**’den aldı.

Köylerindeki medresede **Molla İsmâ’îl Kaşgârî** (*Kuddise Sirruhû*)nun talebelerinden olan dayısı **Molla Hasanüddîn**’in yanında on sekiz yaşına kadar Arapça, Mantık, Ahlâk İlmi, Fıkıh ve Kelâm ilimlerini tahsil etti. Bu zât **Murad Minzelevî** (*Rahimehullâh*)ın yetişmesinde büyük tesire sahiptir.

1873’te Kazan’a giderek **Şihâbüddin Mercânî** (*Rahimehullâh*)ın medresesine kaydoldu fakat arzu ettiği tarzda ilmi bulamadığı gerekçesiyle kısa bir süre sonra Buhârâ ve Mâverâünnehir’e geçmek üzere buradan ayrıldı. Yolculuğu sırasında Trosky şehrinde yaklaşık iki yıl kalarak **Molla Şerefüddin** ve **Molla Muhammed Can** (*Rahimehumellâh*)ın medreselerinde tahsiline devam etti. Bu hocalardan “**Şerhu’l-Akâid**” ve Mantık ilminden hâşiyeleriyle birlikte “**Süllemü’l-Ulum**” isimli kitabı okumuştur.

Burada Nakşî şeyhi **Zeynullâh Rasûlî** (*Kuddise Sirruhû*)dan faydalandı. Taşkent’e uğrayıp bir süre bazı âlimlerden ders aldı, burada “**Şerhu’l-Akâid**” ve “**Şerhu Hikmeti’l-Ayn**” derslerine katıldı, ardından Buhârâ’ya gitti (1876).

Molla Abdullâh es-Sertâvî el-Kazânî ve **Molla Abdüşşekûr et-Türkmânî** (*Rahimehumellâh*)ın derslerini izledi. Bu bölgedeki yaygın ilim anlayışına uygun olarak **Taftazânî** (*Rahimehullâh*)ın “**Tehzîbu’l-Mantık**” isimli eseri üzerine **Allâme Devvânî** (*Rahimehullâh*) tarafından yapılan şerhin “Hamd” bahsini dört hâşiyesiyle birlikte altı ayda okudu.

Bu tarz bir ilim tahsilinin zaman kaybı olduğunu anlayan ve umduğunu bulamayan **Murad Remzi** (*Rahimehullâh*) ikinci kez Taşkent’e geri döndü. Burada ikamet ettiği iki sene boyunca bölge âlimlerinin derslerine katıldı ve tekkesinde kaldığı bir şeyhin yanında gördüğü çok sayıda tasavvuf ve siyer kitabını mütâlaa fırsatı buldu.

Taşkent'teki tekkede ikameti sırasında büyük bir fikri değişime uğrayan **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*), tekkedeki siyer kitaplarını mütâlaa ederken **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Efendimizi rüyasında gördü ve bölgedeki şeyhlerden birine intisap ederek Nakşibendiyye tarikatına intisap etti.

Hacca gitmek üzere 1878 yılı ortalarında Afganistan ve Hindistan'a geçerek Bombay üzerinden Cidde'ye ulaştı. Hac ibadetinin ardından Medîne-i Münevvere'ye gitti. Emin Ağa, Şifâ ve Mahmudiyye medreselerinde öğrenimini sürdürüp icâzet aldı.

Bütün varlığını, aşığı olduğu Arabiyat, Tefsir, Hadis ve Fıkıh derslerine verdi. Aynı yıl Kur'ân-ı Kerîm hıfzını tamamlayan, "**İhyâu ulûmi'd-dîn**"in çoğunu ve bir kısım tasavvuf kitaplarını mütâlaa eden **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*), Medîne-i Münevvere'ye yeni gelen ve hemşerisi olan bir âlimden de Usûl-i Fıkıh ilmine dâir "**et-Tavzîh**" isimli kitabı, hâşiyesi "**et-Telvîh**" ile birlikte okudu.

Nakşibendiyye-Müceddidiyye şeyhi **Muhammed Mazhar** (*Kuddise Sirruhû*)ya da bu sırada intisap etti.

Murad Remzî (*Kuddise Sirruhû*) müderrisler, kütüphaneler ve mesken bakımından Medîne-i Münevvere'den çok memnun kaldı. Bununla birlikte medresenin vakıf yardımının az olması ve Osmanlı-Rus savaşı yüzünden Kazan ve Türkistan taraflarından kendisine yardım getirecek hemşerilerinin hacca gelememesi sebebiyle Medîne-i Münevvere'deki tahsil hayatının birkaç yılı fakr-u zaruret içinde geçti.

1880'de Mekke'de hemşerilerinden **Muhammed Şah**'ın kızı **Esmâ Hanım** ile evlenen **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*), 1883 yılında rahatsızlığı dolayısıyla memleketine yaptığı birkaç aylık seyahatin ardından tekrar Mekke-i Mükerrreme'ye döndü, hac vazifesini ifa ettikten sonra burada ikamet ederek **Abdülhamîd ed-Dağîstânî**, **Abdurrahmân es-Sirâc** ve **Sürûr es-Sûdânî** (*Rahimehumüllâh*)ın derslerine katıldı. **Şeyh Abdulhamid ed-Dağîstânî** (*Kuddise Sirruhû*)dan "**Sünen-i Ebî Dâvûd**" okudu.

1884'te şeyhi **Muhammed Mazhar** (*Kuddise Sirruhû*) vefat etti. **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*) **Şeyh Abdulhamid ed-Dağîstânî** (*Kuddise Sirruhû*)nun tarikat sohbetinden istifade etti. Aynı yılın sonunda **Şeyh Abdülhamîd ed-Dağîstânî** (*Kuddise Sirruhû*) da vefat etti.

Bu olaylar üzerine son derece hüznü ve sıkıntılı günler geçiren **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*), Hindistan'a gidip oradaki şeyhlerden tarikat terbiyesine devam etmek istedi, ancak **Şeyh Abdülhamîd ed-Dağîstânî** (*Kuddise Sirruhû*)dan sonra posta oturan Mekke müftüsü **Muhammed Sâlih ez-Zevâvî** (*Kuddise Sirruhû*)ya bağlanarak seyr-u sülûküne devam etti.

Nisan 1885'te Medîne-i Münevvere'ye geçen **Zevâvî** (*Kuddise Sirruhû*) oradan Cavalı bir müridiyle **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)a müşterek bir hilâfetnâme gönderdi. Ama **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*) şeyhine mektup yazarak, layık olmadığı gerekçesiyle verdiği hilafeti kendisinden geri almasını istedi fakat bu isteği kabul görmedi. Nitekim **Şeyh Muhammed Sâlih** (*Kuddise Sirruhû*) Mekke-i Mükerrreme'ye geri döndüğünde kendisine hem sözlü olarak icâzet vermiş hem de hırka giydirdi.

Murad Remzî (*Rahimehullâh*) bu sırada Arapça'ya tercüme ettiği "**Reşehât**"ı şeyhi **Muhammed Sâlih** (*Kuddise Sirruhû*)ya takdim edince bunu çok beğenen şeyhi de basım masraflarını üstlendi ve kendisinden "**Mektûbât**"ı Arapça'ya tercüme etmesini talep etti. Bunun çok zor bir iş olduğunu ileri süren **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)a şeyhi: "Meşâyihin hürmetine **Al-lâh** sana yardım eder" diyerek kendisini bu işe teşvik etti.

Şeyhinin emrine imtisâlen Mayıs 1886'da başladığı "**Mektûbât**" tercümesini 14 ay sonra Temmuz 1887'de tamamlamaya muvaffak oldu.^[1]

Kendi ifadesine göre bu dönemde tasavvufla ilgili temel eserleri, özellikle "**el-Fütûhâtü'l-Mekkiyye**"yi, "**Fusûsü'l-hikem**"i ve bu eserlerin şerhlerini okudu ve böylece **Muhyiddin ibnû'l-Arabî** (*Kuddise Sirruhû*)nun da görüşlerine vâkıf oldu. Mekke-i Mükerrreme'de aralarında **Ahmet Temir**'in babası **Muhammed Reşîd Cârullah**'ın da bulunduğu bir çok talebe yetiştirdi.

Murad Remzî (*Rahimehullâh*) 1902, 1904, 1907, 1909, 1914 yıllarında ailesiyle birlikte İstanbul, Kazan ve Türkistan'a seyahatler yaptı. Son seyahatinde oğlu **Fehmî Murad**'la birlikte Taşkent, Buhara, Hokand ve Endican'ı gezdi. Memleketine döndükten sonra Türkiye üzerinden Mekke-i Mükerrerme'ye gitmeye karar veriyse de Osmanlı Devleti ile Rusya arasında savaş çıkması yüzünden bir yıl Kazan'da kaldı. Ardından Orenburg'da Töztoba kasabasında müderris ve imam olan teyzesinin oğlu **Muslihuddin Nogaybek**'in yanına gitti. Rus yönetiminde burada 1915-1917 yılları arasında sivil esir olarak ikamete mecbur tutuldu. 1919'da Doğu Türkistan'a gidip Cungiya'nın merkezi Çögeçek'e yerleşti. İmamlık ve müderrislik yaptığı bu şehirde 2 Nisan 1934 tarihinde vefat etti. **Ahmet Temir**'in verdiği bu tarihi **Zeki Velidi Togan** 5 Ekim 1935 olarak kaydeder. (*Zeki Velidi Togan, Bugünkü Türkili Türkistan, sh:542*)

Murad Remzî (*Rahimehullâh*) hep büyüklerin mektuplarını, kitaplarını ve terceme-i hallerini (hayat hikâyelerini) okur ve anlatırdı. Vefat ederken talebe ve evlatlarına vasiyeti şöyle olmuştur: "Yolumuzun büyüklerine muhabbet her şeyin başıdır. Sakın bunda gevşeklik yapmayın."

Zeki Velidi Togan, Muhammed Murad Remzî (*Rahimehullâh*)'ın Kazan sultanlarından **Sıddîk** ve **Ahmed**'in yanında uzun yıllar hocalık yaptığını, babası ve dayısının arkadaşı olduğunu, kendilerine misafir geldiği bir sırada onu tanıdığını ve "**Telfiku'l-ahbâr**" adlı kitabını okuyup ondan etkilendiğini belirtir. (*Zeki Velidi Togan, Hâtırâlar, sh:44-45*)

1909'da hacca giden **Abdürreşid İbrahim**, Mekke-i Mükerrerme'deki tekkesinde misafir kaldığı **Şeyh Muhammed Murad** (*Rahimehullâh*)'ın ilim ve fazilet sahibi bir zat, usul, fûrû, hadis ve tefsirde değerli bir âlim olduğunu, Arapça, Farsça ve Türkçe'yi konuşup yazdığını, ancak değerinin bilinmediğini ve hac mevsiminde hacılara hizmet edip aldığı hediyelerle geçindiğini yazar. (*Âlem-i İslâm, 2/487-488*)

Kendisi de Mekke-i Mükerrerme'de hemşerilerinin sağladığı imkânlarla geçimini sağladığını kaydeder. (*İmâm-ı Rabbânî, el-Mektûbât, 3/192*)

Murad Remzî (*Rahimehullâh*) uzun zaman Haremeyn'de kalıp Nakşî şeyhi olarak faaliyet göstermesi ve öğretimle meşgul olması, resmî bir görevde bulunmaması, gerek kendi memleketi gerek Türkiye'deki fikir ve siyaset çevrelerinden uzak kalması sebebiyle diğer ilim ve fikir adamları kadar tanınmamıştır.

Eserlerinde **Muhammed Murad Remzî, Murad Remzî, Muhammed Murad Kazânî, Murad Mekkî** gibi isimler kullanmış, siyâsî yazılarında **Tûtû, Andelib, Ebü'l-Hasan, Ekmelel, M. M. Remzî, Remzî** gibi takma adları tercih etmiştir. **Mûsâ Cârullah**'a reddiye olarak yazdığı makalelerden (*Ahmet Kanlıdere, Kadimle Cedit Arasında Musa Cârullah Hayatı-Eserleri-Fikirleri, sh:54, 57, 63-65, 205, 239, 253*)

Murad Remzî (*Rahimehullâh*)'ın Cedîdciler'e karşı Kadîmciler arasında yer aldığı, ancak mütedil bir yol izlediği anlaşılmaktadır. **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)'ın Mekke-i Mükerrerme'deki tekkesinde kurduğu, önemli eserler ihtiva eden kütüphanesi Harem-i Şerîf Kütüphanesi'ne intikal etmiştir.

1986 yılında Belleten Dergisi'nde "Doğumunun 130. ve Ölümünün 50. Yılı Dolayısıyla Kazanlı Tarihçi Murad Remzi (1854-1934)" başlığıyla yayınlanan makalesinde **Ahmet Temir**'in kaydettiğine göre **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)'ın Berlin Üniversitesi'nde tıp öğrenimi gören oğlu **Fehmî Murad**, Cidde ve Mekke-i Mükerrerme'de doktorluk yapmış, Mekke-i Mükerrerme'de Kazan Türkleri'nin vakıflarının yönetiminde bulunmuş, muhtemelen 1965'te vefat etmiştir. Aynı yıl **Ahmet Temir**'e posta ile gelen **Murad Remzî**'nin risâleleri, Türkistan, Afganistan ve Hindistan seyahati, Mekke ve Medine'deki hayatıyla ilgili yazılarını, ayrıca **Fehmî Murad**'ın hâtırâlarını ihtiva eden dosyanın **Temir**'in ölümünden (2003) sonra ne olduğu bilinmemektedir.

ESERLERİ:

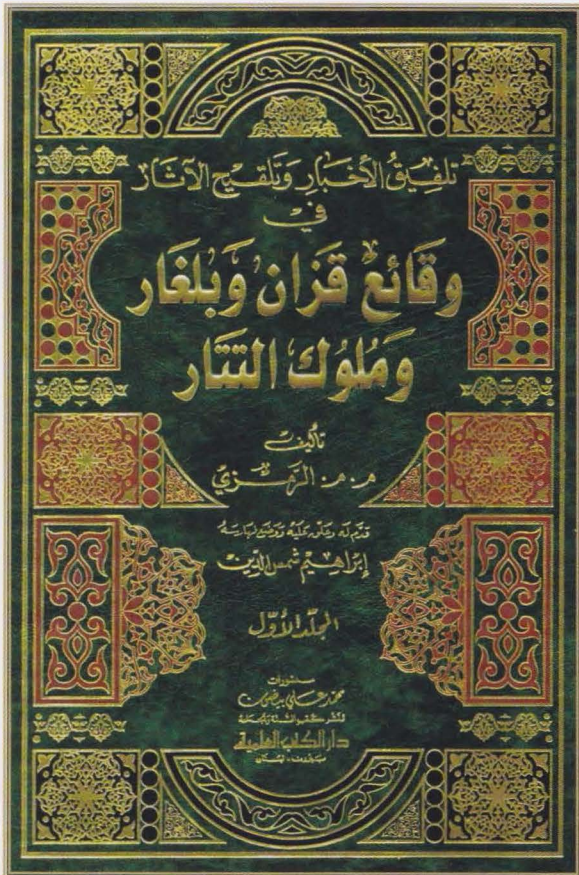
1) "**Telfiku'l-ahbâr ve telkîhu'l-âsâr fi vekâi'i Kâzân ve Bulğar ve mülûki't-Tâtâr.**" (1-2, Orenburg 1908; nşr. İbrâhim Şemseddin, Beyrut 1423/2002; nâşir, adı M. M. Remzî şeklinde kaydedilen müellif hakkında bilgi bulunmadığını belirtmektedir).

Kitabın Orendurg'ta neşredilen ilk baskısının kapağı. (Bkz. Resim 1)

Resim-1

2002 yılında Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye tarafından yapılan baskısının kapağı. (Bkz. Resim 2)

Resim-2

Müellif eserin önsözünde, Kazan ve Bulgar muhitiyle ilgili bazı tarihçilerin verdiği sınırlı mâlûmat dışında derli toplu bilgi bulunmadığını, bu sebeple hem bölge Müslümanlarının durumu hakkında bilgi vermek hem de Rus hâkimiyeti altındaki bölge halkını uyandırmak amacıyla bu kitabı kaleme aldığını belirtir.

Bir mukaddime, dört bölüm (maksad) ve bir hâtimedden oluşan eserin mukaddimesinde Türkler'in menşei, yayımları, İslâm öncesinde komşularıyla ilişkileri ele alınmış, birinci bölümde Bulgarlar, İslâm'a girişleri ve tarihleri; ikinci bölümde Tatarlar'ın bölgeye gelişi, burada bir devlet kurmaları, İslâmiyet'i benimsemeleri; üçüncü bölümde kuruluşundan Rus istilâsına kadar Kazan şehrinin tarihi; dördüncü bölümde Rus istilâsı sonrasındaki dönem anlatılmıştır.

Hâtîme Kirman, Kırım, Buhara, Hârizm ve Kazan hanlarıyla ilgili bilgiler içermektedir. Fehmî Murad hâtıratında babasının eseri bastırmak istediğinde Rus yönetiminin buna engel olduğunu, daha sonra Kalmuklar'dan bir tarih profesörünün yardımıyla bastırabildiğini kaydetmektedir. (Ahmet Temir, L/197 [1986], sh:503)

Zeki Velidi Togan da kitabın yayımlandıktan sonra Rus yönetimince toplatıldığını belirtir. (Bugünkü Türkili Türkistan, s. 542)

2) "Tercemetü Reşehât."

Fahrüddin Ali ibni Hüseyin el-Kâşifî (Kuddise Sirruhû)nun "**Reşehât Aynü'l-hayât**" adlı Farsça kitabının çevirisidir.

Murad Remzî (Rahimehullâh)ın belirttiğine göre 1885 yılında başladığı Reşehât tercümesi şeyhi **Muhammed Sâlih ez-Zevâvî** (Kuddise Sirruhû)nun sağladığı maddî imkânla neşredilmiştir (Mekke 1307).

“Reşehât”ın ilk baskısının birinci sayfası.

(Bkz. Resim 3)

Resim-3

Bu tercümenin kenarında basılan, yine **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)ın kaleme aldığı **“Nefâisü’s-sânihât fi tezyîli-l-bâkiyâtî’s-sâlihât”** adlı **“Reşehât”** zeyli Hicaz’daki Nakşîlik hakkında değerli bilgiler içermektedir.

Ayrıca **Murad Minzelevî** (*Rahimehullâh*) yazdığı bu ekte, şeyhleri; **Muhammed Mazhar Efendi**, **Abdülhamîd ed-Dağıştânî** ve **Muhammed Sâlih ez-Zevâvî** (*Kaddesallâhu Esrârahüm*)ün terceme-i hallerini de yazmıştır.

Bununla birlikte hâmişteki bu zeylin sayfa 213-227 arasında Nakşî tarikatındaki murâkebelerin her biri hakkında mâlûmât arz etmiştir. Kitabın sonunda da bunlar hakkında bir şema mevcuttur. (Bkz. Resim 4)

3) “ed-Dürerü’l-meknûnâtü’n-nefise.”

İmâm-ı Rabbânî (*Kuddise Sirruhû*)nun **“Mektûbât”**ının Arapça tercümesidir (1-3, Mekke 1316-1317).

4) “Kasîde-i Hürriyyet.”

(Orenburg 1917; bazı beyitleri için bk. Togan, Bugünkü Türkili Türkistan, s. 542-543).

5) “Tercemetü ahvâli-l-İmâmi’r-Rabbânî.”

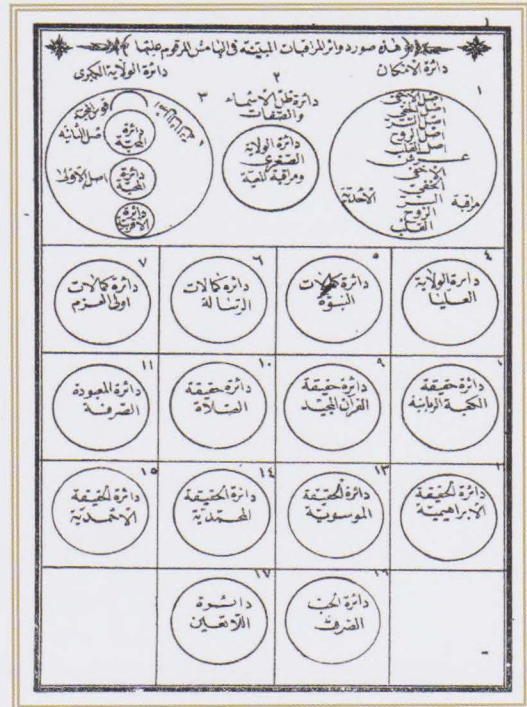
İmâm-ı Rabbânî Hazretleri’nin terceme-i hâli hakkında kaleme aldığı bu risâle **“Mektûbât”**ın birinci cildinin hâmişinde yer almakta ve sayfa 183’te son bulmaktadır.

6) Hâce Ahrar (*Kuddise Sirruhû*)nun **“el-Fıkarât”**ının Arapça’ya tercümesi.

Bu eseri Farsça aslından Arapça’ya aktarmıştır. Bu eser de **“Mektûbât”**ın birinci cildinin hâmişinde sayfa 281-353 arasında mevcuttur.

7) İmâm-ı Rabbânî Hazretleri’nin **“el-Mebdeü ve’l-Me’âd”** isimli eserinin Arapça’ya tercümesi.

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri’nin parçalar halinde kaleme aldığı tasavvuf hakkındaki muhtelif 61 parça halindeki notları, **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** 48 yaşındayken h. 1019 tarihinde talebesi **Muhammed Sıddîk Bedahşî Kışmî** tarafından **“el-Mebdeü ve’l-Me’âd”** ismiyle cem edilmiştir. Bu eseri Farsça aslından Arapça’ya çevirip **“Mektûbât”**ın 2.cildinin hâmişine dercetmiştir.

Resim-4

· **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)ın hâtûrâtında zikrettiği diğer çalışmaları da şunlardır:

“*Telfîku'l-ahbâr'ın Türkçe Tercümesi*”, “*Türkçe Kur'ân Tercümesi*”, “*Tenzîhü'l-Keşşâf ammâ fihî mine'l-i'tizâl ve'l-inkişâf*”, “*Müşâyeye'atü hizbi'r-rahmân*” (Mûsâ Cârullah'a reddiye), “*Mevlidü'n-Nebî*”, “*el-Arûz*”, “*en-Nahvü'l-Arabî*”, “*es-Sarfü'l-Arabî*”, (Orenburg'da çıkan *Din ve Maîşet* adlı dergide Mûsâ Cârullah'a reddiye olarak yazdığı bazı makaleleri için bk. Ahmet Kanlıdere, *Kadimle Cedit Arasında Musa Cârullah*, sh:253).

(*İmâm-ı Rabbânî, el-Mektûbât: ed-Dürerü'l-mek-nûnâtü'n-nefise -trc. M. Murâd el-Minzelevî-, Mektepe 1317, 3/188-192 -mütercimim bizzat kaleme aldığı biyografisi-; İfam, İslam Ansiklopedisi, 34/566-568; Ahmet Kanlıdere, Kadimle Cedit Arasında Musa Cârullah Hayatı-Eserleri-Fikirleri, İstanbul 2005, sh:54, 57, 63-65, 205, 239, 253; Ahmet Temir, Doğumunun 130. ve Ölümünün 50. Yılı Dolayısıyla Kazanlı Tarihçi Murad Remzî, 1854-1934, TTK Belleten, L/197, 1986, sh:495-505)*

Yazımızı hitâma erdirirken, şu hususu belirtelim ki; bu ulvî zatlar ne kadar imkânsızlıklar içinde bile olsalar çok yüce bir gayret ve azimle çalışarak bu büyük hayırlara nâil olmuşlardır.

Bunları idrak etmemiz ve hepimize nasihat olması için **Kanuni Sultan Süleyman** dönemi divan edebiyatı şuarâsından **Bâkî** merhumun “Huma Kuşunun Gölgesi” adlı gazelindeki şu beytiyle makalemize son verelim:

“*Âvâzeyi bu âlemde Dâvûd gibi sal, Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş.*”

(*Yükseksin bu âlemde Dâvûd (Aleyhisselâm)ın Kur'ân-ı Kerîm okuyuşu gibi çınlasın, Çünkü bu gökkubbede ebedî kalacak olan ancak hoş bir sedâ -ses- imiş.*)

Rabbim bu büyüklerin şefaatine cümlemizi nâil eylesin. Âmîn!

Rûhu için el-Fâtiha!

KAYNAKLAR

1.- “*Reşehât*”ta olduğu gibi “*Mektûbât*” tercümesinin de basım masraflarını üstlenmek isteyen şeyhinin ömrü buna vefa etmedi ve 1890 yılında vefat etti. “*Mektûbât*”ın Arapça tercümesi daha sonra **Murad Remzî** (*Rahimehullâh*)ın hemşerileri tarafından 1900 yılında bastırıldı. (*İmâm-ı Rabbânî, el-Mektûbât, 3/190*)

Murad Minzelevî (*Rahimehullâh*)ın “*Mektûbât*”ın birinci cildinin kapak sayfasına dercettiği şu beyitleri çok mânîdardır:

أَمُوتُ وَتَبْلَى أَعْظَمِي فِي الْمَقَابِرِ وَسَوْفَ أَرَى مَا قَدْ حَوَتْهُ دَفَاتِرِي
فَرُمْتُ إِدْخَارًا بَعْدَ مَوْتِي مِنَ الدُّعَاءِ فَأَبْقَيْتُ تَذْكَارًا نِتَاجَ خَوَاطِرِي

“Ölürüm ve kemiklerim kabirlerde çürür,
Sonra defterlerimin içerdiklerini(n hayrını) görürüm.

(Eserlerimle) vefâtımdan sonra (hayır) dua(larınız)dan bir azık (bulmayı) kastettim, (Böylece hayırla) yâd edilmek için hâtırıma gelenlerin (işte bu) neticesini arkamda bıraktım. ”

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'NİN KASTAMONU ZİYARETLERİ - 3. BÖLÜM

HAZIRLAYAN: LÂLEGÜL MEDYA ARAŞTIRMA EKİBİ

ŞEYH SEYYİD AHMED SİYÂHÎ HAZRETLERİ'NİN OĞLU AHMED HİCÂBÎ HAZRETLERİ'Nİ TANIYALIM

Ahmet Baysan'ın "Şeyh Seyyid Ahmed Siyâhî ve Evliyâ Sohbetleri" kitabı ile Muzaffer Ertaş ve Kemal Topçu'ya Ait Tehassür kitaplarından alıntı yapılmıştır. Diğer kaynaklar, sonunda zikredilmiştir.

Kastamonu velîlerinin büyüklerinden. Soyu **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz'e uzanmaktadır. Büyük velî **Seyyid Ahmed Siyâhî Hazretleri**'nin oğludur. 1826 (H.1242) senesinde dünyâya geldi.

Henüz ana karnında iken, şânı yüksek pederlerine bütün kemâlâtı kendisinde toplayacak bir oğul ihsân olunacağı işâret olunmuştu. Altı aylık iken beşiğine aks eden nûru (yansıyan parıltıyı) kapmak için mâsumâne bir gayret sarfetmesi, **Allâh-u Te'âlâ**'nın lutf-u ihsânıyla ileride büyük bir zât olacağını belli etmekteydi. Üç- dört yaşlarında iken pederlerinin hatim toplantılarına katılmaya başladı. Bu sıralarda zaman zaman İlâhî bir aşkla kendinden geçtiği görülürdü.

ÇOCUKKEN ERVÂH İLE GÖRÜŞÜRDÜ

Babası **Ahmed Siyâhî Hazretlerinin** dergâhına giden yolda kışın zaman zaman Serçeoğlu yokuşunda kızağa binen çocukları seyre giderdi. Yine böyle bir günde yolun kuzeyinde bulunan **Aziz Mahmûd Hüdâyî Hazretleri**'nin büyük halîfelerinden **Hacı Mustafa Efendi Hazretleri**'nin medfun bulunduğu türbeden çıkan bâzı kimseler kendisini türbe içine aldılar ve pek çok nimetlerle gönlünü hoş ettiler.

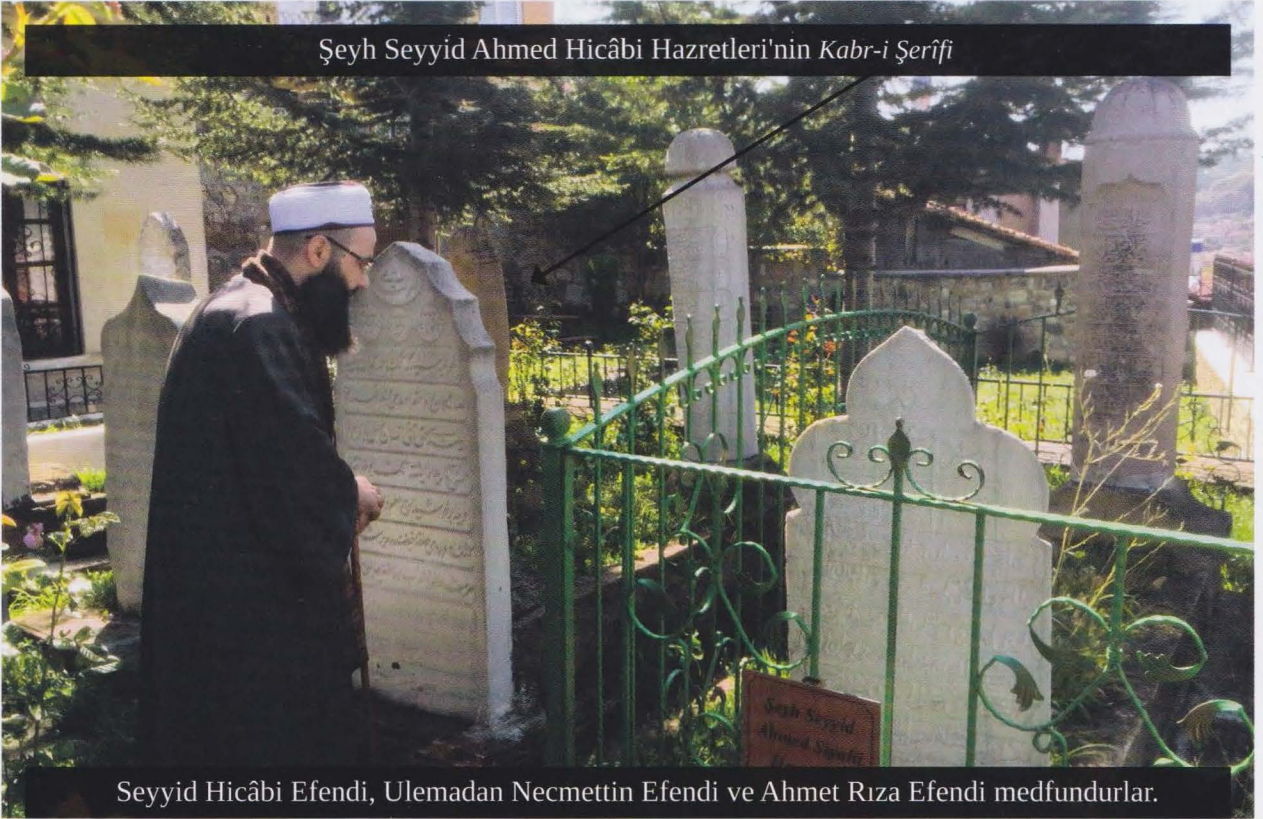
Sonra yine dışarı çıkardılar. Bu olay pek çok kere tekrarlandı. Hattâ bâzen her türlü nimetin mevcûd bulunduğu o mübârek zâtların yanından ayrılmak istemez, uzunca bir süre içeride kalırdı.

Bir defâ uzun aramalardan sonra anne ve babası kendisini adı geçen türbeden çıkarken görünüp çok şaşırılmışlardı. Küçük Ahmed 12 yaşına gelinceye kadar oranın vefât etmiş bir zâtın türbesi olduğunu bilemedi, nîmetlerle dolu olan bu yeri bir zâtın hânesi zannederdi. Öğrendikten sonra ise bir daha o haller meydana gelmedi. İrşâd makamına, insanlara **Allâh-u Te'âlâ**'nın emr ve yasaklarını bildirme mertebesine geldiğinde bâzen neşeli sohbetler sırasında bu vaka-yı talebelerine naklederdi.

TAHSİL HAYATI

Tahsil yaşına geldiğinde önce meşhur kırâat âlimlerinden **Hüseyin Hüsnü Efendi**'den Kur'ân-ı Kerîm'i hatmetti. Babası **Ahmed Siyâhî Hazretleri**'nden sarf, nahiv, fıkıh, hadîs ve kelâm tahsilinden sonra **Keskinzâde Ahmed Erîb Efendi Hazretleri**'nin sohbetlerine devam ederek tasavvuf dersleri aldı. **Kara Kâdızâde Mustafa Efendi**'den ilm-i ferâiz ve

Şeyh Seyyid Ahmed Hicâbi Hazretleri'nin Kabr-i Şerîfi

Seyyid Hicâbi Efendi, Ulemadan Necmettin Efendi ve Ahmet Rıza Efendi medfundurlar.

Mesûdî Efendi'den de ilm-i hadîs dersleri aldıktan sonra babası **Ahmed Siyâhî Hazretleri** kendisine icâzet (diploma) verdi. Ayrıca icâzet-nâmede pek çok da nasihatler etti.

İcâzetnâmenin özü şu şekildedir:

“...Bu icâzeti kendi irâdemle vermeyip velîlerin kutbu büyük müşid Şeyh **Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri**'nden itibâren nebîlerin sultanı **Hazret-i Peygamber** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Efendimiz**'e varıncaya kadar Silsile-i Nakşibendîyye-i Hâlidîyye'de isimleri yazılı seyyidler ile hâcegân-ı 'ızâm hazarâtının mübârek ruhlarından izin ve muvâfakat aldıktan sonra takdim ettim.

Bundan sonra: “Ey kalplerin sevgilisi olan oğlum!” dedikten sonra özetle şu nasihatleri yapmıştır.

- 1- Âlimlere, tasavvuf ehline, Kur'ân-ı Kerîm ehline hürmet et!**
- 2- Cömert ve güler yüzlü ol. Herkese ihsân ve iyilikte bulun.**
- 3- Hatâ ve kusurları affet, görmemezlikten gel.**
- 4- Kendini hiç kimseden faziletli, üstün zannetme.**

5- Birisi sana hased ederse, ona mâni olmak için kendini zahmete sokma, onun işini Al-lâh-u Te'âlâ'ya bırak.

6- Sen kıymetli ömrünü Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine uymakla geçir.

7- Vakitlerini dînin emirlerine uyarak kıymetlendir.

8- Nefsini dâimâ hesâba çek.

9- Dünyâ'ya sarılmış, ona gönül vermiş olanlarla bulunma. Onlarla sohbet ve berâberlik; gam, keder ve üzüntü getirir.

10- Devamlı âhîret kardeşlerini ve iyi arkadaşlarını arttırmaya çalış. Onlarla her zaman sohbet et.

11- Evliyânın büyükleriyle sohbet et ve Al-lâh-u Te'âlâ ile berâber ol. Buna gücün yetmezse, Allâh-u Te'âlâ ile berâber olanlarla ol ki, seni Allâh-u Te'âlâ'ya kavuştururlar.”

Bu icâzetnâmenin daha tafsilatlı tercümesi inşâallâh bir dahaki ay yazılacaktır.

Ahmed Hicâbî Efendi (*Kuddise Sirruhû*), 1851’ de **Keskinzâde Hazretleri**’nin vefâtı üzerine İstanbul’a geldi. Burada da tahsiline devam ederek meşhur âlimlerden **Müneccimbaşı Tâhir Efendi**’den hikmet, astronomi; eski sadrâzam **Mehmed Rüşdî Paşa**’dan mantık, edebiyat ve **Hâzım Efendi**’den usûl-i fıkıh dersleri aldı.

Bu tahsilleri sırasında Hocapaşa semtindeki Safvetî Paşa Dergâh’ında ikâmet edip talebeleri yetiştirme işi ile meşgul olan **Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri**’nin daha sağken yerine tâyin ettiği ve kendi yerine irşâd makâmına geçirdiği **Abdulfettâh-ı Akrî Hazretleri**’nin sohbetine koştı ve dört sene hizmetinde bulundu. Bu esnâda tasavvuf mertebelerinde ilerledi.

Ahmed Hicâbî Efendi’nin çalışmasından, gayretinden ve ihlâsından çok hoşnud olan **Abdulfettâh Efendi**, onun kavuştuğu ilim ve irfâna bakarak, pederleri **Ahmed Siyâhî Hazretleri**’nin verdiği icâzetnâme üzerine kendisi de bir icâzetnâme yazdı.

Böylece **Ahmed Hicâbî Efendi**, İstanbul’da bulunduğu altı sene içinde bir taraftan büyük âlimlerden ilim tahsil ederken, diğer taraftan **Abdulfettâh Efendi** gibi mükemmel bir yetiştirici elinde tasavvuf yolunda ilerledi ve 1857 yılında Kastamonu’ya döndü. Bir müddet pederlerinin yanında talebelerin terbiyesi (yetiştirilmesi) ile meşgul oldu. (Abisi) **Abdulaziz Efendi** hayatta olduğu halde irşâd işinin başına **Ahmed Hicâbî Hazretleri** geçti.

Din ilimlerinde emsâli az bulunan ve fen ilimlerinde bölgede bulunanların hepsinin üstünde yer alan **Ahmed Hicâbî Hazretleri**, 1874 yılından vefât târihi olan 1889 yılına kadar bir taraftan talebelerin yetiştirilmesi ile meşgul olurken diğer taraftan husûsî sohbetlerinde zikir yoluyla sevenlerini tasavvuf yolunda ilerletti.

Kastamonu ve çevre illerden pek çok talebe onun derslerine koştı.

Seyahatleri ve Halka Hizmetleri

Kış günlerini talebelerin terbiyesi, dersleri ve zikir-i İlâhî ile geçirirdi. Yaz günlerinde ise bâzen birkaç ay havası güzel, suyu tatlı köy ve kasabalara giderdi. Dağlarda ve kırlarda dolaşır, uçsuz bucaksız semâyâya, yeryüzüne, bitkilere, çiçeklere, böceklerle bakarak **Allâh-u Te’âlâ**’nın sınırsız kudret ve azametini düşünür, daha büyük bir aşkla **Cenâb-ı Hakk**’ı zikrederdi. Onun her hareketi, her işi, her düşün-

cesi **Allâh-u Te’âlâ**’nın rızâsı için olduğundan ve her ne murâd etse O’nun rızâsına uygun bulunduğundan bu seyr ve seyahatlerinde din ve dünyâsı için pek çok fayda hâsıl olurdu.

Bu seyahatleri esnâsında köy ve kasabalarda görüştüğü ahâliye hayırlı nasihatlarla bulunur, bilmediklerini öğretir, onları İslâmiyete uygun olmayan davranışlardan men ederdi. İlimin yayılması için mektep, medrese gibi hayır eserlerinin yapılmasını teşvik ederdi.

Nitekim bu gayretleri neticesinde, İnebolu kazâsının Abana nâhiyesinde bir mekteb-i rüşdiye, bir hamam, Araç kazâsında bir büyük câmi-i şerif, bir medrese ve bir mekteb-i rüşdiye ve Taşköprü’nün Ayvalı köyünde bir medrese inşâ edilmesine bizzat nezâret etmişlerdir. Ayvalı köyündeki medresenin başına kendi halîfelerinden **İsmâil Efendi**’yi getirmiştir. Bâzen de dâmâdları **Keskinzâde Molla Efendi**’nin çiftliğinin bulunması hasebiyle Daday kazâsını teşrif ederlerdi. Burada da bir medrese, bir mekteb-i rüşdiye, misâfir odaları ve pazar mahallinde pek çok dükkanın binâ olunmasına ön ayak olduğu görülmüştür.

Ahmed Hicâbî Hazretlerinin seyahatleri ekseriya rûhâniyetlerinden istifade edilecek, feyz alınacak mübârek zâtların türbelerinin bulunduğu mahallere olurdu. Senede bir defâ Kastamonu’da Ilgaz Dağı eteğinde medfun **Muhyiddin Benli Sultan Bayramî**, Kasaba köyünde medfun **Dayı Sultan**, Mergüze (İhsangazi) nâhiyesinde bulunan **Sadeddin Horasânî**, Sorgun’da **Sükûtî Sultan** ve Küre’de (Eflâni’ye bağlı Demirli köyünde) **Mahmûd Şâbânî Hazretleri**’nin türbelerini ziyâret eder ve temiz toprağını koklardı.

Ne zaman bu mübârek makamları ziyârete gelseler etraftaki köy ve nâhiyelerden pek çok ziyâretçiler de toplanır, **Allâh-u Te’âlâ**’nın rızâsı için kurbanlar kesilir, fakir fukaraya dağıtılırdı.

Yine bir defâsında **Benli Sultan Hazretleri**’ni ziyâret maksadıyla türbenin yanına gelmişti. Şeyhin geldiğini duyan pek çok kişi de oraya koştı. Bu sırada türbeye yakın bir köy ahâlisinden **Ömer Ağa** adında biri yanında bir koyunla geldi. Şeyh Hazretlerinin elini öptükten sonra; “Efendim burada bir koyun keseceğimi nezretmiştim. Ancak uzun bir süre geçtiği halde sözüme yerine getiremedim. Dün gece rüyâmda

Benli Sultan Hazretleri'ni gördüm. Bana, yarın türbesine gelecek muhterem misâfirleri için adağımı götürüp kesmemi emir buyurdular.

Bu sözleri ağlayarak nakleden **Ömer Ağa**, orada bulunan herkesi de ağlattı. **Ahmed Hicâbî Hazretleri** de **Benli Sultan Hazretleri**'nin dergâh-ı şerifleri kapısına:

“Ziyâretle murâd almak ümidiyle gelen insan” diye başlayan şiirini yazdı.

Ahmed Hicâbî Hazretleri bu sûretle vilâyetin pek çok mahallerini gezdikleri gibi, ahâlisinin çok arzu etmesi üzerine Çorum'a da gitti. Burada bulunan velîlerin türbelerini ziyâretten sonra ilim adamları ile sohbetler etti. Devlet adamları ile görüşüp nasihatlar buldu. Câmilerde halka vaaz ve nasihatlar buldu.

Çorum'dan İstanbul'a gelen **Ahmed Hicâbî Hazretleri** burada hocalarını ve dostlarını ziyâret ettikten sonra Bursa'ya geçti. Bursa'daki bütün mübârek zâtların türbelerini, makamlarını, medrese ve câmileri ziyâretten sonra deniz yoluyla Sinop'a geldi. **Seyyid Bilâl Hazretleri**'nin mübârek rûhunu vesîle ederek **Cenâb-ı Hakk**'a duâ ve niyazda bulundu, sonra Kastamonu'ya döndü.

DEVLET RİCÂLİYLE MÜNASEBETİ

Seyyid Efendi sûreten zamânında nâdir denilecek kadar güzel, fazilet ve irfân ile süslü, güzel fikirleri kendinde toplamış bir kimseydi. İfâdesi tatlı ve güzel olup, şiir ve yazı sanatında kabiliyeti pek yüksekti. Tefsirdeki iktidar kabiliyeti herkesi hayran bırakırdı. Nasihatlarından feyz ve ibret almak için pekçok ilim ve devlet adamı kendisine gelir sohbetlerine katılırlardı.

1872 senesinde Kastamonu vilâyeti vâililiğinde bulunan, sonra yine orada vefât ederek **Şeyh Şâbân-ı Velî Hazretleri**'nin türbesinde defnolunan **Pertev Paşa**, **Ahmed Hicâbî Efendi**'nin muhib ve bağlılarından idi. Nitekim bu aşk ve muhabbetle onun hakkında;

“Severim zâtını bî-reyb ü riya

İntisâb eylediğim günden tâ

Buna şâhid tutarım Allah'ı

Seyyidim muhlisim vallahi.” mısralarını söylemiştir.

Bağdat vâlisi **Sırrı Paşa Hazretleri**'nin de **Ahmed Hicâbî Hazretleri**'ne yazdığı pek çok bağlılık mektupları vardır.

İRŞAD FAALİYETLERİ

Ahmed Hicâbî Hazretleri 1878 senesinde babasının türbe bahçesi içerisinde bir kütüphâne ile ona bitişik bir dersâne yaptırdı. O târihten itibaren Temmuz, Ağustos ve Eylül'den başka aylarda cumâ günleri **Şifâ-i Şerif** kitabını okutmaya başladı. O sohbet ve derslerin bereketiyle kalpler şifâ bulur, hep iyi düşünce ve niyetlerle dolar, ibâdetlerde ihlâs hâsıl olurdu.

Ahmed Hicâbî Hazretleri'nin, yaz ve kış Nasrullah Câmî-i şerifinde sabah namazını edâyledikten sonra civarda bulunan medreselerde din ve fen ilimleri ile meşgûl olmaları âdetleri idi. Cumâ günleri dergâhta bulunup talebelerin yetiştirilmesi ve Kur'ân-ı Kerîm kırâati ile meşgul olurdu. Ramazân-ı şerifte haftada bir gün Nasrullah Câmîinde ikindi namazından sonra ve cumâ günleri namazdan sonra **Şeyh Şâbân-ı Velî Hazretleri**'nin dergâh-ı şeriflerinde vaaz ve nasihat ederdi.

Bu vaaz ve nasihatlar Müslümanlara uzun bir süre çölde susuz kalmış kimselere su vermek gibi gelirdi, kalpleri **Allâh-u Te'âlâ**'nın aşkı ile dolardı, nefisler aradan kalkar, herkes yaptığı her işi **Allâh-u Te'âlâ**'nın rızâsı için yapardı. Onun kalpleri ve gönülleri feyz ve nurlarla dolduran bu sohbetlerinden istifâde edebilmek için vaazlarına aşırı hücum olurdu.

Bu sırada diğer câmilerde ders veren hocaların derslerine kimse gelmezdi. **Ahmed Hicâbî Hazretleri** bu durum üzerine Nasrullah Câmîindeki vaazlarını terk etti. Ramazanın dört cumâsında ise şeyhi dinleyebilmek için oraya can atarcasına acele giden birkaç bin ahâli sözlerinden istifâde etmeye gayret ederdi.

Dergahta sohbet ettiği zamanlarda ise içerisi tamâmen olduğu gibi, dışarıda pencerelerin etrafında Müslümanların yanısıra hıristiyanlar da şeyhi görebilmek için toplanırlardı. Vaaz ve nasihati fevkalâde tesirli olup, dinleyenler ne kadar katı kalpli olursa olsun, mübârek sözlerini işitince yumuşar ve ürperirlerdi. Ne kadar donmuş, katılmış bir kalbe sâhib olurlarsa olsunlar birkaç damla gözyaşı dökmekten kendilerini alamazlardı.

AHMED HİCÂBÎ HAZRETLERİ'NİN ÜSTÜN AHLAKI

Seyyid Ahmed Hicâbî Hazretleri'nin ahlâkı, tavırları halleri ve işleri hep İslâmiyete uygundu. Mübârek huzurlarına ne kadar gam ve keder ile varılmış olsa hikmet-i İlâhiye icabı nazarlarında görülen nûr sebebiyle gelenler kederlerini unuttur, ferahlar ve rahatları.

Fakir ve fukarânın yardımcısı idi. Kimsenin bilmediği ve duymadığı felâkete düşen nice kimselere elini uzatırdı. Kastamonu vilâyetinde ve çevresinde onun nimetini görmemiş kimse yok gibiydi.

Kahkaha ile güldükleri görülmemiş, konuşmalarında da ağzından kötü söz çıktığını kimse işitmemişti.

Bir fincan kahve hakkını muhâfaza eyler ve nimetini yedikleri zevâta pek ziyâde hürmet ederlerdi.

Ders vermekte kaldıkları ve seher vakitlerinde Kur'ân-ı Kerîm tilâvetinde buldukları dershânelerin inşâsı bitmiş her şeyi noksansız tamamlanmıştı. İçerisini gören **Seyyid Hicâbî Hazretleri**; "Elhamdülillah her şey tamam oldu. Sâdece saatimiz noksan kalmış." diye söylendiler. Talebeleri ne sûretle temin edebilecekleri husûsunda müzâkere ederken; "**Allâh-u Te'âlâ** gönderir." buyurdular.

Birkaç gün sonra mâliye âzâsından **Hacı Ârif Efendi** tarafından bir İngiliz saati ile bir mektup geldi. **Hacı Ârif Efendi** mektubunda; "Bu saati on-on beş sene önce almıştım, şimdiye kadar yanımda bulundurduğumun sebebi bir yere vermektir. Ancak niyetim gerçekleşmedi. Şimdi Kastamonu'da inşâ buyurduğunuz dershâneye vakf olunması dileğimizdir." diyerek durumu şeyhe arz ile, duâ istirhâm ediyordu.

Seyyid Hicâbî Hazretleri'nin sözleri pek tatlı, ifâdesi çok açıktı. En ince bir ilmî meseleyi, en mühim bir fennî faydayı hiç hoca görmemiş bir ümmîye bile anlatmakta güçlük çekmezdi.

Husûsî halleri, huyları, hareketleri hep **Peygamber Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in güzel ahlâkını andırırdı. Yalnız buldukları veya insanlar arasında olduğu zamanlarda hep **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Efendimiz**'in sünnet-i seniyyesine uyar, insanlara İslâm ahlâkını ve İslâmiyetin yaşayış tarzını gösterirdi.

AHMED HİCÂBÎ HAZRETLERİ'NİN VEFATI

Seyyid Ahmed Hicâbî Hazretleri 1889 senesinde hastalığının artması üzerine daha ziyâde inzivâyı, köşesine çekilip **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikretmeyi arzu eder oldu. Geceleri uyumaz, namaz ve zikir ile meşgul olurdu. Kendilerinde yirmi senedir bulunan kalp hastalığına müptelâ oldukları halde, aslâ ve katiyyen hastalıklarından bahsetmez ve soranlara; "Rabbimizin keremine şükrolsun, âfiyetteyim." cevâbıyla mukâbele ederlerdi.

Vücutlarında görülen aşırı halsizlik sebebiyle Ramazân-ı şerifte oruç tutmasının hastalığı arttıracığı tabibler tarafından ihtar olduğu halde; "Böyle bir mübârek aya ulaştık. Şimdi-den sonra bizim için nasip, kısmet mukadder değildir. Borçlu gitmeyelim." cevâbını vererek orucunu tutmaya başladı ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın verdiği kuvvet ile tamamladı.

Bir yere gitmek için kendisinden izin istemeye gelen dostlarına; "Geri dönersiniz. Ama beni bulamazsınız. Hakkınızı helal edin." derdi. Şeyhin hastalığı ve bu sözleri, sevenlerini ve talebelerini büyük bir üzüntüye ve eleme garketti. Ayrıca bu hususta pek çok işâretler ve rüyâlar görüyor bunlar kederlerini daha da artırıyor.

Nitekim sevenlerinden birisi rüyâsında gâyet güzel bir bahçeye girerek tesâdüf ettiği meyve ağaçlarından yemek ve şırl şırl, billur gibi akan nehir sularından içmek istediğinde; "Bu Seyyid Efendi Hazretleri'ne mahsustur." cevâbını alması üzerine hayretle uyandığını anlattı.

Bu haberler şehirde yayılıp herkes tarafından duyuldukça onun mübârek eşiğine son defa yüz sürebilmek ve duâsını alıp helalleşebilmek için saâdethâne- sine büyük bir hücum oldu. Ancak onların içine düştükleri bu üzüntülü hallerine dayanamayan Şeyh Hazretleri buldukları hücreye haberleri olmaksızın kimsenin konulmamasını istedi. Hastalığının çok şiddetlendiği bu halde bile **Allâh-u Te'âlâ**'ya şükür ve senâ etmekten ve yanına girenlere nasihatte bulunmaktan geri durmazlardı.

Seyyid Hicâbî Hazretleri bir müddet sonra Tosya'da bulunan ulemâdan Mâhir Efendinin gelmesi için haber gönderdi. Haberi alan **Mâhir Efendi** on iki saatlik mesâfeyi sekiz saatte alarak huzûr-ı saâdetlerine ulaştı.

Seyyid Hazretleri ona bakarak; **“Molla Mâhir görüyorsun. Biz pazarlığı ilerlettik. Cenâb-ı Hakk’ın emrini bekliyorum. Vasiyetlerimin yerine getirilmesine, dergâh ve medresenin memuriyetine ve talebelerin yetiştirilmesine gayret ve himmet et. Benim için müteessir olma. Aradığım bu gün idi. Hemen ölüm hâlimizin güzel ve kolay olması için duâ edin.”** buyurdu.

Sonra dâmâdı **Keskinzâde**’ye kütüphânedeki emânetler içerisinde bulunan ve muhterem pederlerine **Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri** tarafından ihsân edilen yeşil tâcın tabutları üzerine konulmasını, kabirlerinin pederlerinin kabrinden küçük yapılp süslü olmamasını ve dergâha hizmeti terk etmemesini vasiyet ettiler.

Cumâ günü öğleden sonra yanlarına girmekte olan hanımlarına, kızlarına ve hizmetçilerine hitâben; **“Bizim etrafımız artık mukaddes ruhlar ile doldu. Çok dikkatli hareket edin ve çok seyrek olarak girip çıkın.”** buyurdu.

İkindiye yakın abdest alarak ağızlarına bundan böyle dünyâ nimetlerinden bir şey almaya cacklarını ve **Rabb Te‘âlâ** ile meşgûl bulunacak-

larını beyân buyurdular. O gece beş-altı senedir dergâhın imâmlık vazifesini gören **Hâfız Emin Efendi** ile **Hâfız Sûzî Efendi** iki taraftan nöbetle sabaha kadar Kur’ân-ı kerîm okudular. **Ahmed Hicâbî Hazretleri** seher vakti âhirete irtihâl eyledi ve pederinin türbesine defnolundu.

Sabahleyin Şeyhin ağır hastalığından ve vefatından haberi olmayan pek çok ulemâ ve fu kahânın dergâhta toplandıkları görüldü. Bunlardan bâzısı şöyle anlatmıştır:

“Gece rüyâmızda başlarında **Seyyid Hicâbî Hazretleri** olduğu halde evliyâullahtan bir cemâatin atlı olarak yol aldığını gördük. Nereye gittiklerini sorduğumuzda **Seyyid Hicâbî Hazretleri**, Hicaz’a gittiklerini ve kendilerinin de acele etmeleri gerektiğini söylediler. Bu sözlerini **Seyyid Hicâbî Hazretleri**’nin hastalığının ağırlaştığına yoran dostları erkenden haneye geldiklerinde Şeyh’in vefât ettiğini gördüler.

İki kişi de rüyâlarında **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Efendimiz**’i gördüklerini ve Seyyid Efendi’nin dergâhına gittiğini haber verdiklerini bildirdiler.

SEYYİD AHMET SÜNNETİ EFENDİ

Seyh Şa’bân-ı Velî Camii’nin kible tarafında medfûn bulunan Seyyid Ahmet Sünneti Efendi, Peygamberimizin soyundan gelen âlim, fâzıl, şâir bir halveti şeyhidir.

Asıl adı Ahmet olan bu zât, sünnete son derece bağlı ve hayat tarzını Peygamberimizin hâline çok benzettiği için “Sünneti” lakabı ile meşhûr olmuştur.

Kuvvetli bir âlim olduğu gibi güzel konuşması ve şâirliği ile de meşhûr olup “Sünneti” mahlâsı ile şiir irâdına da kâdir idi.

Zâhirî ilimlerde söz sahibi olduktan sonra mağrifet ilmine tâlip olup devrindeki bazı şeyhlere biat ederek tasavvuf yoluna girdi. Kendisini irşâd eden mürşidler, ondaki kâbiliyeti görüp: “Hakikat ilmindeki sonu olmayan mertebelere yükselme kâbiliyetiniz var. Ammâ bizim bundan sonrasına İlmî gücümüz kâfi değildir. Devrin kutbu ve güzide âlimlerden Seyyid Yahyâ-i Şirvânî Hazretleri Acem diyarından Rum’a

(Anadolu'ya) gelmiştir. Sizin feyz ve tahsiliniz onlar tarafından mümkün olabilir” diyerek kendisini bu âlime yönlendirdiler.

Sünneti Efendi, Şirvânî'nin huzûruna yaklaştığında Yahyâ Sultan dervişlerine: “Sâdık bir derviş ve samimi bir tâlip kokusu alıyorum. Rasûlüllah evlâdından gerçek bir er geliyor. Onu karşılayınız!” diye emretti. Kapı dervişleri misafiri karşılayıp huzûra aldılar.

Edep ve vakâr ile huzura girilip el öpüldükten sonra Yahyâ Sultân: “Safâ geldin derviş! Ammâ (seyyidlerin nişanı olan) yeşil sarığını neden sarmadın?” diye sorunca Sünneti Efendi şu cevabı verdi:

-Sultânım! Aşhanenize (eşiğimize) canla başla hizmete geldim. Hizmetten başka bir nesneye kâdir değilim. Buna rağmen Rasûlüllah evlâdındandır diye erkânda ilk şartlardan olan helâ hizmeti ve benzerleri verilmeyip de âsitaneizde lâzım olan hizmetim ve dolayısıyla tahsil edeceğim mağrifette noksanlık kalır endişesiyle yeşil sarığımı giyemedim.”

Bu cevap üzerine Yahyâ-i Şirvanî:

- “Derviş! Bu hâlis niyetle, samimiyetle sen o hizmetleri yapmış oldun. Biz sana lâyıık ve lâzım olan hizmeti biliriz. Var yeşilini giy!” buyurdu.

Yahyâ Sultan ocağında seyr-ü sülûkünü tamamlayıp kendi vilâyeti olan Kastamonu'ya hilâfetle gönderildi. Şehrin Hisarardı Mevkii'nde Şa'bân-ı Velî'ye kadar “Seyyid Sünneti Mescidi” adıyla bilinen mescidi yaptırdı. Nice zaman salâh, takvâ ve şeriata bağlılıkla halveti tarikatı erkânı üzere insanları irşâd edip âlimler, sâdıklar yetiştirdi.

Hazretin keşifleri ziyade olup ma'nâ âlemine vâkıf idi. Bu sebepten bir süre sonra silsilesinin kesilip seccadesinin boş kalacağını keşfetmişti. Bunun için üzüldü, Cenâb-ı Hakk'a niyâzda bulunurdu.

Zaman zaman Hızır (Aleyhisselâm) ile buluşup kendisinden istifâde ederdi. Bir defasında Cenâb-ı Hakk'a niyâzından sonra Hızır (Aleyhisselâm) gelip: “Yâ Seyyid Ahmet! Hiç üzülmeyiniz. Gerçi Allah'ın emriyle silsileniz kesilip seccâdeniz bir müddet boş kalacaktır.

Velâkin nice zaman sonra yine sizin mürşidiniz Yahyâ Sultân silsilesinden zamânın kutbu olan bir sultân gelip seccâdeniz sâhibini bulacaktır.

Kendilerinin ve halifelerinin rûhânî kuvvetleri ve feyizleri ile seccâdenizde telkin ve irşâd dâim olacaktır. Onlar da sîzindir. Siz, unutulmayıp kıyamete kadar hayır duâ ile anılacaksınız” diyerek hatırlarını hoş etmiştir.

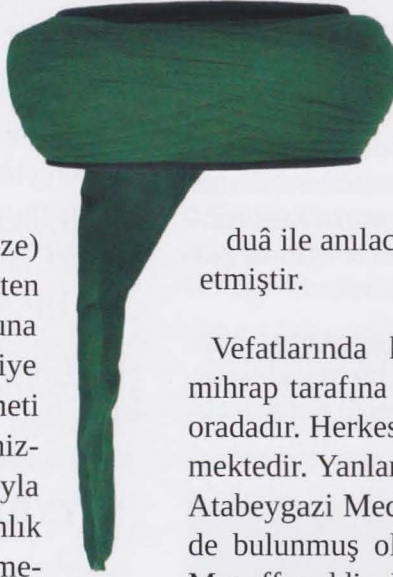
Vefatlarında kendi eserleri olan mescidin mihrap tarafına defnedilmiştir. Hâlen kabirleri oradadır. Herkes tarafından bilinip ziyaret edilmektedir. Yanlarında Kastamonu müftülüğü ve Atabeygazi Medresesi müderrisliği görevlerinde bulunmuş olan muhterem oğulları Seyyid Muzafferredin Efendi de medfundur.

Hisarardı Mahallesi sâkinlerinden Hüseyin Halife ve bir grup mahalleli şu müşâhedelerini nakletmişlerdir:

“-Seyyid Sünneti Efendi'nin mezarı Gümüşlüce Deresi kenarındadır. Bir defasında dereye büyük bir sel gelip hazretin kabrini açmıştı. Kabri yenilemek üzere geldiğimizde gördük ki mübarek bedenleri çürümemiş, ter ü taze duruyordu. Ayakları dizlerine doğru çekilmiş vaziyettedir.

Ayaklarını toplayıp dizlerine doğru çekerek hürmet vaziyeti almış olması hayretimizi celbetti.

Orada hazır bulunanlar bu vaziyetin sebebi olarak, Şeyh Şa'bân-ı Velî toprağa tevdi edilince kabri Sünneti Efendî'nin ayak tarafına gelmiş olduğundan, “Hazreti Şa'bân Efendi'ye hürmeten saygı vaziyetini almıştır” kanaatinde birleştik” demişlerdir.

MUHAMMED İHSAN OĞUZ EFENDİ HAZRETLERİ

Büyük İslam Âlim ve Mutasavvıfı Muhammed İhsan Oğuz Beyefendi, 27 Ramazan 1304 hicri, 19 Haziran 1887 milâdi tarihinde Kastamonu'da dünyaya gelmiştir.

Babasının adı Atâullah, annesinin adı Hâcer'dir. İlk mektepten sonra orta tahsilini Kastamonu Askeri Rüştiyesinde ve yüksek tahsilini Ziyâiye Medresesinde yapan Muhammed İhsan Oğuz Beyefendi, saygın bir âlim ve müderris eniştesi ve hocası Ahmet Ziyaettin Efendi den de hususi dersler almış; onun genç yaşta vefatı üzerine tek başına ilmi çalışmalarına devam ederek kendisini yetiştirmiştir.

Muhammed İhsan Oğuz Beyefendi, memuriyet hayatına Osmanlı döneminde Posta ve Telgraf idaresinde başlamış; bir ara Sultânî Mektebinde Kâtiplik, Askeri Rüştiye de Hüsn-i Hat (Güzel Yazı) ve Türkçe Öğretmenliği görevlerinde bulunmuştur. Posta ve Telgraf idaresinde, Muhabere Memurluğundan Başmüdürlüğe kadar çeşitli kademelerde görevler yapmış, İstiklâl Harbi sırasında memleketimiz için değerli hizmetler ifa etmiş; 1938 yılında emekliye ayrılarak ilmi çalışmalarına hız vermiştir.

Muhammed İhsan Oğuz Beyefendinin tasavvuf hayatı ise çok küçük yaşta başlamış, yedi yaşlarında iken Şeyh Muhammed Evliya Efendinin terbiyesine girmiştir. İnsan-ı kâmil olma yolunda senelerce süren çalışma ve araştırma-

lardan sonra Harput'ta Seyit Ahmet Çapakçuri Hazretlerini bularak kendisine intisâp etmiştir. Yazdığı dokuz mektupla İrşad ettiği bu yüksek yaratılışlı talebesine 1340 hicri, 1921 milâdi yılında "İrşad İcâzesi" veren Seyit Ahmet Çapakçuri Hazretleri aynı yıl doksan dört yaşlarında ebedi âleme göçmüşlerdir.

Muhammed İhsan Oğuz Beyefendinin tasavvuf hayatı son nefesine kadar devam etmiş, çocukluğundan itibaren pek çok Allah dostundan feyiz almış, müktesebatını eserleri, sohbetleri ve mektuplarıyla zihinlere ve gönüllere aktarmıştır.

Bir asrı aşan hayatı "Hak ve hakikatin bilinmesi, anlatılması ve yaşanması" uğrunda geçen Muhammed İhsan Oğuz Beyefendi, 2 Ağustos 1991 Cuma'yı 3 Ağustos 1991 Cumartesi'ye bağlayan gece (21 Muharrem 1412) aramızdan ayrıлып ebedi âleme intikal etmiş, hasret ve iştia yakında olduğu Allah ve Resulü'ne kavuşmuştur.

Ömrü, hak ve hakikatin bilinmesi, anlatılması ve yaşanması uğrunda geçen bu büyük İslam düşünürünün yüzden fazla eseri bulunmaktadır. Osmanlıca üslubuyla yazılmış olan bu ilmi ve tasavvufi eserler Onun adına kurulan Vakıf tarafından sadeleştirilerek yayımlanmakta, okuyucuların istifadesine sunulmaktadır.

Allah'ın sonsuz rahmet ve mağfireti; Onun, sevenlerinin ve bütün müminlerin üzerine olsun...

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- Çoklukla, silahla yenmek olsaydı Rusya'nın Çeçenistan'a galip gelmesi lazımdı. Galibiyet imandadır.

- Bütün İslâm devletleri birleşse, o zaman Amerika da, Rusya da yuvasına çekilir. Yine ayrı, ayrı memleket olsun. Türkiye, yine ayrı bir devlet olsun, Ürdün, Cezâyir. Fakat fikirleri bir olsun. Bu devletlerin birleşmemesi, günaha devam etmektir. Yâ **Rabbi!** Senin rızan üzere; Kur'ânında, **Habîbin'**de ve dört mezhepte birleştire.

- **Mevlâmızın** işlerinde ince hikmetler vardır, bu ince hikmetleri anlamak ince akıl ister. Amerika, Avrupa, Rusya **Mevlâ'**nın emirlerine âsi olmakta devam ediyor. **Allâh** onlara daha çok nimet veriyor, teknolojiye, ağır sanayide, astronomi ilminde, tıp ilminde onları daha da ilerletiyor. Dünyada da zevk ve sefa içerisinde yaşıyorlar.

Onlar **Allâh-u Teâlâ'**yı tanımazlar, iman nedir, İslâm nedir, bilmezler, namaz kılmaz, oruç tutmazlar. Tabi ki "**Allâh** bize ceza vereceği yerde neden daha çok nimet veriyor?" diye düşünmezler. Fakat bunca nimetler verilmesi onlar için istidraçtır. **Hazreti Ömer** (*Radıyallâhu Anh*) İran'ın fethinden sonra ganimet malları Medîne'ye getirilince: "**Allâhım!** Bu hazinelerin istidraç olmasından Sana sığınırım" diye dua etmişti.

- Nur **Allâh'**ın yolu, zulümat şeytanın, Amerika'nın, Avrupa'nın, Rusya'nın yoludur. Onlardan şeytanın yolu öğrenilir. **Allâh-u Teâlâ** bizi Ümmet-i Muhammed etti. Niye gidip onların ümmeti olunuyor?!

- Kâfirlere kim izzet, şeref verdi ki sen onlardan izzet alacaksın?! İzzeti Azîz olan **Allâh'**a itaatte arayalım.

- Bu dünyada ne kadar kâfir varsa hep birbirinden görerek oldular. Sakın gafillerle oturmayın.

- **Âdem** (*Aleyhisselâm*)ın şeytanı hiç kaldı şimdiki kâfirlerin yanında.

• Din düşmanları gebermedikçe, din rahat etmez. (Peygamberimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) zamanında, aynı gün ölen beş kâfirin kissası anlatıldıktan sonra buyruldu.)

• Hayret etmeyin kâfirlerin sanatına. Acemi olmayın, tok gözlü olun. Bizim keçilerimiz onlardan daha hünerli. Bakın, bembeyaz süt veriyor.

• Kimi Amerika'nın kuyruğu, kimi Rusya'nın kuyruğu, duyar mı **Allâh** buyruğu?!

• Pantolon-cekete giyinmek, baş açık gezmek... Bunlardan hoşlanmıyor **Mevlâ Teâlâ**.

• Taviz vermemeliyiz. Sizde hiç mi kıskançlık yok, hiç mi İslâm'ı tutmak yok?! Bu millette anlatın, İslâm'ı muhafaza edin. Ne inançla, ne giyimle, ne zâhir olarak, ne bâtin olarak ne de hareketlerde hiçbir şeyde kâfirlere benzemeyeceğiz. Eğer böyle yaparsanız ehl-i imandan çok dua alırsınız. Bu kainatın direği olursunuz.

• **İmâm-ı Rabbânî** (Kuddise Sirruhû) buyuruyor ki:

“Kâfirlerle oturup kalkmanın insana vereceği en küçük zarar, İslâmiyet'ten utanmaya başlamasıdır.” Önce namazdan utanmaya başlarsın sonra çarşıftan utanmaya başlarsın. Bu utanmaların gün gelir, bir bakarsın imanının zevaline (kaybolmasına) sebep olmuş. **Allâh** bizi muhafaza eylesin.

• Müslümanlar kâfirlerin gittiği yolda asla gitmemeli, onların modalarına uymamalıdır. Bize İslâm şeriatının ilmi verildi, biz kime uyacağız? Tabi ki **Rabbimize** uyacağız.

Osmanlı çıktuktan sonra şu Orta Doğu'da yaşananlara bakın. Körfez savaşı sonrası Kuveyt'in düştüğü durumu düşünün. Oraya giden birisinden dinledim “Kuveyt'te bir hal var, millet titriyor, korku içinde. Dışarıda olanlar memleketine dönemiyor. Amerikalılar her tarafı tutmuş. Radyolar, çalgılar, dolu, bir acayip durum ki sormayın” diyor.

Onlar **Allâh**'a isyan etmeden durmaz. Amerikalıların havasına uyduğunuz sürece bizi azaptan kurtaracak yoktur. Tek bir kurtuluş var o da tevbe etmektir. **Yunus** (Aleyhisselâm)ın kavmi azabı görünce tevbe etti. Sadece Kuveytlilerin mi tevbe etmesi lazım?! Hayır, hepimizin tevbe etmesi lazım. Kuveytliler Amerika'ya uydu da biz uymadık mı?! Amerikalılara, Batı'ya uymayan bir ev gösterebilir misiniz?!

Bu zamanda Amerika'ya uymamış bir ev bulmakta zorlanırsınız. Onlar gibi yaşamak, onlar gibi birbirleriyle kötü işler yapmak, her tarafımızı sarmış durumdadır. İşte bu yüzden belayı bulduk.

Allâh-u Teâlâ bizlere şunu duyurmak istiyor: “Ben sizi kayırmaya kâdir değil miyim?! Kuveytliler çocuklarını Avrupa'ya gönderiyorlar, oralarda okusun diye. Gavurda okursa o çocuk ne olur? Ne olduğunu görüyoruz. Türkiye'de durum Kuveyt'ten farklı mıdır?! Değildir!

• Taharetsizlerin, cünüplerin yaptığı işler seni hayrete düşürmesin, sarhoş etmesin. Sen **Allâh-u Teâlâ**'ya hayran ol.

• Büyüklük, ululuk ve azamet **Allâh**'a mahsustur. Erkek veya kadın, fakir veya zengin, genç ya da ihtiyar her kim şerefli olmak istiyorsa **Allâh**'ın kapısına gelmelidir.

Avrupa'nın kapısında büyüklük arıyorsunuz, haklarında cehenneme girmeleri hükümlenmiş olan kâfirlerde hiç izzet aranır mı?! Onlar izzeti nereden bulacaklar ki?! “Kel ilaç bulsa başına sürer” denir. Avrupa'ya: “Hayvanat bahçesi” deseniz, yine onları yüceltmış olursunuz. Zira **Mevlâ** onlar için:

﴿بَلْ هُمْ أَضَلُّ﴾

“**Hayvandan beterdirlir**” (A'râf Sûresi:179'dan) buyuruyor. Büyüklük **Allâh**'ın kapısındadır. O'nun kapısı nedir? Şeriatır. Şeriatı yaşadın mı **Allâh**'ın kapısındasın demektir.

HADİS-İ ŞERİFLER

İbn-i Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)'dan rivayet edilen bir hadisi şerifte, Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Suyun buzu erittiği gibi, güzel ahlâk da günahları eritir (yok eder); sirke balı bozduğu gibi, kötü ahlâk da ameli bozar.

(Taberanî, el-Mu'cemu'l-Evsat, No: 854, I, 470)

Ebu Bekre (Radiyallâhu Anh)'dan rivayet edildiğine göre, bir adam:

- Yâ **Rasûlüllah!** İnsanların hayırlısı kimdir? diye sordu. **Resûlullah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdu ki:

- **Ömrü uzun ve ameli güzel olanıdır.**

(Bunun üzerine tekrar sordu);

- İnsanların en kötüsü kimdir? **Rasûlüllah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

- **Ömrü uzun ve ameli kötü olanıdır,** buyurdu.

(Tirmizî, Zühd, 22, 4, 566)

Ebû Eyyûb (Radiyallâhu Anh)'dan rivayet edildiği üzere, **Rasûlüllah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Dört şey Peygamberlerin sünnetlerindedir; Kına yakınmak, koku sürünmek, misvâk kullanmak ve evlenmek.”

(Tirmizî, Nikâh, 1, III, 391)

Ebû Hüreyre (Radiyallâhu Anh)'dan rivayet edildiği üzere **Rasûlüllah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“İnsanın her bir eklemi için her gün bir sadaka vermek gerekir: İki kişinin arasını bulman, (haklarında adaletle hükmetmen) bir

sadakadır. Bir kimseye bineğine binerken yardımcı olman veya yükünü hayvanına yüklemesine yardım etmen bir sadakadır. Güzel bir söz söylemen sadakadır. Namaza giderken attığın her adıma bir sadaka sevabı vardır. Gelip geçenleri rahatsız eden bir şeyi yoldan alıp atman bir sadakadır.” (Müslim, Zekât, 16, I, 699)

Abdullah b. Ömer (Radiyallâhu Anhümâ) şöyle rivayet ediyor; **“Rasûlüllah!** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdu ki:

“Bize silah çeken bizden değildir.” (Buharî, Fiten, 7, 8, 90)

Zeyd b. Sâbit (Radiyallâhu Anh) anlatıyor. **“Rasûlüllah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kul, mü'min kardeşinin ihtiyacını gidermeye devam ettikçe, Allâh-u Teâlâ da onun ihtiyacını giderir.” (Taberanî, el-Mu'cemu'l-Kebîr, V, Hadis no: 4801, 118)

Ebu Hureyre (Radiyallâhu Anh) anlatıyor: **“Rasûlüllah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) çarşıda bir buğday yığınının rastlayınca, elini yığına daldırıp çıkardı, parmakları ıslandı. Bunun üzerine satıcıya:

- Nedir bu? diye çıktı. Adam:

- Ey Allah'ın Resûlü yağmur ıslattı, deyince, Resûlüllah:

- **Bu ıslaklığı üste getirip, herkesin görmesini sağlayamaz mıydın? Kim bizi aldatırsa, o bizden değildir,** buyurdu. (Müslim, İman, 164, I, 99; Tirmizî, Büyu', 74, III, 606)

Vâsile b. Eska' (Radiyallâhu Anh)'dan rivayet edildiğine göre **Rasûlüllah** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Kardeşin için (kötülük günlerinde) sevinç gösterme, yoksa Allâh-u Teâlâ ona rahmet eder, seni de (ondaki belâyaya) uğratar.” (Tirmizî, 54, IV, Hadis no: 2506, 662)

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

**HZ. SA'D İBNİ
EBÎ VAKKAS**
(Radiyallâhu Anh)

Ashâb-ı kiramın büyüklerinden olup Dünyada iken Cennetle müjdelenen on sahabîden biridir. İslam için ilk kan akıtan, ilk ok atan ve ilk ok yiyen sahabedir. Aynı zamanda İran'ı zapteden ordunun komutanıdır.

İsmi Sa'd, künyesi Ebû Vakkas'dır. İlk müslüman olanların yedincisidir. On yedi yaşında iken Hazret-i Ebû Bekir (Radiyallâhu Anh)'ın vasiyetiyle müslüman olmuştur. Müslüman olmasıyla alakalı olarak şöyle anlatılır:

Müslüman olmazdan önce bir rüya görür. Rüyasında, zifiri bir karanlığın içinde iken, birdenbire her tarafı aydınlatan parlak bir ay doğar. Bu ayın aydınlattığı yolu takip ederken aynı yolda Zeyd bin Harise, Hazreti Ali ve Hazreti Ebû Bekir (Radiyallâhu Anh)'ün önünden ilerlediklerini görür. Onlara sorar:

- Siz ne zaman buraya geldiniz? Onlar da; **“Şimdi geldik”** diye cevap verirler.

Sa'd ibni Ebî Vakkas (Radiyallâhu Anh) gördüğü bu rüyadan üç gün sonra Hazreti Ebû Bekir (Radiyallâhu Anh) geldi ve kendisine İslâmı anlattı. Bu esnada kalbinde İslâma karşı bir sevgi ve muhabbet hasıl oldu.

Bunun üzerine Hazreti Ebû Bekir onu Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e götürdü. Ve Resûlullah'ın o yüce huzurunda çağlayarak îmân edip sonsuzluk kervanının yolcularından oldu.

Nesebi; hem baba tarafından, hem de anne tarafından Peygamber Efendimizle birleşir. Babası Mâlik bin Üheyb bin Abdi Menaf bin Zühre bin Kilâb-i Kureyşî'dir.

Annesi ise; Zühreoğullarından Hamne binti Ebû Süfyân'dır.

Annesinin Onu Dinden Döndürmeye Çalışması

Sa'd ibni Ebî Vakkas (Radiyallâhu Anh) Müslüman olunca, annesi bu durumu kabullenemedi. Ve oğlunun müslüman olmasına çok sinirlenip, Onu İslâm dininden döndürebilmek için çeşitli yollara müracaat etti.

Oğlu Sa'd'ın kendisine karşı olan derin saygısını ve bağlılığını bildiği için, bunu kullanarak onu İslâm dîninden döndürmeye çalıştı. Dedi ki:

- Allah, hısım ve akraba ile ilgilenmeyi, anne babaya dâima iyilik etmeyi emrediyor, diye söyleyen sen değil misin?

Sa'd ibni Ebî Vakkas (Radiyallâhu Anh) **“Evet”** deyince, annesi asıl maksadını ortaya koyarak şöyle söyledi:

- **Ey Sa'd! Vallahi, sen Muhammed'in getirdiklerini inkâr etmedikçe, ben açlık ve susuzluktan helak oluncaya kadar ağzıma bir şey almayacağım. Sen de bu yüzden anne katili olarak insanlarca ayıplanacaksın!**

O güne kadar annesinin her isteğine “**evet**” deyip bir dediğini iki etmemişti. Ama şimdi annesinin bu isteği sıradan bir istek değil, dini ve imanımla alakalıydı. Allah'a ve Resûlüne bütün kalbiyle iman etmiş olan Sa'd ibni Ebî Vakkas, annesinin bu isteğini kesinlikle kabûl etmedi.

Annesi de bu konuda inat edip açlık grevine başladı. Kadın ne yiyor, ne de içiyordu, inatla oğlunun dininden dönmesini istiyordu.

Sa'd ibni Ebî Vakkas (*Radiyallâhu Anh*) bu konuda ne kadar kararlı olduğunu, annesine şu sözlerle ifade etti:

- **Ey Anne! Allah'a yemin olsun ki, senin yüz tane canın olsa ve her birini benim İslâm dinini bırakmam için versen, ben asla dînimden vazgeçmem. Artık ister yemek ye, ister yeme!..**

Annesi oğlundan böyle bir tepki beklemiyordu. Sa'd ibni Ebî Vakkas'ın dinine böylesine bağlı olduğunu, imândaki kararını ve sebatını görünce çok şaşırıldı, çaresiz kaldı. Bunun üzerine geri adım attı ve:

- Madem bu çocuk dininden dönmeyecek, öyleyse boşuna aç durmanın manası yok.

Bari yemek getirin de yiyeyim, dedi ve yemeye, içmeye tekrar başladı.

Sa'd bin Ebî Vakkas (*Radiyallâhu Anh*) ile annesi arasında geçen bu hâdiseden sonra Allah-ü teâlâ, evladın anne ve babayı hangi hallerde dinleyip onlara tâbi olması gerektiğini, hangi hallerde ise dinlemeyip onlara tâbi olmaması gerektiğini bildiren ayeti kerimeyi inzâl buyurdu:

“Biz insana, ana ve babasına iyilikte bulunmasını tavsiye ettik. Bununla beraber, hakkında bilgi sahibi olmadığım bir şeyi bana ortak koşmak için sana emrederlerse, artık onlara (bu husûsta) itaat etme! Dönüşünüz ancak banadır. Ben de yaptığınızı (amellerinizin karşılığını) size vereceğim” (Ankebût sûresi: 8)

Allah İçin Akıtılan İlk Kan

İslâmiyetin ilk yıllarında müslümanlar Mekke’de çok ağır işkencelere maruz kalıyorlar, müşrikler tarafından acımasızca eza ve cefâ görüyorlardı.

Bundan dolayı ashâb-ı kiram ibâdetlerini serbestçe yapamıyor, gizlice bir araya gelip ibadet etmeye çalışıyorlardı.

İşte bu baskı dönemlerinde, Sa’d ibni Ebî Vakkas (*Radiyallahü anh*) ilk müslüman olan sahâbîlerden bazısıyla toplanmışlar ve Mekke’de **“Ebû Dübb”** denilen bir vadide namaz kılıyorlardı.

Müşriklerin ileri gelenlerinden Ebû Süfyân, (o sırada henüz müslüman olmamıştı) birkaç müşrikle beraber yanlarına gelerek onlara baskı yapmaya, olur-olmaz sözler söylemeye ve çok ağır ifadelerle kötölemeye başladılar.

Onların bu hakaretlerine daha fazla dayanmayan ashâb-ı kiram, müşriklerle birbirine girdiler. Sa’d ibni Ebî Vakkas (*Radiyallahü Anh*), eline geçirdiği bir deve kemiğiyle müşriklerden birinin başına vurup yardı. Bunu gören diğer müşrikler korkuya kapılıp kaçtılar.

Müslümanlar da onları vadiden çıkıncaya kadar kovaladılar. Böylece Sa’d ibni Ebî Vakkas, Allah yolunda, ilk kâfir kanı döken sahâbî oldu..

İşte İslâm tarihinde dökülen ilk kan budur.

Hazret-i Sa’d bütün gazâlarda ve bir çok seriyelerde bulundu. Savaşlarda çok kahramanlıklar gösterdi. Mekkeli müslümanların üç bayrağı bulunuyordu. Bunlardan biri kendisine verilmiş, müslümanların bayraktarlığını da yapmıştı.

İslâmın ilk zaferi olan Bedir Harbinde, büyük kahramanlık gösterdi. Düşman saflarında bulunan, müşriklerin başta gelen komutanlarından, aynı zamanda en azılı din düşmanlarından olan Sa’d bin el-As’ı öldürmüştü.

Uhud Harbinde de, müslümanların çok zor durumda kaldığı o sıkıntılı zamanlarda, metanetini yitirmemiş ve büyük bir cesaretle kahra-

manca çarpışmıştı. Müşriklerin Efendimize saldırdığı anlarda Efendimiz’in yanbaşından hiç ayrılmamış adeta kelle koltukta düşmana karşı savaşmıştı.

Sa’d ibni Ebî Vakkas (*Radiyallahü Anh*), ok atmakta çok maharetliydi. Her attığı ok isâbet ediyordu. İslâmiyette, Allah yolunda ilk ok atan Sahâbî olup, okçuların reîsiydi. Uhud Harbinde, 1000’den fazla ok attığı rivayet edilir. O, okunu yayına yerleştirip düşmana atarken Peygamber Efendimiz ona:

- **At yâ Sa’d! Anam, babam sana feda olsun!** Buyurmuştu.

Hazreti Ali (*Radiyallahü Anh*) der ki:

- Peygamber Efendimiz, (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) hayatında; **“Anam, babam sana feda olsun”** diye sadece Hazret-i Sa’d için duâ etmiş, bunun dışında hiçbir kimseye böyle duâ etmemiştir.

Hazret-i Âişe (*Radiyallahü Anhâ*) şöyle anlatıyor:

“**Resûlullah** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) gazvelerin birinde, geceleyin Medine’ye dönüp geldiğinde:

- **Ne olurdu, sâlih bir kimse beni korumayı üzerine alsaydı!** buyurdu.

Birden bir silâh sesi duyduk. Resûlullah:

- **Bu kimdir?** buyurdu.

- Benim, Sa’d bin Ebî Vakkas!

- **Seni buraya hangi şey getirdi. (Yani buraya niçin geldin?)**

- İçimden bir ses Resûlullah yalnızdır, korkarım ki, din düşmanları ona bir sıkıntı ve eziyet verirler, dedi. Bunun için Sizi korumaya ve hizmet etmeye geldim.

Bunun üzerine Resûlullah ona duâ etti ve uyudu.

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKİH KURULU

AV ve AVCILIĞA DAİR FIKHÎ MESELELER

Allâh-u Te‘âlâ’ya sonsuz hamd eder,

Hz.Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’e, âl ve ashabına selam ederiz.

Sayt (av); eti yensin veya yenmesin, yabani, insanlardan kaçan ve yaratılış itibarıyla vahşi hayvana verilen isimdir. Türkçemizdeki karşılığı avdır. Böyle bir hayvanı elde etmek ancak hile yoluyla mümkün olur. Normal yollarla elde edilmesi mümkün olmaz.

Av hayvanını, savunmasız bir hale getirmeye **“ıstıyat”** denir. Bu kelimenin Türkçedeki karşılığı da; avlanmaktır. Bu terim; etinin yenmesi helal olmayan hayvanların post, diş emsali eti dışındaki diğer cüzlerinden faydalanmak gayesiyle yakalanmalarını da kapsamaktadır.

Helal olan bir kara hayvanının etinin yenilebilmesi, onun dini usullere uygun olarak boğazlanmış olmasına bağlıdır.

Aynı kuralın av hayvanları içinde geçerli olması gerekir. Yani usulüne uygun boğazlanmayan bir av hayvanının etinin helal olmaması gerekir. Şu kadar var ki; bu konuda ihtiyaca dayalı bir kolaylık sağlanmış, belli durumlarda boğazlama olmasa da av hayvanının eti helal kabul edilmiştir.

Bununla beraber bir avcı, av hayvanını ele geçirildiğinde henüz ölmemişse boğazlaması gerekir. Aksi durumda eti helal olmaz.

Dünya nimetlerinden yararlanmada, mubah ve serbest oluş dinimizde asli kural kabul edilmiştir.¹

Buna göre günlük hayatı oluşturan davranışlarda helal oluş asıl, haramlık ise istisnai durum olarak kabul edilir. Avlanmada da durum böyledir. Zira ilk insan ve ilk peygamber Hz. Âdem’den (*Aleyhisselam*) beri insanlık gıda ve diğer ihtiyaçların temini için avlanmışlardır. Dinimiz de bu konuda gerekli düzenleme ve kısıtlamalar getirerek helal ve serbest oluşu esas almıştır.

Allah Te'âlâ şöyle buyuruyor:

**“(Ey Muhammed!) Sana, kendilerine nele-
rin helâl kıldığını soruyorlar. De ki: “Size
temiz ve hoş olan şeyler, bir de Allah’ın size
verdiği yeteneklerle eğitip alıştırdığımız avcı
hayvanların tuttuğu (avlar) helâl kıldı.
Onların sizin için tuttuklarından yiyin. Onu
(av için) salarken üzerine Allah’ın adını
anın (besmele çekin). Allah’a karşı gelmek-
ten sakımn. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk
görendir.”**”²

**“Ey iman edenler! Andolsun, Allah sizleri,
ellerinizin ve mızraklarınızın erişebileceği
av(lar) ile elbette deneyecek ki, görmediği
hâlde kendisinden korkanı ayırıp meyda-
na çıkarırsın. Kim bundan (bu açıklamadan)
sonra haddini aşarsa ona elem dolu bir azap
vardır.”**

**“Ey iman edenler! İhramlıyken (karada)
av hayvanı öldürmeyin. Kim (ihramlıyken)
onu kasten öldürürse (kendisine) bir ceza
vardır. (Bu ceza) Kâ’be’ye ulaştırılmak üze-**

re, öldürdüğünün dengi olup, içinizden iki âdil kimsenin takdir edeceği bir kurbanlık hayvan veya yoksulları yedirmek suretiyle keffaret yahut onun dengi oruç tutmaktır. (Bu yaptığı işin kötü sonucunu tatması içindir. Allah, geçmiştekileri affetmiştir. Fakat kim bir daha böyle yaparsa, Allah ondan intikam alır. Allah, mutlak güç sahibidir, intikam sahibidir.”

“Sizin için de yolcular için de bir geçimlik olmak üzere deniz avı yapmak ve deniz ürünlerini yemek sizlere helâl kılındı. Kara avı ise ihramlı olduğunuz sürece size haram kılındı. Huzurunda toplanacağınız Allah’a karşı gelmekten sakının.”³

Adiyy İbn-i Hatim (Allah ondan razı olsun) şöyle rivayet etti: “(Av eğitimi görmüş) köpeğimi av üzerine saldığında durum nedir?” diye Peygamber Efendimize (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) sual ettiğimde, şöyle buyurdular:

- Besmele çekerek köpeğini av üzerine saldığında (senin için tuttuğu avı) ye.

-Köpek tuttuğu avdan yiyecek olursa?

-O halde bu avı yeme! Zira bu durumda köpek senin için değil, kendisi için tutmuştur.

-Köpeğimi gönderdiğimde (av için eğitilmiş) bir diğer köpeği yanında bulursam?

-Hayır, yeme. Zira çektiğin besmele kendi köpeğine aittir, diğer köpek için değildir.⁴

Yukarıda zikrolunan ayet-i kerime ve hadis-i şeriflerden de anlaşılacağı üzere avlanmak meşrudur. Şu kadar var ki; Rahmet ve merhamet dini olan yüce dinimiz; amaçsız ve anlamsız davranışları yermiş, merhamet duygularını yitirenler için ağır ifadeler kullanmıştır. Ayrıca bütün mahlûkata karşı şefkat beslemeyi, fıtratın ve güzelliklerin korunmasını istemiştir. Bu sebeple fayda sağlamayan, sırf şehvi duyguları tatmin etmek, eğlenmek kastıyla hayvanlara eziyet vermek üzere yapılan avcılık dinimizin ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Amr b. Eş-Şerid’den rivayete göre Peygamber Efendimiz (*Sallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Kim bir serçeyi boş yere öldürürse, o kuş kıyamet gününde Allah Te’âlâ’ya şikâyetle bulunarak şöyle der: Ya Rabbi! Falanca kişi hiçbir yarar gözetmeden beni boş yere öldürdü.”⁵

Said b. Cübeyr'den yapılan bir rivayete göre İbn Ömer, Kureyş kabilesinden birtakım gençlere rastladı, onlar bir kuşu hedefe koymuşlar ve ona atış yapıyorlardı. Kuşun sahibine de boşa attıkları her ok başına ücret ödüyorlardı. Bu gençler İbn Ömer'in geldiğini görünce dağıldılar. Bunun üzerine İbn Ömer şöyle dedi: **“Bunu kim yaptı? Allah ona lânet etsin! Allah'ın elçisi (Sallahu Aleyhi ve Sellem), ruh/can sahibi bir şeyi hedef edinip ona atış yapana lânet etmiştir.”**⁶

Dinimiz hayvanların hayat haklarına keyfi olarak saygı duymamayı günah saymış ve kişinin cehenneme girmesine sebep olabileceğinden bahsetmiştir.

Abdullah b. Ömer'den (Allah onlardan razı olsun) rivayete göre Peygamber Efendimiz (Sallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu: **“Kadının biri, bir kedi yüzünden Cehenneme girmeyi hak etti. Kediye bağlayıp ona yiyecek bir şey vermediği gibi yerin haşeratından yemesi için onu salmadı da.”**⁷

Eti yenen hayvanların eti için diğer vahşi hayvanların post, kıl, diş emsali cüzlerinden yararlanmak ve ya zararlarını bertaraf etmek için avcılık kural gereği caizdir. Zira **Allah Te'âlâ** hazretleri hayvanları, insanlar için yaratmıştır. Bu yoldan kazanç elde etmek muhaktır.⁸ Şu kadar var ki; diğer kazanç yollarıyla rızık temin etmek daha iyidir.⁹

Eti yenmeyen veya yenildiği halde kendisi yemediği gibi bir başkasına vermeyip ziyan olacak bir hayvanı keyif ve eğlence için avlamak uygun olmayıp mekruh kabul edilmiştir. Zira avcılık, kalbin katılaşmasına, merhamet duygusunun azalmasına sebep olduğu gibi avladığı hayvan, eti yenen hayvanlardan olması durumunda israfa da sebebiyet vermektedir.

Muhammed Emin b. Abidin (ö.1252) Redd'ül-Muhtar adlı haşiyesinde İmam Ebu Yusuf'un (Allah ona rahmet etsin) şöyle dediğini nakletmiştir:

Eğlence olsun diye avcılık yapmakta hayır yoktur ve ben bunu çirkin görürüm.¹⁰

Başkalarına zarar vererek yapılan avcılık da

caiz olmaz. Söz gelimi; av yapmak adına sahibinden izin almadan özel araziye girmek ve mahsullerine zarar vermek caiz değildir. Zira yüce dinimiz başkalarına zarar vermeyi yasaklamış ve bunu haddi aşmak olarak değerlendirmiştir. Ayrıca zamansız avlanmak gibi topluma zarar verici davranışlardan da sakınmak gerekir.

Avlanmış olan bir hayvanın helal kabul edilebilmesi için bir takım şartlar vardır. Bu şartları beş başlık altında özetlememiz mümkün olur:

1- Avcılık yapan kişi dinen hayvan kesmeye liyakatli Müslüman veya ehlikatip biri olmalıdır. Besmele çekmesini bilen, av kastında bulunan, mümeyyiz olmayan çocuk veya deli veya da sarhoşun avladığı hayvan helal olur.¹¹ Putperest ve mürtedin avladığı hayvan helal olmaz. Aynı şekilde avlanma ehliyetine sahip olmayan kişilerle buna ehil olan kişilerin ortaklaşa avladıkları da helal olmaz.¹²

2- Avcının, silahını kullanırken ve ya av köpeği emsali avcı hayvanını salarken Allah'ın ismini anması gerekir.

3- Av yapan kişinin av niyetiyle atış yapması veya avcı hayvanını bu niyetle salması gerekir. Söz gelimi; gelişi güzel atış sebebiyle bir av hayvanı öldürecek olsa helal olmaz. Aynı şekilde av köpeği, sahibi tarafından gönderilmeksizin kendi başına avlanacak olsa avladığı hayvan helal olmaz. Şu kadar var ki; av köpeği kendi iradesiyle ava saldırdığında, sahibi vakit kaybetmeden besmele çekip av köpeğini ava karşı kışkırtacak olsa avladığı hayvan helal olur.

4- Avcı, ava karşı silahını ateşledikten sonra veya av köpeğini av üzerine saldıktan sonra başka bir işle meşgul olmaksızın yaralanan avı almalı, ölmemişse boğazlamalıdır. Buna göre ihmalkâr davranması neticesiyle yaralı hayvan boğazlanmadan ölecek olsa helal olmaz. Zira av esnasında avcının yapması gereken vakit kaybetmeden vurduğu avı kovalayarak yakalamasıdır.

5- Kara avı avlayan kişinin hac veya umre için ihramlı bulunmaması ve avlanılan hayvanın harem bölgesinin hayvanlarından olmaması gerekir.

Avlanma fiili şu yollarla olur:

- 1- Talim görmüş köpek, doğan, pars, atmaca, şahin emsali hayvanlarla
- 2- Yaralayacak silah vasıtasıyla
- 3- Çukur kazmak veya bıçak, kılıç, kamış gibi keskin bir şeyi yere dikmek suretiyle tuzak kurmakla

Ateşli silahların icadından sonra bunlarla avlanmanın caiz olup olmayacağı tartışılmıştır. Yakıcı ve darbeci özelliği esas alınarak bu tür silahlarla avlanmanın caiz olmadığı söylenmiş olsa da esasen avlanılacak hayvan için uygun bir saçma (mermi) kullanılması şartıyla caiz olur.

Zira barut gücüyle ilerleyen saçma, sıcaklığıyla değil seriliği sebebiyle avı yaralamakta veya öldürmektedir. Av, kesici ve delici özelliği bulunmayan bir aletle yapılmış olsa da hayvan henüz ölmemişse usulünce boğazlanarak helal olacağı izahtan varestedir.

Bir avcının avlamış olduğu hayvanın helal olabilmesi için bir takım şartlar vardır. Bu şartlar cümlesinden olarak;

a- Avlanan hayvan, eti yenen hayvanlardan olmalıdır. Yenmeyen hayvanların post, kemik emsali cüzlerinden faydalanılması helal olur. Şartları gözetilerek avlanmış bir hayvan, eti yenen hayvanlardan olmasa da deri ve kemik gibi uzuvlarından faydalanmak helal olduğu gibi tercih edilen görüşe göre eti de temiz olur. Şu kadar var ki; domuz, İmam Muhammed'e (Allah ona rahmet etsin) göre fil, bu genellemenin dışındadır.¹³

İmam Ebu Hanife ve İmam Ebu Yusuf'a (Allah onlara rahmet etsin) göre; fil, diğer yırtıcı hayvanlar gibidir. Eti yenmez. Yağları alınan kemikleri ve dişi temizdir. Usulüne göre boğazlandığında veya avlandığında etinin yenilmesi caiz olmasa da temiz olur. Usulüne göre avlanmış olmasa da tabaklanması durumunda derisi temiz olur. Bu görüş sahih görülmüştür.¹⁴

b- Avlanılacak hayvan, yaratılış itibarıyla vahşi hayvan türlerinden olmalıdır. Evcil hayvanlar boğazlama usulüne tabidirler. Buna göre sığır, koyun gibi evcil bir hayvan avcılık usulleriyle öldürülecek olsa helal olmaz. Şu kadar var ki; aslen evcil olup da sonradan yabanileşen

hayvanların boğazlanması mümkün olmaması durumunda avcılık metotlarıyla öldürülmeleri helal olur. Evde beslenen geyik gibi evcilleşmiş av hayvanlarını da boğazlamak gerekir. Avcılık metotlarıyla öldürülmeleri caiz olmaz.

c- Avlanılan hayvan, Harem bölgesinin hayvanlarından olmamalıdır.

d- Avlanılan hayvanın boğazlanmadan önce ölmesi durumunda ölümünün bu avlanma sebebiyle olması gerekir. Başka bir sebeple öldüğünün bilinmesi veya şüphe edilmesi durumunda ise helal olmaz. Buna göre yaralandıktan sonra göle düşen veya yüksek bir yerden yuvarlanan hayvan ölü olarak bulunacak olsa helal olmaz. Bu itibarla vakit kaybetmeden yaraladığı hayvanın peşinen düşen bir avcı, avını ölü olarak bulduğunda bu hayvanın helal olabilmesi için üç şart aranır:

I. Bu hayvanın başka bir nedenle öldüğüne dair kişinin şüphesinin bulunmaması

II. Bulduğu hayvanın kendisi tarafından avlandığını bilmeli, aksi durumda başkasının avladığı hayvanı almış olur.

III. Zamanın geçmesinden dolayı hayvan bozulmamış ve sağlıklı bir duruma gelmemiş olmalı.

e- Avlanılan hayvan yaralı olarak ele geçtiğinde derhal usulüne uygun bir şekilde boğazlanması gerekir. Zira ihtiyari boğazlama imkânı bulunduğu halde ızdırari boğazlama geçerli olmaz.

Balık avcılığında bu şartların hiçbiri aranmamaktadır.

KAYNAKLAR

1. El-Mebcut, es-Sarahsi
2. Mâide suresi/4
3. Mâide suresi/94-95-96
4. El-Buhârî
5. Sahîhu İbn-i Hibbân, kitabı'z-zebaih
6. Müslim, kitabı's-sayt
7. Buhari, kitap: bedu'l-halk
8. Alauddin es-Semerkindî, Tuhfetu'l-Fukahâ
9. Muhammed Emin b. Abidin, Reddu'l-Muhtar.
10. Reddu'l-Muhtar.
11. Büyük İslam İlmahali, Ö. N. B
12. Alâuddin Ebû Bekr el-Kâsânî, Bedâiyu's-Sanâyi fî Tertibi's-Şerâi'
13. El-Bahru'r-Raik
14. bn bidîn , El-Bahru'r-Raik

Güldeste

MUSTAFA
ÖZŞİMŞEKLER

SÖZ DİNLEYEN ALIR MERTEBE...

Dünyaya geliş gayemiz Allah'a kulluktur. Bu da; Allahın emirlerine imtisal, yasaklarından ictinâb etmekle olur.

Müslüman; Allah ne buyurdu, Resûlullah ne duyurduysa eğmeden, bükmeden, kıvrımadan, akıl yürütüp felsefe yapmadan itaat etmelidir. Yani işin özü söz dinlemektir. İşte dünya ve ahiretin kurtuluşu, iki darın saadeti bununla mümkün olur. Nitekim Mevla Te'âlâ:

“Aralarında hükmetmesi için Allah ve Resûlüne çağrıldıkları zaman, müminlerin sözü ancak ‘İşittik ve itaat ettik’ demeleridir. İşte felah bulanlar ancak bunlardır.” (Nur: 51) buyurmuştur.

“Söz dinlemek” iki kelimedenden ibarettir. Belki basit geliyor olabilir ama bunu becerebilen de maalesef çok azdır.

Şimdilerde okumuş ve hoca olmuş bir kardeşimiz, ilk olarak medresede okumak için müracaat ettiğinde, medresenin hocasına sormuş:

- Hocam şartlarınız neler?

Hocaefendi demiş ki:

- **Evladım bir tek şartımız var o da, söz dinlemek!**

- Hocam bundan kolay ne var. Peki bu şartı kabul ediyorum, deyip medreseye girmiş ve okumaya başlamış. Ama bir zaman sonra demiş ki:

- **Meğer söz dinlemek, ne kadar da zormuş!..**

Evet, söz dinlemek zordur. Çünkü şeytan vesvese verir, nefis işe karışır, akıl kendince yorumlar yapar. **“Neden”**ler, **“niçin”**ler başlar ve maalesef söz dinlemek, zor gelir.

Tâlut ve Câlut Kıssası

Mevla Te'âlâ, Kur'an-ı Kerim'de söz dinlemenin önemiyle alakalı olarak **Talut** ve ordusundan bahseder. Talut'un sözünü tutan askerler sayıca az da olsalar, Allah'ın izniyle düşmanlarına karşı zafer kazanmışlar, söz tutmayanlar ise helak olmuşlardır.

Âyetlerin ışığında bu konuyu biraz daha öncesinden anlatalım.

Musa (*Aleyhisselâm*)'ın, Tevrat nüshalarını ve bazı eşyalarını koyduğu bir **tabut/sanduka** vardı. Savaşa girdikleri zaman onu askerin önünde yürütürler ve onun bereketiyle girdikleri her savaşı bi-iznillah kazanırlardı. Musa (*Aleyhisselâm*)'ın vefatından sonra İsrailoğulları azıp isyan edince, Mevla Te'âlâ bu tabutu/sandukayı göğe kaldırdı.

Bu sırada (Mısır ile Filistin arasında yaşayan) **Amalika Kabilesi** onların başlarına bela oldu. Bu kavmin başında da **Calut** adında zalim, zorba bir hükümdar vardı.

İsrailoğullarıyla savaştı ve onları yenip memleketlerinin büyük bir kısmını zaptetti. Şehzadelerinden pek çok kimseyi de esir edip götürdü. Ve onlara çok ağır vergiler koydu.

İsrailoğulları bu perişanlık içindeyken, Mev-la Te'âlâ onlara bir peygamber gönderdi. Benî İsrailin ileri gelenleri toplanıp peygamberlerine gittiler ve:

“...Bize bir melik gönder/tayin et de, Allah yolunda savaşalım...” (Bakara: 246) dediler. Bunun üzerine Peygamberleri onlara:

“Allah, size hükümdar olarak Talût'u gönderdi.” buyurdu. Ama onlar Peygamberleri tarafından başlarına tayin edilen bu meliki istemediler ve:

“Dediler ki; Ona bizim üzerimize hükümdar olmak nereden geldi? Oysa hükümdarlığa biz ondan daha lâyıkız. Ona maldan bir genişlik, bir bolluk da verilmemiştir.” (Bakara: 247)

Üstünlük ölçüleri para ve servet olan bu kapitalist kafalı kimseler, kendi akıllarınca başlarına tayin edilen Tâlût'u, servet sahibi zengin bir kimse olmadığı için güya beğenmediler. Halbuki Talût'ta; boy-pos, güç-kuvvet, heybet-celâdet, hitâbet-dirâyet gibi, bir liderde bulunması gereken vasıfların hepsi fazlasıyla vardı. Ayrıca ne olursa olsun, onu Allah tayin etmişti...

Hem kendileri değil miydi, peygamberlerine gidip başlarına bir hükümdar tayin edilmesi için yalvaran? Dolayısıyla “mırın kırın” etmenin hiçbir manası yoktu...

“...Peygamberleri dedi ki; ‘Allah sizin üzerinize onu seçti. Ona ilim ve beden bakımından üstünlük verdi. Allah mülkünü dilediğine verir...’ (Bakara: 247)

Bu sefer Talût'un melik olduğuna delâlet eden bir alâmet istediler.

“Ve onların peygamberi onlara dedi ki: ‘Muhakkak onun melik olduğunun alâmeti, size o tabutun gelmesidir. Onda Rabbinizden bir sekînet vardır. Ve onda Musa ve Harun (Aleyhisselâm)'dan kalan bir bakıyye vardır. Onu melekler taşır. Eğer inanmış kimseler-seniz, bunda şüphesiz sizin için kesin bir delil vardır.’ (Bakara: 248)

Yukarıda zikrettiğimiz o **tabut/sanduka**, gökten meleklerin koruması altında geldi ve onlar tabuta bakar oldukları halde Tâlût'un yanına başına indi. O sandukanın içinde; Tevrat levhaları kalıntıları, Musa (Aleyhisselâm)'ın (yılan olan o mûcize) âsâsı, elbisesi, na'lini, Harun (Aleyhisselâm)'ın sarığı, Süleyman (Aleyhisselâm)'ın yüzüğü, bir ölçek menn (Tih çölünde İsrailoğullarına inen kudret helvası) gibi, bir takım mukaddes emanetler vardı.

Gözleri önünde cereyan eden bu mûcizevî hadiseden sonra, artık hiç kimsenin itiraz etmesine mahal kalmadı.

Nehirle İmtihan Edilmeleri

Ve Talut seksen bin kişilik bir ordu kurdu. Küçük, büyük hasta veya bir takım özür sahibi olanlar dışında hiç kimse ona katılmaktan geri kalmadı. (Bu orduda henüz genç olan Davud (Aleyhisselâm)'da vardı.)

Ve Talut, düşmanla savaşmak üzere ordusuyla yola çıktı. Bir müddet gittiler. Hava çok sıcaktı, askerde ise bir yorgunluk ve hararet vardı, yarındaki suları da çok azalmıştı. Bunun üzerine Talut'a geldiler:

- **Suyumuz çok azaldı, bitti bitecek. Allah'a dua et de, bize bir nehir akıtsın**, dediler. Bunun üzerine Talut, “Allah'ın onları suyla imtihan edeceğini” bildirdi. Mev-la Te'âlâ bu hadiseyi şöyle anlatıyor:

“Talut ordusu ile çıkınca, askerlerine dedi ki; Allah sizi bir nehirle imtihan edecek. Kim bu ırmağın suyundan kana kana içerse benden değildir. Kim ondan içmezse bendendir. Ancak sadece bir avuçla yetinirse o müstesna. (o da bendendir) (Bakara: 249)

Allah onları böyle imtihan etmeyi murad etti. Çünkü savaşa gidiyorlar, karşılarında güçlü bir ordu var. Pek çok zorluklar ve sıkıntılar olacak. Şayet su içmemek hususunda emre itaat ederlerse, diğer hususlarda da itaat ederler ama suya karşı arzularına yenik düşüp emre itaat etmeyenler, karşılarında daha büyük zorluklar çıktığında hiç itaat etmez.

Dolayısıyla **söz dinleyenle, dinlemeyen;** itaat edenle, etmeyenin birbirinden ayrılması için imtihan lazım...

O sıcak havada, uzun bir yolculuktan sonra hepsi susamışlar, hararetlenmişler, içleri alev alev yanıyordu. İşte böyle bir durumdayken karşılarına gürül gürül akan bir nehir çıktı. Nehrin suyu tatlı ve serindi... Suyu görünce askerlerin çoğu verilen emri unuttu ve koşuştular. Nehrin kenarında diz çökerek kafalarını suya daldırdılar ve develer gibi su içtiler.

Onlar içtikçe susuzlukları arttı. Adeta suya kanmama hastalığına yakalanmış develer gibiydiler. Kana kana içtiler ama bir türlü suya doymak bilmediler. Dudakları simsiyah, karınları davul gibi oldu, hararetleri daha da şiddetlendi ve susuzlukları hiç azalmadı, bilakis ziyadeleşti. O şekilde nehrin kenarında kalakaldılar.

Onlardan çok az kimse söz dinleyip su içmedi. Bir kısmı da izin verildiği kadar sadece bir avuç içti. Çünkü susuzluğun verdiği rahatsızlık bir parça azalsın, nefsin arzuları da nisbeten kırılınsın diye, bir avuç almalarına ruhsat verilmişti.

İşte o **söz tutup** bir avuç içenler suya kandı. Susuzlukları gitti, yorgunlukları kalktı, halleri düzeldi ve güçlü kuvvetli hale geldiler.

O zamanın peygamberinin mucizesi olarak, Allah suya bereket koymuştu. Nitekim İbni Abbas (*Radıyallahü anhüma*) şöyle buyurmuştur:

**“O bir avuç sudan kendisi içer, hayvanına içirir, hizmetçisi içer ve beraberinde de taşır-
dı(da, o su yine tükenmezdi.)”**

Söz dinlemeyip nehirden kana kana su içenler o nehri geçemediler. Söz dinleyenler ise nehri geçmeye muvaffak oldular ki, onlar da çok az kimseydi. Bera b. Âzib der ki:

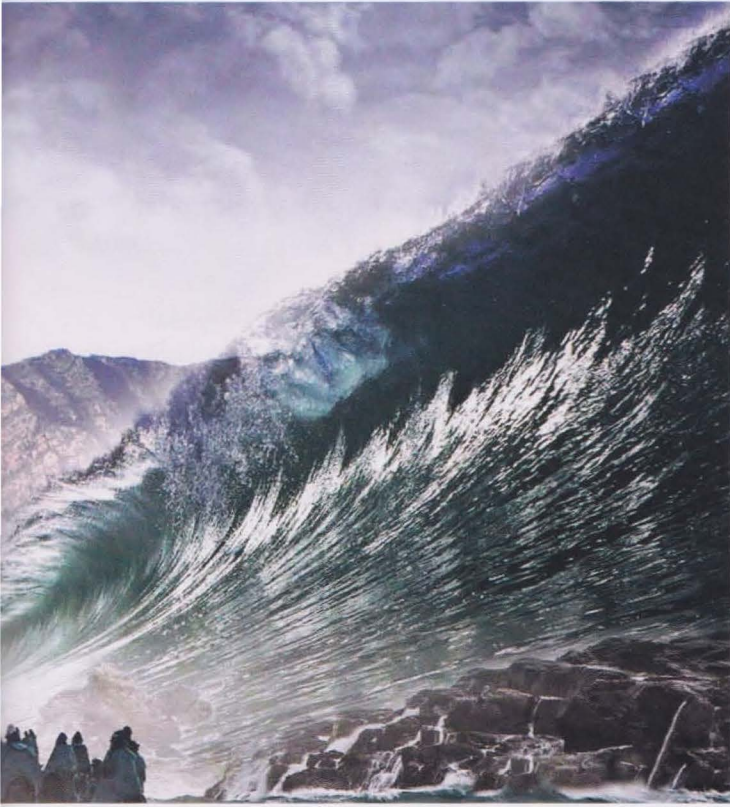
“Ben Resûlullah’ın Bedir savaşını gören sahabilerinden işittim ki, onların sayıları Talut’la birlikte nehri geçen Talut’un arkadaşlarının sayısı kadar, üç yüz on küsur imiş”

Söz dinleyen bu bir avuç kahramana Allah yardım etti, nusratını gönderdi:

“..Böylece onları (düşmanlarını), Allah’ın izniyle bozguna uğrattılar...” (Bakara: 251)

“Asan ile Denize Vur!”

Allah-u Te’âlâ bir konuda emir buyurdu mu, akıl yürütmeden, felsefe yapmadan derhal verilen emre itaat etmek lazımdır.

O zaman manevi yardım gelir, yollar açılır ve sıkıntılar kalkar bi-iznillah... Nitekim Kur'an-ı kerim'de Musa (Aleyhisselâm), Firavun'un zulmünden kavmini kurtarması anlatılırken buna işaret edilmiştir. Şöyle ki:

Musa (Aleyhisselâm) bir gece kavmiyle birlikte, Allah'ın emriyle gizlice Mısır'dan çıktılar. Tabi İsrailoğullarına yıllardır her türlü zulmü reva gören Firavun, bu durumu öğrenince, büyük bir öfke ile onların peşine düştü ve bir zaman sonra onlara yetişti.

O sırada Kızıl Deniz'e varmış olan İsrailoğulları, Firavun ve o kalabalık askerini görünce telâşa kapıldılar ve Musa (Aleyhisselâm)'a sitem etmeye başladılar:

- Eyvah yakalandık! Önümüzde ordu gibi deniz, arkamızda deniz gibi düşman ordusu var. Bunlar hepimizi öldürürler. Madem ölecektik bizi buraya niye getirdin, bari Mısır'da ölseydik! Senden önce de, Sen geldikten sonra da rahat yüzü görmedik, diye sızlanmaya başladılar.

Musa (Aleyhisselâm) dedi ki:

“Hayır! Rabbim benimle beraberdir. Bana kurtuluş yolunu gösterecektir”

Yani telaşa gerek yok, biraz sabredin. Allah'ın bize va'di var, mutlaka bize yardım edip Firavun'dan kurtaracak... Kur'an-ı Kerim şöyle anlatıyor:

“Bunun üzerine Musa (Aleyhisselâm)'a ‘Asan ile denize vur!’ diye vahyettik. (Şu'arâ: 63)

Şimdi Allah'ın bu emrini bi' düşünelim. Şayet burada aklına sorsan, mantık yürütsen; “bu zor durumdan kurtulmakla, asayı denize vurmanın ne alakası var” dersin. Ama bu emri veren kim? Hz. Allah (Celle celalühü)...

O bir şey emretti mi, devreye vahiy girdi mi, hemen uyacaksın ve akıl yürütmeyeceksin.

Çünkü akıl, vahyin karşısında durur, iflas eder.

Netice ne oldu?..

“(Âsâyı vurunca deniz) yarıldı ve her parçası kocaman bir dağ gibi oldu.” (Şu'arâ: 63)

Musa (Aleyhisselâm) âsâyı denize vurunca, deniz yarıldı ve her parçası koca bir dağ gibi yığıldı. Adeta beton bariyer gibi yukarı doğru dikilip on iki yol oldu. İsrailoğulları da denizde açılan bu yollardan geçip kurtuldular. Firavun ve avanesi ise orada boğulup helak oldular.

Herhangi bir konuda Allah-u Teala bir şey buyurmuşsa, Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bize duyurmuşsa, “neden, niçin, nasıl?” demeden, akıl yürütüp felsefe yapmadan onu hemen kabul edip itaat etmelidir.

Zira şayet akıl vahye uymazsa, o zaman fırtınaya tutulmuş pusulasız bir gemiye benzer ki, sonunda ya batır ya da kayalara çarparak parçalanır.

“Zinhar yerlerinizden ayrılmayın!”

Söz tutmanın öneminden bahsederken, çok büyük bir ibret olan Uhud Savaşı'ndan da bahsetmeden geçmeyelim. Malumunuz olduğu üzere, Efendimizin sözü tevil edilip tutulmadığı için, İslâm saflarında çatlakların baş gösterdiği bir muharebedir Uhud...

Kazanılmış olan mutlak bir zafer, Efendimizin sözü tutulmadığı için neredeyse hezimetle neticeleniyordu.

Uhud Savaşı'nda, İslam ordusu 700 kişi, müşrikler 3000 kişi kadardı. İslam Ordusu arkasını Uhud Dağına dayadı. Düşmanın arkadan gelmesine mani olmak için de Efendimiz elli kişilik bir okçu birliğini "Ayneyn Tepesi"ne yerleştirdi. Başlarına da **Abdullah b. Cübeyr**'i tâyin etti. Ve onlara şu emri verdi:

- **Düşmanı yendiğimizi ve Bizim ganimet paylaşıyor olduğumuzu görseniz de, yerlerinizden asla ayrılmayın! Düşmanın bizi mağlûb ettiğini görseniz de, hatta kuşların bedenlerimizi kapıştıklarını görseniz dahi, Ben size adam göndermedikçe asla yerinizden ayrılmayın!..**

Ve savaş başlayınca, iki ordu birbirine girdi. Başta Hz. Hamza olmak üzere, Ebu Dücan, İbni Cahş, Enes b. Nadr (*Radıyallahü anhüm*) gibi ölüm fedaileri düşmanı ekin biçer gibi biçmeye başladılar. Efendimiz onları düşmanın bağrına salmış, adeta bir ateş topu gibi düştükleri yeri yakıyorlardı. Diğer İslam kahramanları da aslanlar gibi çarpışıyor, hepsi destan yazıyorlardı. Öyle ki müşrik ordusunu şaşkına çevirmişlerdi.

Müşrik ordusu, mücâhidlerin bu kahramanca çarpışması karşısında fazla dayanamadı. Kendilerini bir korku ve dehşet sardı, gerisin geri kaçışmaya başladılar. Bunun üzerine bazı mücâhidler geride terk edilen ganimetleri toplama-ya başladılar.

Ayneyn Tepesinde vazifeli okçular, yukarıdan Uhud meydanındaki bu manzarayı seyrediyorlardı. Tabi bu tabloyu görünce akıllarına Bedir Savaşı geldi. O zaman da müşrikler böyle kaçmışlardı. Yani savaş kazanılmış, iş bitmişti. Durum böyle olunca da, orada durmanın manası yok diye düşündüler.

Tepeden ayrılmak isteyen okçulara, **Abdullah b. Cübeyr**, Resûlullah'ın emrini hatırlattı. Fakat Onlar bu emri "savaş bitesiyse kadar" diye yorumladılar. Ve Ayneyn Tepesi'ni terk ederek harp sahasına indiler ve ganîmet toplama-ya başladılar.

Tabi okçuların yerini terk etmesiyle İslâm Ordusu'nun arka cephesi müdafaasız kaldı. Harb dahîsi ve Kureyş Ordusunun süvari komutanı **Hâlid b. Velid** de, zâten böyle bir fırsat kolluyordu. Harbin en hararetli zamanında da bu geçitten girmek istemiş, ancak okçular tarafından püskürtülmüştü.

Hâlid b. Velid, tepedeki askerin çözüldüğünü görünce, emrindeki kuvvetlerle orada kalan sekiz kadar okçuyu şehid ettikten sonra, Müslüman ordusuna arkadan saldırdılar.

Bu ani ve beklenmedik hücum, savaşın seyrini bir anda değiştirdi. Kaçanlar da geri döndüler ve İslam ordusu iki ateş arasında kaldı.

Çünkü mücâhidler, düşman kaçıyor diye gayet rahat idiler, hatta sahabeden bazısı savaş bitti diye kılıçlarını kınına koymuş, bazıları da çadırına gidip istirahataya geçmişti.

Çünkü düşman önlerinde kaçıyor, arkalarından düşmanın gelmesi ihtimali hiç yoktu, zira okçular oradaydı. İşte tüm bunlar, gafil avlanmalarına sebep oldu.

Neticede, orada yetmiş tane şehid verildi. Resûlullah'ın mübarek dişi şehid oldu, şakaklarına miğferin halkaları battı ve mübarek yüzü yarıldı. Hatta Resûlullah'ın şehid olduğu haberi yayıldı.

Bunu duyan mücâhidlerin birden kolu kandı kırılıverdi. İslâm Ordusunda umumî bir geri çekilme ve panik havası başladı. Bunun üzerine Enes b. Nadr hem savaşıyor hem de:

- Allah Resûlü'nün öldüğü yerde siz ne diye ölmüyorsunuz?! diye haykırınca, biraz toparlandılar. Ardından da Ka'b b. Malik'in gür sesi duyuldu:

- **Ey Müslümanlar! Size müjdeler olsun. İşte Resûlullah!** (Hayattadır)

Resûlullah'ı miğferinin altında pırl pırl parlayan mübarek gözlerinden tanımıştı.

Uhud bu sesle cana geldi ve yeniden ayağa kalktı. Ve ashab-ı kiram Efendimiz'e doğru koşup etrafında toplanmaya başladılar.

Resûlüllah'ın sözünü tutmamak çok pahalıya mal olmuştu. Ashabtan müteşekkil bir ordu, başında da Allah'ın elçisi olmasına rağmen, eğer söz tutulmazsa mutlaka bir zafer elden kaçabiliyor demek ki...

“Herkes Yerden Taş Toplasın”

Rivayete göre; Zülkarneyn (*Aleyhisselâm*) bir gece vakti, ordusuyla bir tünelden geçerken:

- **Herkes yerden taş toplasın!**

Diye emir verdi.

Bu emir üzerine, ordu üç guruba ayrıldı.

Birinci grup; bu emri dinlemediler. “Kimin taş toplayıp kimin toplamadığını bu karanlıkta kim ne bilecek. Taş toplayan da bir, toplamayan da...” diyerek hiç taş toplamadılar.

İkinci grup ise; bu emri tutmaya pek heves etmemekler beraber; “Madem **taş topla** emri verildi, eh biz de emre uymuş olmak için biraz taş toplayalım” dediler ve az bir şey aldılar.

Üçüncü gruba gelince; “Madem bize bir emir verildi, bunda bir hikmet vardır” diyerek bütün ceplerini, torbalarını ağzına kadar taşla doldurdular.

Bir zaman daha yürüyüp o karanlık tünelden çıktılar. Sabah güneşi de her yeri aydınlatınca, ne görsünler?.. Meğer tünelde topladıkları taşların hepsi yakut, zümrüt, elmas gibi değerli taşlar değilmiymiş...

Birinci grup feryad-ü figan etti. Ve büyükçe bir taş aramaya başladılar. Neden? Kafalarının vuracaklar da ondan.

“Biz ne ahmak adammışız, niçin almadık. Keşke söz dinleyip, hiç olmazsa birkaç tane alsaydık.” diyerek pişmanlıklarını dile getirdiler.

İkinci grup ise; az taş topladıkları için üzüntüye ğarkoldular. “Yazıklar olsun bize, madem bu işe teşebbüs edip taş topladık, bari biraz daha fazla alsaydık. Niye akıl yürütüp laf dinlemedik.” diye kendilerine kızdılar.

Üçüncü gruba gelince; söz dinleyip çokça taş toplamalarına rağmen onlar da üzülmüyorlardı. Diğerleri şaşırıldılar, merakla onlara:

- Yahu biz hadi neyse de, siz niye üzülürsünüz? Diye sorduklarında, onlar şöyle cevap verdiler:

- Keşke gereksiz, lüzumsuz olan eşyalarımızı da atsaydık da, daha çok toplasaydık.

İşte bu misalde olduğu gibi, yaşadığımız bu Dünya tünel gibi karanlık olduğu için, amelilerin yakut-zümrüt- pırlanta gibi kıymetli olduğu görülmüyor.

Namazlı, abdestli, alnı secdeli olan kimsele- rin fazileti anlaşılmıyor. Zannediliyor ki; namaz kılan da bir, kılmayan da; ibadet eden de bir etmeyen de...

Ama hiç de öyle değil. Bu misaldeki gibi ahirette insanlar üzülecek, ağıtlar yakacaklar.

Kafir olanlar; “Keşke iman etseydik, keşke inansaydık da, ebedi cehennemden kurtulsaydık” diyecekler.

Mü'min olup ibadetlerde gevşek olanlara gelince; “Keşke ibadetlerimizi tam yapsaydık. Hem ‘inanıyoruz’ dedik, hem de inandığımız konuda gevşek davrandık. Yazıklar olsun bize” diyecekler.

İbadetlerini hakkıyla yapanlar da diyecekler ki:

“Ah ne olaydı cennetteki derecemi biraz daha yükseltecek nafile amellere ağırlık verseydim. Daha çok namaz, zikir, sadaka ve oruç gibi salih ameller işleseydim de Rabbimin sonsuz lütuf ve ikramlarına daha çok mazhar olsaydım.”

Büyükler söz tutmanın ehemmiyetini şu be-yitle ne de güzel ifade etmişler:

Söz dinleyen alır mertebe

Söz dinlemeyen döner merkebe...

Fi Emanillah!

Hikmetli Söyler

” Zenginlik de fakirlik de aynı şekilde birer binektir. Hangisine bineceğime aldırmiyorum.”

Hz. Ömer (Radyallâhu Anh)

” Bir kimsenin kusurları onu dua etmekten alıkoymasın. Zira Allah -u Te'âlâ en şerli mahluk olan Şeytan'ın bile duasını kabul etti!..”

Süfyan Bin Uyeyne (Radyallâhu Anh)

” Bulduğun mevkînin şerefine güvenme. Cennetten şerefli makam yok ama Hz. Âdem'in başına gelenler ortada. İbadet çokluğuna aldanma, İblisin durumu malum. İlminin çokluğuna da güvenme, İsmi Azam'ı bilen Bel'am'ın akıbetini düşün.

Hatam-i Esam

” Vaazsız olmaz! Bir araziden su kesilse orada bir şey bitmez. Kalp de böyledir. Vaaz dinlemedi mi katılaştır, karır, ölür.”

Mahmud Efendi Hazretleri (Kuddise Sirrûhu)

” En çok hayır umduğum bir şey varsa, o da sâlih amellerimi az görmemdir.”

Rabiatü'l-Adeviyye

” Belâlar kula Cenab-ı Hakk'ın kapısını çalmayı öğretir.”

Abdülkâadir Geylânî (Kuddise Sirrûhu)

” Müminin nazarı öyledir ki, dünyadaki zevk-ü sefaya bakar, arkasındaki cehennemi görür. Meşakkat ve sıkıntıya bakar, ardındaki cenneti görür.”

Abdülaziz Bekkine (Kuddise Sirrûhu)

” Hak etmediğin halde övüldüğünde; sen de hemen hak ettiği ve lâayık olduğu şekilde Allah'ı öv..”

Atâullah İskender

EY NEBÎ

(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)

*Ey Nebî, arz ve semâ,
Hayranındır dâima!*

*Sen olmasaydın eğer,
Ne gök olurdu ne yer.
Ne bir damla su vardı,
Ne gül kokusu vardı!
Elmas, inci ve zehep,
Senin nurundandır hep..
Güneş, zühre, mah nurun,
Ne mübârek âh nurun!*

*Ey Nebî, arz ve Semâ,
Hayranındır dâima!..*

*Cennet yüzüne müştâk,
Seni rahmet kıldı Hak.
Melek, insan, hurî, cin,
Âlemde Senin için!
Diller âşık ismine,
Hep nurun zambak, mine!
Canlar Seni özler hep,
Varlığa Sensin sebep!*

*Ey Nebî, arz ve Semâ,
Hayranındır dâima!...*

*Kimse bilmez bu ne iş,
Gönlün fezadan geniş!
İhsan etmiş Hak Sana,
En güzel ahlâk Sana!..
Bu âlemde cûd Senin,
Bedir ve Uhud Senin!
Siddîk'in, Ömer'in var,
Osman, Ali Sana Yâr!..
Senin yüzün gibi yüz,
Görmedi gece gündüz!*

*Ey Nebî, arz ve Semâ,
Hayranındır dâima!..*

*Gül saçar hep leblerin,
Ne güzel edeplerin!*

*Ahlâkını över Hak,
Sana bu şan müstehak!
Künhüne ermek senin,
Harcı değil kimsenin!..
Vasfedemez söz seni,
Yanar görse göz Seni!
Sevdana düşer artık,
Alemde her yarattık!
Bir Bilâl olur canlar,
Akar göz göz mercanlar!
Yetim senin, dul senin,
Bir sıfatın kul Senin!
Kulların en güzeli,
Kim geçer Sen güzeli?*

*Ey Nebî, arz ve Semâ,
Hayranındır dâima!..*

*Aşkın köpürüp taşıtı,
Cibrîl Sana sırdaştı!
Öyle sevmiş RAB Seni,
Hep över kitap Seni!
Ahlâkın ne azimdi,
Hayrette âlem şimdi!
Bulamam Sana misâl,
Ey Sultanım, bu ne hâl?
Sen olmasaydın eğer,
Ne gök olurdu, ne yer!*

*Ne dal vardı, ne çiçek,
Ne bir yudum içecek!
Ne mah görürdü gözler,
Ne şah görürdü gözler!
Senin için rûz-ü şeb,
Güneşler nurundur hep!
Gelmez fazlın misâle,
Nûrunu taşır Lâle!..
Sen ki, Şâh-ı Levlâk'sın,
Nümune-i ahlâksın!*

*Ey Nebî, arz ve Semâ,
Hayranındır dâima!..*

*Çağlar arzda Ezanın,
Uğurusun fezanın!
Sana has Habib olmak,
Kalblere Tabib olmak!
Aşkın ki Cini yaktı,
Kor kor içini yaktı!..
Ya kütükteki nâle?
Nasıl düştü bu hâle?
Açılınca arası,
Yaktı hicran yarası!
Aydın derdi bir başka,
Ah! Yenik düştü aşka!..
Oluverdi iki şak,
Sanki külden yumuşak!
Vasfedemez tam Seni,
Bu söz, bu kelâm Seni!
Senin meddahın Hak'tır,
Âlem sana müstehaktır!
Ey Nebî, arz ve Semâ,
Hayranındır dâima!..*

(Allahumme Salli Alâ Seyyidinâ Muhammed)

MUSTAFA ÖZCAN

BİDAT EHLİ KARŞISINDA DURUŞUMUZ

El Meyadin Kanalının başına getirilmeden önce el Cezire aracılığıyla bol bol Mahmut Ahmedinejad'ın PR çalışmalarını yürüten, reklamını yapan Sünnilere Şiilik satan Gassan Bin Ceddo ile eski kurumunun yolları Suriye halkının Esat rejimine başkaldırmasıyla birlikte ayrılmıştı. Gassan Bin Ceddo yolların ayrılış noktasında İran kampının gözdelerinden birisi haline gelmiştir. Ardından da İran fonlarıyla birlikte El Cezire'nin Şii karşılığını kurmak için kollarını sıvamış ve El Meyadin Kanalını kurmuştu. Şii propagandası yapmasına rağmen kendisini Lübnanlı bir Hıristiyan ana ile Tunuslu bir Müslüman babanın Sünni bir çocuğu olarak takdim ediyordu. Daha da ötesini anlatıyor ve eşinin Şii bir hanım olduğunu ve dedesinin de Türk olduğunu ifade ediyor. Mezhep olarak hanım köylü olduğu anlaşılıyor. Demek ki Yahudiler gibi Şiiler de biraz anaerikil. Öyleyse kendisini İngiliz, İspanyol ve Türk kırmaması olduğunu söyleyen İngiliz şarkıcı Adele Laurie Blue Adkins ile kıyaslamak mümkün. Gassan Bin Ceddo fiiliyatta Şii propagandası yapmaktadır. Mazlumların değil zalimlerin yanında duruyor. Onların yardakçılığını yapıyor. Bu nedenle de 'Ayetullah Gassan Bin Ceddo' yakıştırmasına muhatap oluyor. Zaman zaman El-Meyadin Kanalı benimle de temasa geçerek yorumcu sıfatıyla ekranlarında ağırılıyordu.

22 Haziran 2012 tarihinde bir Türk keşif uçağının Suriye rejim tarafından Lazkiye açıklarında düşürülmesi sonrasında olağan yayın akışını kesen El Meyadin Kanalı adeta şamata yaparcasına yayınını sürdürmüştür.

Cuma sonrasına telefonla bana bağlanarak yorumumu almak istediklerinde şamata yollu yayın akışıyla karşılaşmam üzerine bağlantıyı kestim ve mükerrer aramalara cevap vermedim. Ardından da Gezi Parkı olaylarına kadar boykot ettim. Gezi Parkı olayları sırasında da kışkırtıcı yayın yapmalarına rağmen New TR stüdyosunda bir muhabirleriyle tanıştırmam üzerine kısaca olayla alakalı kanallarına bir yorum yaptım. Ardından yeniden bağlantıyı aktif hale getirmek istemişlerse de Gezi Parkı olayları sırasında kanallarına yaptığım değerlendirmeyi anlık bir jest olarak tanımladım ve tekrarı olmadığını bildirdim.

* * *

Suriye olaylarının akabinde yaptıkları çirkin propaganda, tezvirat, iğfal ve aldatma taktikleri nedeniyle bütün İran kanallarını boykot ettim. Lakin aylarca hatta yıllarca peşime düştüler lakin boykottan vazgeçemedim. En son olarak yine New TR merkezinde El Meyadin Kanalının temsilcilerinden birisiye karşılaştım. Sırnaşık bir vaziyette 'beni tanıdın mı?' diye bir çıkışta bulundu. Kendisini hatırlayamadığımı söyledim. Bunun üzerine 'bize niye dargınsın?' diye devam etti.

İran yanlısı kanal olduklarını ve bu yüzden kendilerini boykot ettiğimi ve İran'ın bölge politikalarını beğenmediğimi ötesinde karşı çıktığımı, meselenin şahsi olmadığını izah etmeye çalıştım. Adam hep aynı noktadaydı. Kanalları aracılığıyla kendimi ve görüşlerimi ifade edebileceğimi ve niye buna tevessül etmekten imtina ettiğimi sordu.

Hakikati saptırdıklarını ve bu yüzden de boykot ettiğimi ifade ettim. Haksız tarafta yer aldıklarını ve yayınlarıyla bunu meşrulaştırmaya tevessül ettiklerini ifade ettim. Boykot halinde bana taraflı, yanlı ve mutaassıp olduğumun söyleneceğini ifade etti. Umurumda olmadığını ifade ettim. Başkalarının değerlendirmesine bakarak karar verecek olursak bu karar bizim kendi kararımız olmayacaktır. Kınayanların kınamalarına aldırılmamak dinimizin bir ölçüsüdür. Hakikat ve sadakate kapalıdır. Hakikat saptırıyor ve sadakati suistimal ediyorlar. Yayınlarında son derece taraftar davranmanın ötesinde hakikati saptırıyorlar ve verileri çarpıtıyorlar. Mezheplerinde yalan nasıl kutsal ise misafirlerine de 'kutsal yalan' söylüyor ve gerçekleri çarpıtıyorlar. Binaenaleyh, onların kınallarında doğruyu ifade etme imkanı yok. Zira çarpıtma derdindedir. Elbette kendilerine ifade etmedim ama bu hususta Yavuz Sultan Selim'in sünnetine tabiyim. Çaldıran sonrasında Yavuz ve oğlu Kanuni Sultan Süleyman İranlılar hakkında muhkem bir politika izliyor. Onlarla teması kesiyor ve sıfırlıyor. Bu nedenle de Ahmet Davutoğlu'nun komşularla sıfır sorun politikası özellikle İran ve mihveriyle alakalı sıfır temas ve sıfır tolerans olmalıydı.

El Meyadin Kanalının temsilcisinden sonra Orient TV'den Suriyeli bir Çerkez arkadaşıyla karşılaştım. Bir sohbetinde bidat ehliyle temas meselesini gündeme getirdiğini ama yadırgadığını ve bu münasebetle kendisine selefi olup olmadıklarını sorduklarını dile getirdi. Demek ki bize göre yani Maturidi ve Eş'arilere göre ehli bidat tanımı bulunmuyor! Millet mezhebinin bilmediğinden Şii tuzaklarına veya ehli bidatın tuzaklarına düşüyor. En azından bu yöndeki hassasiyetlerimizi kaybetmiş bulunuyoruz. Bu yüzden de ehli bidat ile alakalı olarak boykota çağırıldığınızda veya uyguladığınızda size itiraz sesi yükseliyor ve Selefi olup olmadığınız soruluyor. Halbuki, bunlara karşı olmamak bidat yoluna sapmaktır. Arada perdeyi kaldırmak ehli bidat ile aynı potaya ve menzile girmek olur.

El Meyadin Kanalı'nın temsilcisinden sonra ikinci kez de Orient Kanalının misafiri olarak gittiğim büroda Suriyeli bir Çerkez arkadaşıyla karşılaştım.

O da bidat ehlinde bahsetmesinin yadırgadığını ve kendisine selefi olup olmadığını sorulduğunu söyledi. Evet! Hacca veya umreye gidenler Selefilere veya Suudi Arabistanlı dini yetkililerin yerli yersiz bidattan bahsettiklerini göreceklerdir. Onlar her şeye bidat gözlüğüyle ve gözüyle bakıyorlar. Bazen bidata karşı çıkma adına bidat fiili işliyorlar. Tasavvuf ve İslamın özünden nebean eden, kaynaklanan ilimler, yöntem ve yollara muhalefet etmeleri bu kabildendir. Buna mukabil bidat tanımı Ehli Sünnete (Eş'ari ve Maturidi) göre de, vardır ve bundan bidat fırkalar tanımı neşet etmiştir. 73 fırkanın tanımında ve sayımında bazı farklılıklar olsa da sonuç itibarıyla Ehl-i Sünnet'in dışında kalan fırkaların ehli bidat akımlarını temsil ettiğini göreceklerdir. Burada anahtar kavram ehli sünnet ifadesidir. Bu sadece bir fırkayı değil aynı zamanda ümmetin omurgasını temsil etmektedir. Burada iki temel alametten bahsetmek mümkündür. Bu alametlerden ikisi veya en azından birisi inanç veya akait meselesiyle alakalı değildir. Birincisi sünnettir ki, Kur'an-ı Kerim'in tevili yani yorumu aslında buna bağlıdır. Bu ise sosyolojik tanıma muga-yir değildir.

Umre kazası sırasında sahabelerden Abdullah İbni Ravaha şunları söyleyecektir:

El yevme nadribukum ala tevilihi kema darabnaküm ala tenzilihi⁽¹⁾

Size tenzili için vurduğumuz gibi şimdi de tevili için vuruyoruz.

Tevil dinin izahı ve doğru yorumudur. Doğru ve yanlış tanımlardan da fırkalar zuhur etmekte ve bunlardan birisi hakikate tekabül etmektedir. Bunlar Hazreti Peygamberin yolunu izleyen ve bu çığırdan, yoldan sapmayanlardır. Maziyi istikbale bağlayanlardır. Kısaca Hazreti Peygamberin yolundan sapmayanlar ehli sünneti teşkil eder. Cemaat ise sosyolojik bir tanımdır ve çemaatü'l müslimine tekabül etmektedir. Eslaf veya geçmişler buna sevad-u a'zam veya fırkayı naciye de demişlerdir. Kesinlikle bu sosyolojik tanım ana gövdenin, çizginin dışında kalanları, azınlıkları bidat fırka olarak damgalamaktadır. Çağdaş akım ve hareket olarak Cemaat (ehli sünnet) harici kalanları, Şii-ler ve Hariciler temsil etmektedir.

Selefilere bir kısmı da harici grup içine girmektedir. Elbette bazı aktif olmayan mezhepler varsa da hareket halinde yeniden aktifleşen fevkalade ehli bidat cereyanlar bulunmaktadır. Çoğunluğun ruhunu bazen o çoğunluk içinde az topluluklar temsil edebilir. Bunlar da ana akımın aktif temsilcileridir. Batıl akımların aktif temsilcileri olduğu gibi ana akımın da aktif temsilcileri bulunmaktadır. Demek ki ehli bidat diye bir gerçeğimiz bulunmaktadır. Bidat ehli tanımı hak ehli tanımı kadar hayattır. İç bünyede hak ile batıl ancak birbirinden böyle tefrik edilebilir. Bidat meselesi kadim bir mesele olduğu kadarıyla güncel bir meseledir de.

Nitekim, El Nusre ile İŞİD çekişmesinde de taraflar birbirlerini bidat ehli olmakla suçlamaktadır. El Nusre Cephesi yayınlamış olduğu bir videoda İŞİD’i Haçlıların güdümünde yerleşik rejimlerin can simidi, tutamağı Rafizi Şii grupların da gölgesi olarak nitelendirmiştir. Ebu Hatice el Muhacir, İŞİD’i sapık bir grup olarak tanımlamaktadır. Bidat ehlinin bir başka ifadesi de dalalet fırkalarıdır. Bir başka video kaydında ise El Nusre Cephesi İŞİD grubunu çağın haricileri ve cehennem ehlinin köpekleri olarak tanımlamaktadır. Söz konusu video kaydında Bağdadi grubunun bütün ümmete muhalefet ettiği ifade edilmektedir ⁽²⁾. Demek ki İŞİD ana fırkanın ve ana gövdenin dışında kalmaktadır. Sadece itikadıyla değil aynı zamanda davranışlarıyla da ana eksenin dışındadır. Öyle ise bidat meselesi iç hastalıkları ve tehlikeleri teşhiste hayati önem arz etmektedir. Ümmet adına ümmeti parçalayanlarla veya dağıtanlarla beraber olmak mümkün değil. Ehli Sünnet toparlayıcı Şiilik ve Haricilik gibi bidat akım veya mezhepler dağıtııcıdır. Fakihler gece oduncusu diye (hatibu leyl) bir tabir kullanırlar. Gece oduncusu dikkat etmediğinden heybesine yılan ve haşerat nevinden ne varsa doldurur. Bu ise ölümüne sebep olabilir. Bu açıdan fikri güvenlik ve iç güvenlik bidat meselesiyle yakından alakalıdır. Fikri güvenliğimizi tahkim etmeden iç güvenliğimizi ve huzurumuzu temin edemeyiz.

Özellikle Ezher gibi kurumlara tüneyen çağdaş alimler serbest şiir gibi usule bağlı kalmadan keyfi bir biçimde değerlendirmede bulunabiliyorlar. Mezhebe değil havaiyata bağlı kalıyorlar.

Bu açıdan ehli bidat fırkalarıyla özellikle de çağdaş ve aktif olanlarıyla ilgili duruşumuzu netleştirmeliyiz. Zira içeriden ümmeti kemiriyorlar. Bigane kalmamız ayağımıza kurşun sıkmaktır. Dinler birliği veya vahdetü’l edyan çığıru olduğu gibi bir de mezhepsizlik furyası ve onun değişik boyutu çoğulculuk fitnessi vardır. Mezhepsizlik veya çoğulcu yaklaşım dinler birliğinin (vahdetü’l edyan) mezhepler dairesine inmesi, yansımasıdır. Günümüze dinler birliğini savunanlardan birisi de İran asıllı Hüseyin Nasr’dır. Bu dinler arasında çoğulcu yaklaşımı benimsemektir. Gerçeğin taaddüdüne imkan vermektedir. Mezhepler dairesinde de Mustafa Şak’a’nın yaptığı gibi İslam Bila Mezahib/ Mezhepsiz İslam diyen anlayışlar, akımlar zuhur etmiştir. Bu tevilsiz yani tanımsız İslam demektir. Bu cereyanlarla alakalı olarak Muhammed Zahid el Kevseri merhum , ‘ Ella mezhebiyye kantaaretün ila ella diniyye’ demiştir. Mezhepsizlik dinsizliğe köprüdür. Mezhepleri yok saymak kadar mezheplerin tamamını hak saymak da aynıdır veya ifrat ve tefrit hallerini temsil eder. Bugüne kadar efradına cami ve ağyarına mani tanımlamalar yapılmıştır. Buna göre akaitte Maturidilik ve Eş’arilik sevad-ı a’zamı temsil etmektedir. Amelde mezhepler ise diğer sahih mezheplerin inkırazıyla birlikte dörde inmiştir. Burada ehli sünnet şemsiyesi hem hakkı hem de sahih olanı barındırmaktadır. Hakkı Maturidilik ve Eş’arilik temsil eden sahihi de dört mezhep temsil etmektedir.

Tekfir Meselesinin Ötesinde Tebdi ve Tefsik Meselesi

Maalesef Ezher hocalarından bir kısmı bir usule mukayyet olmadan yeni tanımlamalar yapabilmektedirler. Buna göre alanı Eş’arilik olan ve bu alanda çalışmalarını bulunan Ezher Şeyhi Ahmet Tayyib aynı zamanda sufi bir akımdan gelmesine rağmen Şiilik konusunda ikircikli konuşmalar yapmıştır. Selefilere mukabil Şia’nın ehli sünnet dairesinde olduğunu ifade etmiş ardından da çark etmiştir. Bu suretle Şiileri azmettirmiş, Şiilerin şımarmasına katkı sunmuştur. Mısır’da teşeyyü dalgasını oluşturan isimler ve kesimler terörle mücadeleyi görüşmek üzere Ezher Şeyhi Tayyib’i buluşmaya davet etmişlerdir.

Tahir Haşimi isimli müteşeyyi Ezher Şeyhi ve Mısır'daki dini kurumları terörle mücadeleyle ele almak üzere buluşmaya davet etmiştir. Adamdaki cürete bakın! Adam zaten İran'daki efendileri gibi Sünni kesimleri terörist olarak görmekte ve damgalamakta ve bunun için Ezher'den de onay almaya çalışmaktadır! Sisi'den bunu bütün Müslümanlar namına alabilir. Zira bir milyar insanın 7 milyara kafa tuttuğunu söyleyen darbe idaresinin başı Sisi'dir. Tutarsız Ezher Şeyhi Ahmet Tayyip nice sonra aymış ve Şiilerin Ezher'e sızma istediklerini söyleyerek Muhammed Zahid el Kevseri'yi tasdik etmiştir. Bu noktada onun çizgisine gelmiştir. Zira Şiilerin İslam dünyasına yönelik hayalleri yeni değildir. Kevseri çizgisinden gelseydi ve devam etseydi Ezher'i bu gibi yıkıcı akımlara karşı korurdu. Korumak için iç düşmanı anlamak lazımdır. Bu da kompleksli ve kendilerini müçtehitlerin de üzerinde gören Ezherliler de aranmamalıdır. 'Şiiler Ezher'in etrafında dolanmamalı ve ona sızmaya çalışmamalıdır' diyen de Ahmet Tayyip'tir⁽³⁾. Adamları önce cesaretlendir sonra frenle! Bunlar önünü göremeyen ve bu yüzden de tehlikeyi savuşturan değil azdıran zümrelerdir. Humeyni'nin çaprazından Mahmut Şeltüt'ün izinde, 'Şiilerin arkasında namaz kılarız' diyen Ahmet Tayyip ardından çark etmiş ve onların temsilcileriyle görüşmekten kaçınmış, imtina etmiştir. Irak'taki Şii ölüm çeteleri veya tabiri-aherle ölüm mangalarının Sünnileri kimlik katliamından geçirmelerine karşı çıkınca da önceden kayırdığı Şii zümreler aleyhine dönmüş ve dost ateşi açmışlardır. Ateşle oynadığının farkında değil. Yeni Ahmet Tayyip Şiilerin Hazreti peygamberin ırzına dil uzattıklarını ifade etmektedir. Ezher modernizm kısılcığında yüzyıl boyunca bir uçtan diğer uca böyle savrulmuştur. Mezhebe değil hevaya tabi olmuştur ve bu yüzden de zaman zaman Şia ile buluşmuştur. Tehlike bacayı sarınca da hatalarını telafiye kalkışmışlardır. Teori üzerinden değil ilişki veya temas üzerinden tanımaya kalkışınca her defasında Amerika'yı yeniden keşfetmek zorunda kalıyorlar. Bunun tek faydası belki de ağır bedel ödeme karşılığında meseleyi pratik olarak yeniden tahkik etmek ve yerinde incelemektir. Son sıralarda Ahmet Tayyip dini zeminden İsna Aşeriyye Şiilerini ve buna mukabil İŞİD fırkasını tekfir

etmeye mecal olmadığını ifade etmektedir. Halbuki, umumi olarak tekfir doğru olmadığı gibi umumi olarak aklama da doğru değildir. Bu konuda ilkeler vardır ve bu ilkelerin dışına çıkanlar iman bağından da çıkarlar. İsimleri hakkında tekfir olmasa da sıfatları hakkında tekfir mümkün ve belki de zaruridir. Lakin topyekün bir kitleyi tekfir etmek doğru olmaz. Bununla birlikte o kitleler içinde iman ilkelerini ihlal edenler küfre düşerler. Her iki halde de tamim etmek doğru olmaz. Nacih İbrahim gibi bazı yazarlar Ezher'in hidayet meşalesi olduğunu ve tekfir kataloğu olmadığını ifade ediyorlar. Ezher'in tekfire tekfirle mukabele etmediğini kaydetmektedir. Nacih İbrahim⁽⁴⁾ Ezher'in insanları İslam'dan çıkarmaya değil sokmaya memur olduğunu, odaklandığını söylemektedir.

Tekfir meselesi tartışmalı olmakla birlikte fık ve bidat isnadına karşı çıkmak, doğru ile eğri çizgiyi doğru ile yanlış buluşturmak, aynı kümeye koymak olur. Bu ise zulümdür. Bidata ve zulme rıza göstermektir. Dolayısıyla onun hükmünü kazanmaktır.

Mesele güncelliğini korumaktadır. CHP ve Kremlin'in ortaklaşa isnatla Bilal Erdoğan'ın İŞİD'in petrolerini pazarladığını ve ticaretiyle uğraştığını söylemeleri üzerine İtalya'da basının karşısına çıkan Bilal Erdoğan şunları söyleyecektir: Onları Müslüman bile kabul etmiyorum ki, petrolerine tenezzül edeyim, satayım⁽⁵⁾!

Çağdaş Haricilere ve Şiilere yönelik olarak yapılacak uygulama Yavuz'un yaklaşımını benimsemektir. Zaruret dışına onlarla hemhal olmamak. Mesafe koymalı, teması kesmeli ve boykot uygulanmalıdır. Sözün özü: Eskiler ya da bir rivayete göre Hazreti Ebubekir (R. Anhu) ne demiş: El vikaye hayrun minel ilaç. Tedbir almak, korunmak, sakınmak ilaçtan daha hayırlıdır. Bir tutam perhiz bir batman ilaçtan yeğdir.

Var mı tersini söyleyecek?

- 1- Ravdatu'l Envar, Safiyyüddin Mübarekfüri, Gureba, s: 255, İstanbul
- 2- Diriliş Postası, El Nusre ve İŞİD, İsmail Yaşa, 23 Kasım 2013
- 3- <http://www.islamist-movements.com/12221>
- 4- <http://www.alarabiya.net/ar/politics/2015/12/08>
- 5- <http://almesryoon.com> 2015 ديسمبر 08 الثلاثاء, 19:04

KISSADAN HİSSELER

"KİMSENİN GÖRMEDİĞİ YER"

Bir Hocaefendi talebelerinden birini, edebinden, çalışkanlığından ve anlayışından dolayı diğer talebelerinden daha çok seviyor ve takdir ediyordu. Hocanın o talebesine olan sevgisi, diğer talebeler tarafından biliniyor ve için için kıskanıyordu. Hatta arkadan konuşuluyor; "hocamız neden sadece bu talebesine ilgi ve yakınlık gösteriyor, aramızdaki tek zeki ve çalışkan talebe o mu?" şeklinde sitem ediliyordu.

Hocaefendi onların bu şekilde düşündüklerinin farkındaydı. Bir gün bunun sebebinin onlar da öğreneceklerdi.

Bir gün derse gelirken, medresede bulunan talebe adedince kuş getirdi. Talebeleri merak edip sordular:

- Hocam bu kuşları getirmenizin sebebi nedir?

Hocaefendi her talebesine, yanında getirdiği bu kuşlardan birer tane vererek:

- **Haydi yavrularım. Şimdi gidin ve bu kuşları hiç kimsenin görmediği bir yerde kesip getirin. Ama dikkat edin hiç kimse görmesin!** Diye tembihte bulundu.

Bunun üzerine talebelerin her biri, bir yere dağıldı. Herkes kendince gizli bir yer bulup, kimsenin görmediğine kanaat getirdiği bir yerde kuşları kestiler. Bir müddet sonra bütün talebeler, kestikler o kuşları geri getirip hocaya teslim ettiler.

Tabi Hocalarının verdiği görevi hakkıyla yerine getirmenin gururuyla aralarında konuşmaya başladılar. Kimisi; "ben falan yerde kestim, hiç kimse görmedi" derken, kimisi de; "öyle bir yerde kestim ki, ne gören ne duyan olmadı" diyerek övünüyorlardı.

Bir zaman sonra hocanın çok sevdiği talebe de geldi. Fakat o da ne?.. Kuşu kesmemiş, hocanın verdiği görevi yapmamıştı. Diğer talebeler onu kınadılar. Hocanın sözünü tutmadığını, kendisine gösterilen bu sevgiye layık olmadığını konuşmaya başladılar.

Hocaefendi o talebesine hitaben:

- Oğlum, kuşu niçin kesmedin? Oysa arkadaşlarının hepsi kesip verilen görevi yerine getirdiler.

- Hocam siz kuşları verip; "**hiç kimsenin görmediği bir yerde kesin**" demiştiniz. Fakat ben Allah'ın görmediği bir yer bulamadım.

O sebeple de kuşu kesmeden döndüm, özür dilirim.

Bu cevap diğer talebelerin aklını başına getirdi. Aslında Allah'ın görmediği bir yer olmadığını onlar da çok iyi biliyordu ama esas mesele bunu idrak edip ona göre davranmaktı. Böylece hocalarının bu talebesini niçin daha çok sevdiğini, şimdi anlamışlardı.

GÖZ ÇUKURU

Yoksul bir balıkçı deniz kenarında oltayla balık tutuyordu. O ülkenin hükümdarı da tebdili kıyafetle dolaşıyordu. Oradan geçerken o fakir balıkçıyla ilgilendi ve onunla biraz sohbet etti. Sonra kendini tanıtıp ona dedi ki:

- Şu anda oltana ilk takılan şey ne olursa olsun, sana onun ağırlığına altın vereceğim.

Biraz sonra oltaya, ortası delik bir kemik takıldı. Hükümdar balıkçıya dönüp;

- Demek nasibin bu kadarmış, dedi. Ve balıkçıyı da, oltaya takılan kemiği de alıp sarayına götürdü.

Saraya gittiklerinde hükümdar adamlarına emretti ve balıkçıya, elindeki kemiğin ağırlığına altın vermelerini söyledi.

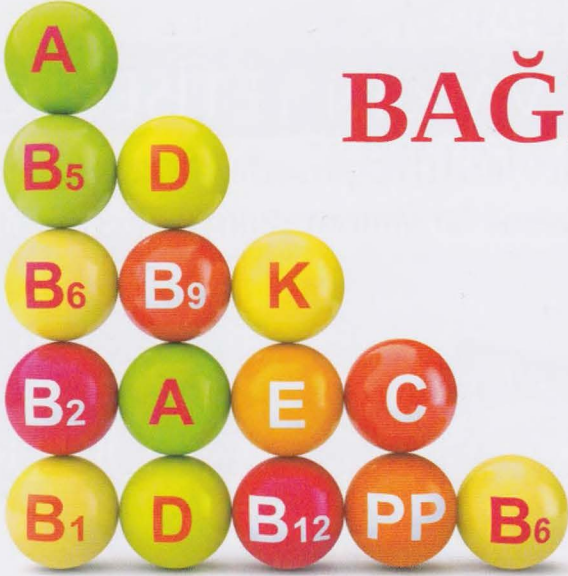
Ortası delik kemiği terazinin bir kefesine koydular, öbür kefesine de altın koymaya başladılar. Ama ne hikmetse kemik yerinden oynamıyordu. Halbuki birkaç altını ancak tartabilecek olan kemik, onlarca altın koyulmasına rağmen kımıldamadı bile.

Bunda bir hikmet olduğunu anladılar. Bunu izah edecek bilge bir kimse çağırıp ona sordular. O kimse de kemiği eline alıp şöyle bir baktıktan sonra dedi ki:

- Bu kemik açgözlü bir insanın göz çukurudur. Siz bütün hazineyi koysanız, bu kefe

yine de yerinden oynamaz, çünkü doymaz. Ama bir avuç toprak bunu doyurur.

Bunun üzerine bir avuç toprak alıp terazinin diğer kefesine koydular. Gerçekten de kemiğin bulunduğu kefe yukarı kalkıverdi.

BAĞIŞIKLIK (İMMÜN) SİSTEMİ

Herbalist Yunus Ersin

Değerli dostlar, uzun bir aradan sonra tekrar sizlere buradan seslenmemin mutluluğunu yaşıyorum. Merhabalar... Son zamanlarda yoğun bir tempo ile çalıştığımız için dergiye ve okuyucularımıza fazla zaman ayıramamıştım, nasip olursa bundan sonra Lalegül Dergisi ile her ay siz okuyucularımızın karşısında olacağız. Bu ayki ilk konumuzda vücudumuzun bağışıklık sistemini ele alıp nasıl çalıştığını, bitkiler ve hangi yiyecekleri tüketirsek bağışıklık sistemini güçlendireceğimizi ele almak istiyorum. Öncelikle insan vücudu hakkında ve Rabbimizin bizi nasıl mükemmel ve kusursuz yarattığı hakkında Kur'an'da geçen bir iki âyet ile konumuza başlamak istiyorum.

O Allah ki, yaratandır, (en güzel bir biçimde) **kusursuzca var edendir,** (şekil ve suret) **verendir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O, Aziz, Hakimdir.** (Haşr Suresi, 24)

Allah, Kur'an'ın pek çok âyetinde insanın yaratılışına dikkat çekmiş ve insanları bu yaratılış üzerinde düşünmeye davet etmiştir:

«Ey insan, «üstün kerem sahibi» olan Rabbine karşı seni aldatıp-yanıltan nedir? Ki O, seni yarattı, «sana bir düzen içinde biçim verdi» ve seni bir itidal üzere kıldı. Dilediği bir surette seni tertib etti.» (İnfitar Suresi, 6-8)

Yoktan var eden, nimetlerle donatan, her yarattığı şeyde hassalar koyan ve kâinatı insanlara musahhar kılan Zât-ı Kibriyâ **Hazret-i Allah**'tır.

Âyet-i kerimesinde buyurur ki:

“Göklerde olanları, yerde olanları hepsini size musahhar kılmıştır.” (Câsiye: 13)

Bütün bu varlıklar **Allah-u Teâlâ** tarafından yaratılmış ve insanların faydalanmaları gayesi ve hikmeti ile hizmetlerine verilmiştir.

Mülkünde bulunduruyor, en güzel nimetlerle merzuk ediyor.

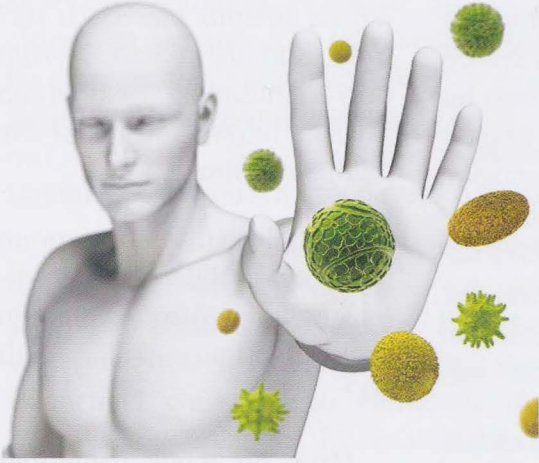
Diğer bir âyet-i kerimesinde ise şöyle buyuruyor:

“Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yaratan O'dur.” (Bakara: 29)

Bütün bunları insanı yaratmak ve yarattıktan sonra da mesut yaşatmak için yarattı. Hepsini insanlara itaatli ve çekici kıldı.

İnsan, **Allah** tarafından belli bir düzen içinde biçim verilmiş, doğadaki en mükemmel, en karmaşık ve en olağanüstü sistemlere sahip canlılardan biridir. Çevremizdeki dünya ile etkileşimimiz sırasında bulaşıcı hastalıklardan, bakterilerden, virüslerden korunma yeteneğimiz büyük ölçüde bağışıklık sistemimizin sağlıklı işleyişine bağlıdır. Sadece çevremizden gelen hastalıklar değil, örneğin kanser gibi ilerleyici hastalıkların gelişiminin engellenmesi, kanserli hücrelerin yok edilmesi yine bağışıklık sisteminin görevleri arasındadır.

Beslenme nedeniyle zayıflayan bağışıklık sistemi vücudu enfeksiyonlara açık hâle getirir ve yaralar daha geç iyileşir. Araştırmalar bağışıklığın yaşla birlikte zayıfladığını ortaya koymaktadır. Belirli yaşlardan itibaren bağışıklığı güçlendiren yiyecekler tüketmek hastalıklara yakalanma riskinin önemli ölçüde düşürülmesine yardımcı olur. Ayrıca yine tükettiğimiz gıdalar yardımıyla bulaşıcı hastalıkların daha sık görüldüğü kış aylarında daha etkin bir korunma sağlayabiliriz.

Sağlıklı ve dengeli beslenme, bağışıklık sistemini destekleyen en önemli faktörlerden biridir.

Malum önümüz kış ve bu mevsim soğuk, yağmuru ve karı beraberinde getiriyor. Durum böyle olunca da maalesef hastalıklar kaçınılmaz oluyor. Yani grip ve soğuk algınlığı kapımızı aralıyor. Hep duyuyoruz ya hani, hastalıklardan korunmak için bağışıklık sistemimizin güçlü olması gerekiyor diye. Peki hepimizin genel anlamda ne olduğunu bildiği bağışıklık sistemi nedir ve nasıl güçlenir?

Zencefil ve zerdeçal: Vücudun enfeksiyonlarla mücadelesinde yardımcı olur, toksinlerin dışarı atılmasını sağlar. Kanserle savaşta da etkili olduğu bilinen zencefili çay olarak tüketebileceğiniz gibi yemeklere ve tatlılara da ekleyebilirsiniz. Hint safranı olarak da tanıdığımız zerdeçal ise bağışıklık sistemini geliştirici etkisinin yanı sıra detoks özelliği de taşır. Araştırmalarda cilt, kolon ve meme kanseri için faydalı olabileceği görülen zerdeçalı yemeklere katarak tüketebilirsiniz.

Kara turp: Antibiyotik özelliklerine sahip yağları içerir ve enfeksiyonlara karşı etkilidir.

İştah açıcı, idrar söktürücü, karaciğeri kuvvetlendirici ve safra söktürücü etkilere de sahip olan kara turpun suyunu içebilir ya da köklerini salata halinde taze olarak tüketebilirsiniz.

Üzüm, kivi, yabanmersini ve portakal: Bu meyveler birer C vitamini deposudur. O nedenle bol miktarda tüketilmelidir. Özellikle portakalı yerken kabuğunu mümkün olduğunca ince soymaya çalışın. Alttan çıkan beyaz kısmıyla (bioflavonoid yapısıyla) birlikte tükettiğinizde daha fazla C vitamini almiş olursunuz.

İspanak ve diğer yeşil yapraklı sebzeler: Betakaroten içermelerinin yanı sıra A vitamini, C vitamini ve kalsiyum deposudurlar. Özellikle 35 yaş üzeri olanların ıspanak ve diğer yeşil yapraklı sebzeleri daha fazla tüketmeleri önemli. Çünkü bu sebzelerde bulunan folik asit, yaşlılıkta ortaya çıkabilecek Alzheimer riskini yüzde 50 azaltıyor.

Havuç, balkabağı, kabak: Havuç, balkabağı, kabak ve tatlı patatesten oluşan bu grup sebzeler, iyi birer A vitamini kaynağıdır. Karoten içerdiklerinden kansere karşı koruyucu etkileri olduğu da biliniyor. Tatlı patates, bildiğimiz patates kadar çok kullandığımız bir sebze olmasa da tatlısını yaparak farklı bir lezzet olarak sofralarınızda yer verebilirsiniz.

Yeşil çay: En önemli bitkisel antioksidanlardan kateşin ve polifenol içerdiği için bağışıklık sistemi üzerinde çok etkilidir, hatta grip virüsünün vücutta yayılmasını önlediği saptanmıştır.

Evet dostlar, bu ayki dergimizde bağışıklık sistemine değindik, eminim öğretici olmuştur. Bundan sonra her ay sizlerle birlikte olup bir konuyu işleyip o konu hakkında bilgiler vereceğiz. Bir dahaki ayda tekrar görüşmek üzere **Allah'a emanet olun.**

ALİ ULVİ UZUNLAR

TUZAKLARI AŞARAK CENNETE ULAŞMAK

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem); “Akıl sahibi, zeki ve süper insanları kadınların kaydıracağı kadar kolay kaydıran hiç bir şey görmedim” buyuruyor. Bir bakıyorsun ki kocaman bir devletin devlet başkanı ama bir kadının karşısında kendisini kaybediyor. Kocaman bir fabrika müdürü, milletvekili, dekan, yada cumhurbaşkanı hiç fark etmiyor dünyada çok kirli çamaşırları çıkan insanlar var.

Bu tür gayrimeşru haramlara ihtiyaç yoktur. Rabbimiz bizlere evlenme iktidarı ve anlaşabileceğimiz eşler vermiştir. Fakat insanları en çok kaydıran iki şeyden birisi iki bacağı arasında. Zina çok fazla yaygınlaşıyor, insanoğlu sokakta gelen geçen veya televizyonda kendisini teşhir eden çıplak kadına bakmayı bir marifet kabul ediyor.

Kıymetli okuyucularım;

O yoluna gidiyor, yoluna devam edecek yani çok affedersiniz ağzınız sulansa ne olacak, su ağzınızda kalacak başka bir şey olmayacak. Arkasından başkası gelip geçecek ama nefisimiz bırakmıyor işte. İnsanı şeytan bırakmıyor, neden kadınlarımız bu kadar süsleniyor? Evinize gidince bir bakar mısınız? Gardırobunuza sizin kaç tane gömleğiniz var, kadınlarımızın kaç tane elbise-

si var. Bütün fabrikalar tekstil piyasaları %90 kadınlara çalışıyor, sizin kaç çeşit atletiniz var? Bir kollu atletiniz, birde kolsuz atletiniz var 3. var mı? Yok. Kadınlarınkinin sayısını biliyor musunuz? Şekillerinin sayısını biliyor musunuz? Ne mümkün bilmek..

Misal olsun diye söylüyorum bizim ayakkabılarımızın şekilleri bellidir. Ama kadınların ayakkabılarının şekilleri belli mi?

Uzun bir topuk yapıyorlar yani bunları canlı olarak görmesek de rüyada görsek korkarız. Şimdi ne yapıyor kadın, ayakkabısının altına atın ayağı altındaki gibi nallıyor. Sokakta giderken tırak turuk kadınlar geçiyor. Kırk tane erkek geçse o sesi çıkarmaz. Bir kadın geçiyor mahalle ayağa kalkıyor. Nedir bu peki, ne oluyor ki?

Yaz mevsimi geliyor, erkekler kısa kol ile dolaşiyor, kadınlarımız omuzlarından daha geriye kadar giyiniyor. Her şey ortada, bu sıcaksa bana da sıcak, sana da sıcak. Erkekler en çok yapsalar yapsalar kısa kollu gömlek ya da tişört giyiyorlar. Peki kadın şimdi tam omzuna kadar getirdi, oradan da ince böyle bir ip koydu aşağı doğru gelince her şey piyasada, peki bu nedir?

Sayın okurlarım; böyle olaylar hep şehvete hitap ediyor.

Tekstil piyasası da şehvete hitap ediyor, kadın öyle istiyor. Sen evlenmişsin, çocuğun var ve teşhir olmayı çok istiyor, inan ki onlar sokakta öyle çıplak dolaşıyorlar ya, eve girdiklerinde o kadar çıplak değillerdir. Hatta orada eşofman giyiyorlardır. Televizyonda mevlid olursa başlarına evde başörtüsü de takarlar, dindarlıkları tutar.

İnsanları kaydıran nedir kıymetli okurlarım, iki bacağına arasındır. Şimdi biraz iğneyi de kendimize batıralım isterseniz! Şu gök kubbe altında, şu zamanda kim bilir hayatımızdan neler neler geçmiştir kim bilir? Bizim de ayağımız kaymış olabilir. Bundan sonra da kaymayacak mı? Kayabilir. **“Ey rabbimiz ayaklarımızı kaydırma”** bu duaya çok devam edelim.

Dostlar! Göz kaç arası insan çok kayıyor, insanın en çok ayağını kaydıran şeylerden biri şehvetidir. Bundan dolayıdır ki Allah (*Celle Celâ-lühû*) cennetteki hurilerin güzelliğini anlatıyor. Cennetteki cinsel hayatı efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) anlatıyor. Ey insanlar eğer böyle bir ihtiyacınız varsa dünyada helal yol ile iktifa edeceksiniz, bunun alasını cennette bulacaksınız diyor.

Bir arkadaşımızla seneler öncesi emri bil marufa çıkmıştık. Dedi ki bana:

“Hocam ben öyle dürüst bir insan değildim. Sosyete bir insandım bir gün hanımım baktım rahatsız. 1-2-3 gün, 1 hafta, rahatsızlığı devam etti. Dedim ki bu olmayacak elbisemi giyindim, tarandım, parfümümü sürdüm çıktım gidiyorum. Niyetim harama gitmek. Hanım gördü benim süslendiğimi çaktı davayı. Dedi ki bana:

- Bey hayırdır nereye gidiyorsun? Dürüst ol doğru söyle. Dedim ki:

- Hanım, sen bir haftadır hastasın. Hastalığın daha ne kadar devam edecek oda belli değil işte kendimi bilmeye gidiyorum dedim.

Hanım bana dedi ki:

- Bey bey bu hastalık hep böyle devam etmez ya, ben iyileşince sen hasta olursan aynı şeyi ben yaparsam bende aynanın karşısına geçsem, süslenip takarsam nereye gidiyorsun dediğinde aynı cevabı sana versem ne yaparsın dedi.

Kolum kanadım kırıldı, ne diyeceğimi bilemedim şaşırđım, perişan oldum.”

Evet kıymetli okuyucularım insanın ayağını kaydıran şey şehvettir. Unutmayın ki bir delikanlı evleninceye kadar karar verdiği kız ona göre dünyanın en iyi kızıdır, en sevecen kızıdır.

Nikah akiti yapıldıktan sonra sıradan olur. Dünyanın en güzel kızı olmaktan çıkar sıradan birisi olur. Hayatın akışı içerisinde karşılaştığımız sıkıntılarla 1. Sınıf olmaktan 2. Sınıf olmaya gider. Bizimki de görgüsüz biri olur. Konuşmasını bilmeyen, misafire davranmasını bilmeyen, gönlümüzü almasını bilmeyen, hani dünyanın en güzeliydi, bir numarasıydı. Şimdi şeytan onu bize bayat göstermeye başlıyor, dışarıdan geçen başkasının nikahlısı veya herkese el sallayan mendil sallayan birilerini bize ne gösteriyor, yaldızlı iltifat duyulması gereken biri olarak gösteriyor. Yani biraz önce cennet ehlinin cinsel hayatıyla ilgili hadisi şeriflerden bahsederken, belki de “bu kadarına ne gerek vardır” diye aklınızdan geçmiş olabilir. Kur’anı kerimde bu açıklamalarda ve hadisi şerifin bu açıklamalarından önce mümin frenlerine sağlam basmalı, kendine iyi malik olmalı, mutlu günler sizi bekliyor. Haberini imajını ve mesajını veriyor.

Cennetteki meşguliyetlerin bir kısmı cennetteki hurilerle olan meşguliyetlerdir. Az da zaman almaz 1-2 tane değil ki, bakarsınız o zaman ne kadar zaman aldığına görürsünüz.

Diğer meşguliyetler; cennette hoş nağmeler, güzel sesler var. Nedir cennette Kur’an dinleyecek miyiz? İbadet maksadıyla değil ama şimdi insanlar şarkı türkü dinlemektedirler kendilerinden geçiyorlar, cennetteki insanlar Kur’an sesi dinleyeceklerdir. İnanın ki Davut (*Aleyhisselâm*)’dan da biz Kur’an dinleyeceğiz inşallah. O ayrı bir güzellik cennette ayrıca, ilahi nağmelerle, güzel sesleriyle beraber bizleri meşgul edecek varlıkların yanında, ağaçlarının yapraklarının sesleri, akan şelalelerin sesleri de bir güzellik arz edecek. İnsan böyle daldırarak onları dinlemeye, o ağaç yapraklarının bir birine şakırtısı, su fıskiyeleri, şelalelerin sesleri ayrı güzellik ayrı bir meşguliyet olacak.

İnsanlar için ayrıca cennette tezavur meşguliyeti de vardır. Tezavur demek, ziyaret meşguliyeti demek. Yani cennette ziyaretler olacak. Bildiğimiz ziyaretler. Sana gelecekler olacak, senin gideceklerin olacak. Bu hep böyle devam edecek. Peki cennetteki ziyaretler cennette gece gündüz yoktur, orda hep gündüzdür. Ama cennette hafta günleri vardır. Yani Pazar, Pazartesi, Salı, Çarşamba bu günlerin hepsi vardır.

Günlerden cumartesi günü cennet ehlinde evlatlar, torunlar, babalarını, dedelerini, annelerini, ninelerini ziyaret edecekler. Bu pazar günü tersine dönecek. Anneler ve babalar, dedeler ve nineler çocuklarını ziyaret edecekler. Günlerden pazartesi olunca talebeler hocalarını ziyaret edecekler. Salı olunca hocalar talebelerini ziyaret edecekler.

Çarşamba olunca ümmetler peygamberlerini Perşembe olunca peygamberler ümmetlerini ziyaret edecekler.

Geriye günlerden Cuma kaldı. Cuma günü cennet ehli Cenab-ı Hakkı ziyaret edecek. İşte Allah (*Celle Celâlühû*) hazretlerini ziyaret günü günlerden Cuma günüdür. Demek ki haftanın her günü ziyaret varmış.

Tabi gün böyle 24 saat değildir. Gidince göreceğiz inşallah. Hocam dizlerim ağrıdı bu kadar yolları nasıl gezeceğiz falan demeyin, orada diz ağrısı falan olmayacak. Orada insanın yoruldu, bittim, tükendim gibi bir yorgunluk söz konusu değildir. Mükemmel, zevki sefa içerisinde her şey devam edecek. Her şey mükemmel.

Vallahi billahi cennette suratı asık bir adam görmeyeceksiniz. Şimdi işe giderken akşamları işten gelirken insanlara bakıyorsunuz, yolda hep karşılaşıyoruz, telefonla bağırıyor, çağırıyor, asıyor, kesiyor. Birisinden kurtuluyorsun bir başkası metronun içerisinde birisiyle kavga ediyor. İnsanlar hep stres içerisinde, insanlar sanki böyle mutsuz umutsuz gibi...

Cennette suratı asık bir adam görmeyeceğiniz gibi, derinden nefes alıp ah be deyipte stresten ve sıkıntıdan derin nefes alan adam hiç görmeyeceksiniz. Aynaya da baksanız görmeyeceksiniz. Günlerden Cuma günü olunca cennet ehli toplanacaklar Cenab-ı Hakkı ziyaret edecekler. Ziyarette işte Cemalullahı seyretmek Zât-ı Paki Sübhaneyisinin Cemalini seyretmek cennetin en güzel nimeti olacaktır. Bu da bir meşguliyet olacak mı? Olacak, bu olay anlatılırken cennet ehli hepsi yerini alacak. Cebrail (*Aleyhisselâm*) organizasyonu sağlayacak, bir ses gelecek: “Ey cebrail dünyada benimle kulların arasında selamımı götürüyordun. Emirlerimi götürüyordun şimdi çekil aradan ben kendim selamımı vereceğim” der ve Cebrail (*Aleyhisselâm*) devre dışı kalır.

Allah Celle ve ala hazretleri mekandan münezzeh olduğu halde Zât-ı Pâk-ı Sübhaneyisini inşallah biz kullarına gösterecektir. Rabbim Hepimize bu nimetlerden istifadeyi nasip eylesin.

Önümüzdeki sayıda cennetle devam edeceğiz.

Selam ve dua ile

YAZIN OLDUĞU GİBİ KIŞ AYLARINDA DA SU İÇMEYİ UNUTMAYALIM

Suya Günlük Hayatımızda Yeterince Önem Veriyor muyuz?

Vücudumuzun yaklaşık % 60 ını oluşturan su yaşamın sürdürülebilmesi için en temel besin olarak bilinmektedir. Sağlıklı insanların vücuttaki su miktarı yaşa göre, vücut ağırlığına göre, hamilelik ve emzicilik durumlarına göre değişiklik gösterir.

Bedenin ısı dengesinin sağlanması ;sindirimi ve sindirilen besinlerin emilimini kolaylaştırması ;vücutta oluşan atık maddelerin vücuttan uzaklaştırılması; eklemlerin çalışmasını kolaylaştırması ;cildin nem ve elastikiyetinin sağlanması suyun en önemli görevleridir.

Peki vücudumuz için bu kadar önemli olan suyu ne zaman ve ne miktarda kullanmalıyız? Günlük su tüketimi ortalama 2 litre olmalıdır. Tabi kişinin egzersiz yapması,hava sıcaklığının fazla olması durumlarında sıvı miktarı arttırılmalıdır. Su içmek için susamak beklenilmemelidir.

Özellikle sabah aç karnına tüketilen 1 bardak su güne daha dinç başlamamızı sağlar. Yemeklerden yaklaşık 10 dakika kadar önce içilen su yemek porsiyonlarımızın daha az olmasını sağlar. Öğün aralarında su içmek suyun metabolizmaya daha kolay dahil olmasını ve bağırsakla-

rın daha düzenli çalışmasını sağlar.

Özellikle kış aylarında tercih ettiğimiz çay,kahve gibi kafeinli içecekler diüretik yani vücudumuzdan suyu atmayı kolaylaştırıcı etkisi nedeniyle suya olan ihtiyacımızı arttırır.Su alımını arttırmak için meyve çayları kullanılabilir.

Ayrıca suyun içerisine atılan meyve parçacıkları ,tarçın veya karanfil su içmeyi daha kolay hale getirebilir. Yaşamın en önemli ögesi dediğimiz suyu gereğinden fazla kullanmak ise toksik etki yapabilir.

Fazla alınan su vücuttan mineral atımını kolaylaştırarak sıvı elektrolit dengesini bozar. Bulantı,kusma,halsizlik,bilinç kaybı,bulanık görme,koma hatta ölümle bile sonuçlanabilir.

Kısaca yaz aylarında terleme ile beraber ihtiyaç duyduğumuz su kış aylarında da vazgeçilmezimiz olmalıdır.

Unutmadan belirtmekte fayda var,suyu çok soğuk ve ayakta tüketmeyelim...

ALINTI MAKALE

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

I. AHMED HAN'IN ŞAHSİYETİ

Osmanlı padişahları içerisinde o güne kadar en genç tahta çıkanı idi Sultan I. Ahmed Han. Sultan III. Mehmed Han'ın oğludur. Babasının Saruhan valiliği sırasında 1590 (H. 998) yılında Manisa'da doğmuştu. Annesi Handan Sultan'dır.

Şehzade Ahmed, henüz beş yaşında iken sıkı bir talim ve terbiyeye tâbi tutuldu. Zamanın ileri gelen âlimlerinden Aydınlı Mustafa Efendi, bu işle vazifelendirildi. Temel bilgileri öğrendi. Hocazâde Mehmed ve Esad efendilerden de dersler aldı.

Bilhassa fıkıh ilminde ince bilgilere sahip olup, Arapça ve Farsçayı mükemmel öğrendi. Ok atmak, kılıç kullanmak, ata binmek gibi savaş ve askerlik eğitiminde de gayet başarılı idi.

Osmanlı şehzadeleri belli bir yaşa geldikten sonra devlet yönetiminde tecrübe kazanmak amacıyla İstanbul dışındaki bazı vilayetlere yönetici sıfatıyla gönderilirdi. Buna "sancağa çıkma" adı verilirdi. Şehzade Ahmed, sancağa çıkmadan saltanata geçen ilk şehzade olacaktır. Buna sebep ise o devirde Anadolu'da devam eden Celali İsyanları idi.

Şiirle de uğraşan Ahmed Han, zamanın evliyası Abdülmecid Sivasî ile Aziz Mahmud Hüddai Üsküdârî hazretlerinden feyz alıp kemâle geldi.

22 Aralık 1603 Cumartesi gününün akşamı olduğunda, otuz yedi yaşındaki babası III. Mehmed Han vefat etti. Padişahın ölümü üzerine saltanat yolu Şehzade Ahmed'e açılmış bulunuyordu.

I. Ahmed Han, her ne kadar tahtın tek varisi olduğunu bilse de babasının bu beklenmedik ölümü herkes gibi onu da şaşırılmıştı. Nitekim o ana kadar III. Mehmed Han, sultanlar arasında en genç ölen padişah, I. Ahmed Han ise en genç tahta çıkandı.

Şeyhülislam, vezirler, ulema ve Ocağ ağaları yeni padişaha biat ettiler. I. Ahmed Han'ın cülûs merasiminden sonra babası III. Mehmed Han'ın tabutu Babüssaade önüne çıkarıldı. Matem işareti olan siyah sarıklar sarınan yeni padişahla devlet erkânı hazır halde bulunuyordu.

Cenaze namazı, Şeyhülislam Mustafa Efendi tarafından kılındıktan sonra I. Ahmed Han sarayına çekildi ve devlet erkânı cenazeyi merasimle kaldırdı. Rahmetli padişah Ayasofya'da babası III. Murad Han'ın türbesi yanında hazırlanan mezara defnedildi. Ardından padişahın ruhu için dualar okunup fakir ve yetimler doyuruldu.

Sultan Ahmed on dört yaşında tahta geçti ve on dört sene padişahlık yaptı. Yirmi sekiz gibi çok genç denebilecek bir yaşta vefat etti.

İyi eğitim almış, sanata ve edebiyata düşkün bir padişah. Şiirin yanında hatt sanatına da yakın bir ilgi göstermiştir. Bahtî mahlasıyla şiirler yazardı. Zevk ve sefaya kapılmayan, dindar ve hayır sahibi olması dolayısıyla halkın sevgisini kazanmıştı. Sert tabiatlı idi. İhanet edenleri affetmezdi. Sertliği yüzünden devlete hizmet edenlere dahi zaman zaman acımasız davranabiliyordu.

Padişah, dedelerinden Yavuz Sultan Selim'e benzemektedir. Her ne kadar selim bir tabiata sahip olsa da devletin zararına olabilecek bir şeyde asla taviz vermezdi. Gayet sade giyinirdi. Güçlü, kuvvetli bir yapıya sahip olan padişah iyi silah kullanır ve bu özelliği herkes tarafından bilinirdi. Bir keresinde Edirne'de altı dilimli topuz olan bir şesperi otuz metre yüksekliğindeki bir burçtan epey ileriye fırlatmış ve şesperin düştüğü yere de bu hâdise hatırlatan bir sütun dikilmiştir.

Peygamber Sevgisi

I. Ahmed Han, Mekke şehrine ayrı bir hürmet gösterirdi. Zarar gören Kâbe duvarlarını İstanbul'dan ustalar göndererek tamir ettirmiş, Kâbe-i Muazzamanın kapısı üzerindeki kitabe ile altınoluğu yenilemiştir. Bundan başka İstanbul'da beyaz mermerden yaptırdığı bir minberi Medine'ye göndererek Mescid-i Nebî'de eskiyen minberin yerine koydurmuştur.

Ahmed Han'ın Peygamber efendimize bağlılığı ise her türlü tasavvurun üzerinde idi. Nitekim şu hadise onun bu aşkına en büyük işarettir.

O, yaptırmakta olduğu camiinin inşası sırasında Mısır'da Sultan Kayıtbay türbesinde bulunan Hazret-i Peygamber'in "Nakş-ı Kadem" denilen mübarek ayak izlerini Eyüp Sultan türbesine getirtmişti.

Sultanahmet Camiinin inşaatı tamamlanınca da, bunu oraya aldırıldı. Ancak Padişah, bu nakil işleminin yapıldığı gece şöyle bir rüya gördü:

"Bütün sultanların toplandığı yüce bir meclis kurulmuştu ve Hazret-i Peygamber de kadılık makamında oturmaktaydı. Bir nevi mahkeme kurulmuştu. Sultan Kayıtbay (v.1495), türbesini ziyarete vesile olan bu "Kadem-i Saadet'in alınıp İstanbul'a getirilmesinden dolayı Sultan Ahmed'den davacı olmuştu.

Allah Resulü de, kadı sıfatıyla, "Kadem-i Şerif'in, derhal geri gönderilmesine hükmetti..."

Sultan I. Ahmed, dehşet ve korku ile uyandı. Rüyasını içlerinde Aziz Mahmud Hüdâî'nin de bulunduğu ulema ve meşâyihâ tâbir ettirdi. Yapılan tabire göre denildi ki:

"Sultanım! Rüya gayet açıktır. Yoruma bile gerek yoktur. Emanet derhal geri gönderilmelidir..."

Peygamber âşığı Sultan I. Ahmed Han, verilen karara boyun büktü ve emaneti titizlikle ve mahzun bir şekilde yerine iade etti.

Ancak kadem-i şeriften ayrı kalmaya yüreği dayanamaz ve tıpkı kadem-i şerif şeklinde bir sorguç yaptırıp hilafet sarığına takar. Ayrıca bir tahta üzerine de kadem-i şerif resmini çizdirtip tahtının cephesine astırır. Tahtadaki kadem-i şerif resminin kenarlarına bizzat kendisi şu ünlü kıtasını yazmıştır:

Nola tacım gibi başımda götürsem daim

Kademi nakşını ol hazret-i Şah-ı Rüsül'ün

Gül-i gülzar-ı nübüvvet o kadem sahibidür

Sultan Ahmet Câmii

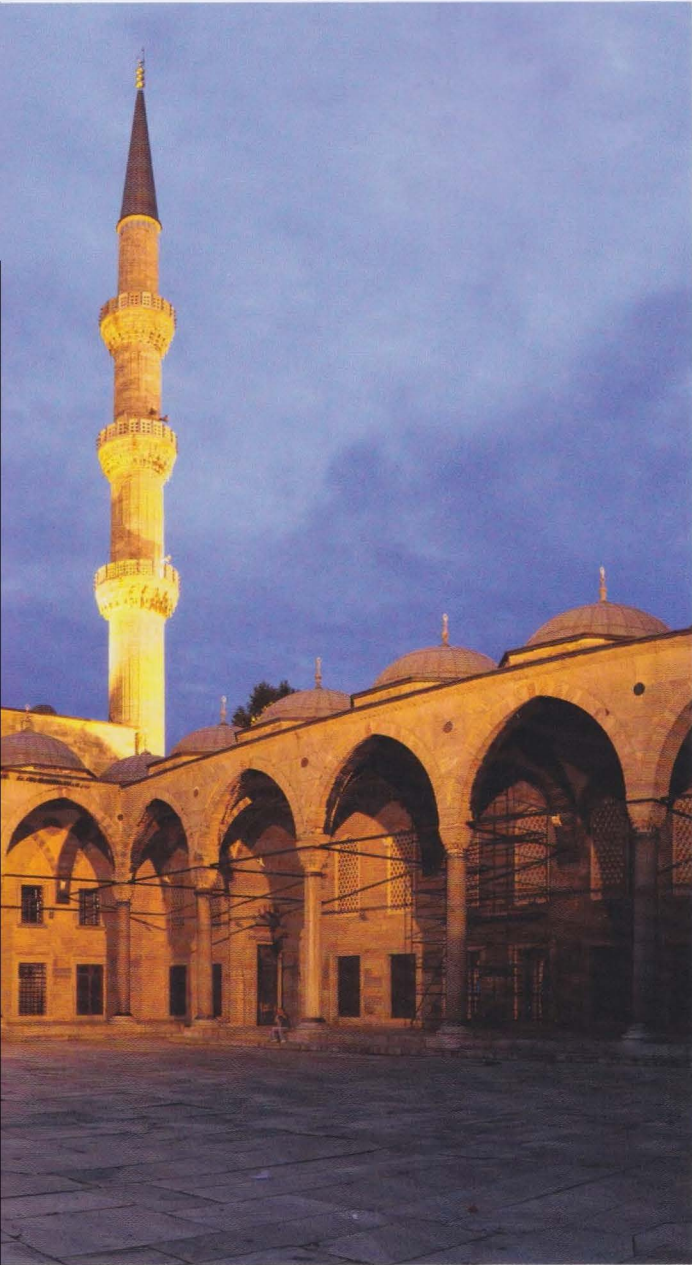
Ahmeda durma yüzün sür kademine o Gül'ün (Peygamberler sultanı o ulu Peygamber'in ayak izini her zaman bir tac gibi başımda taşısam bunda şaşılacak bir şey olmaz. O Peygamber ki nebilik gülistanının en kıdemli ve en müstesna gülüdür. Ey Ahmed! O halde durma sen de o gülün ayağına yüzünü sür!)

I. Ahmed Han gerek Anadolu'da ve gerekse de İstanbul'da pek çok yadigâr bırakmıştır. İstanbul'da kendi adıyla anılan meydandaki Sultan Ahmed Câmii tam bir şâheserdir. Temel atımında kazmayı ilk vuranlar devrin şeyhülislamı Mehmed Efendi, Aziz Mahmud Hüdayi, Kuyucu Murad Paşa ve Sultan Ahmed Han olmuşlardır. Padişah bizzat kaftanının eteği ile toprak taşımış ve terleyinceye kadar kazma vurmuştur.

Bu kazma kadife saplı olup, Topkapı Sarayı'nda teşhir edilmektedir. Adı geçen kazmayı daha sonra kullanacak olan bir başka padişah da III. Ahmed Han idi. O da saraydaki meşhur kütüphanenin temelleri atılırken, dedesinin kullandığı bu kazmayı eline almıştır.

Ava ve cirit oyununa meraklı olduğu, ara sıra Edirne'de ve Bursa'da ava çıktığı bilinmektedir. Fakat avı pek sevdiği halde, padişahların ava çıkması da ağır masraflı olduğundan on dört yıl içinde ancak dört beş sefer ava çıktı.

Döneminde kazaskerlik yapan Bostanzade Yahya Efendi, Tarih-i Saf Tuhfetu'l-Ahbab adlı eserinde I. Ahmed Han'ı şöyle anlatmaktadır:

“O, felek rütbeli, melek yüzlü, derviş tabiatlı olup Süleyman ululuğundadır. Adalette Nuşirevan’a, büyüklükte İskender’e benzer. Mutluluk ve devlet sahibi olan Padişahımız, adalet ve şeriat yolundadır. Ataları gibi iyiliği ve hayır işlemeyi sever. Bilginlerin el üstünde tutulup gözetilmelerini ister.

Temiz ve aydınlık yüzü değirmi, teni beyaz, boyu sultanlık bahçelerinin selvisi gibi olup sözleri ölçülü ve nüktelidir.

Bayramlaşma törenlerinde elini öpen mollalara, şairlere ve vezirlere saygı olsun diye tahnında kalkıp oturur. Bu, sultanlara yaraşan güzel bir davranıştır.

Yürüyüşü bile bir padişaha uyacak biçimdedir. Bütün bunlar izlenince dedesi Sultan Murad Han’a benzediği anlaşılır. Ama Sultan Murad Han’dan bin derece yüksek, bağışlayıcı ve seçkindir. Boyu ondan daha uzundur. Orduyu ve ülkeyi yönetmede dedesinden üstündür. Sevimli yüzü ve gülümseyişi, nur saçan güneş kadar aydınlıktır. Şakada, övgüde ileri gitmez. Alçak gönüllülüğüyse sonsuzdur. Ne var ki, Allah vergisi heybeti ve büyüklüğü karşısında, her canlı titrer”.

Tasavvuf Büyüklerine Hürmeti

Sultan I. Ahmed Han zamanının büyük âlimlerinden Aziz Mahmud Hüdâyî ile sürekli görüşürdü. Gördüğü bir rüya üzerine tabirinin Aziz Mahmud Hüdâyî hazretleri tarafından yapılması birçok tarihî kaynakta yer almaktadır. Nitekim söz konusu hâdisenin akabinde padişahın bu zata olan hürmeti daha da artmış, kendisine daha yakın alâka göstermişti.

Osmanlı padişahlarından Sultan Ahmed, bir gün Aziz Mahmud Hüdâî’ye bir hediye göndermiş; Hüdâî Hazretleri de gönderilen hediyeyi içine haram karışmış olabileceği şüphesi ile kabul etmemiş, geri çevirmişti.

Padişah, aynı hediyeyi, devrin ünlü şeyhlerinden Abdülmecid Sivasî’ye gönderdi. O ise, gelen hediyeyi kabul etti.

Bir gün Padişah, Abdülmecid Sivasî’ye: “Size gönderdiğim hediyeyi daha önce Aziz Mahmud Hüdâî’ye göndermiştim, kabul buyurmamıştı,” dedi.

Abdülmecid Sivasî alçak gönüllü davranıp: “Padişahım, Aziz Mahmud Hüdâî bir anka kuşudur ki, leşle beslenmeye tenezzül etmez,” dedi.

Padişah birkaç gün sonra da Aziz Mahmud Hüdâî’nin sohbetine gitti. Ona da:

“Geri çevirdiğiniz hediyeyi, Abdülmecid Sivasî’ye gönderdim, o kabul etti,” dedi.

Bu söz üzerine Aziz Mahmud Hüdâî: “Sultanım! Şeyh Abdülmecid, bir deryadır ki, içine bir damla pislik düşmekle kirlenmiş olmaz...” diye cevap verdi.

Bu olay, bir taraftan âlimlerin idareciler karşısında, Hakk'ı söylemekte pervasızlığını, diğer taraftan da sofilerin birbirlerini iyilikle anma ve takdir etme geleneğini göstermesi açısından ibretli olduğu gibi, her iki şeyhin de kıvrak zekâsını, nüktedanlığını ve hazırcevaplılığını ortaya koyan bir belgedir.

Bir gün, Aziz Mahmud Hüdayi hazretleri Sultan I. Ahmed Han'ın daveti üzerine saraya gitmişti.

Uzun süre oturup sohbet ettiler. Kafes arkasından Padişahın annesi Handan Sultan da sohbeti dinlemekteydi.

Az sonra mübarek veli abdestini tazelemek istedi.

Padişah; derhal leğen ve ibrik getirtti.

O abdest alırken kendisi de eline döküyordu.

Bu sırada Sultanın annesi de, kafes arkasında elinde havlu beklemekteydi.

Bu arada gönlünden;

“Ne büyük Veli, bir kerametini görsem” diye geçirdi.

Nihayet abdest bitti. Büyük Veli perde gerisinden verilen havlu ile kurulanırken; “Hayret”, diye mırıldandı.

Padişah meraklandı. “Hayırdır hocam! Neye hayret ettiniz”.

“Bazısı bizden keramet görmek istiyor”, buyurdu. “Hâlbuki Padişah eğilmiş, elimize su döküyor. Annesi, havlu tutmak için ayakta bekliyor. Bundan büyük keramet mi olur?”

Zulm ile Mülk Durmaz!

I. Ahmed, dinî heyecanları coşkun bir padişah olarak bilinirdi. Her Cuma gecesi on iki hafız getirtir, hepsine birer aşır okuturdu. Ağzına dininin haram dediği şeyi koymadı. Ayrıca ulemanın nasihat yollu sözlerini hürmetle dinledi. Devrinin büyük din âlimi Şeyh Abdülmecid Sivasî, Celali isyanlarından bunalan ülkede işlerin düzelebilmesi için mansıpların ehil ellere verilmesini istemiş ve bunu padişaha şu ifadelerle belirtmişti:

*Şahsa mansıb mı gerek,
mansıba âdem mi gerek*

Dinü devlete lâyık nedir ey fahri kirâm?

Biri bu, câhile hiç maslahat ismarlama kim

Geçe eshâbı maarif önüne ola imam!

Ulemâ zeynine girdi cühelâ at saldı

Bu dürür sahâi dini bozan ey fahri izâm

Küfr ile mülk durub, zulm ile durmâsâ gerek

*Sakın ey şâhi cihâniyânü
cihandâr müdâm*

Tişei hikmet ile mezraai mâdelete

Meşveret tomunu saç, sula dümuğile müdâm!

Sultan Ahmed, öldüğü vakit hazinesinde bir milyon duka, kıymetli taşlarla süslenmiş kılıç, kalkan ve sair birçok servet bırakmıştı. Daha çocuk yaşta tahta çıkmasına rağmen, devlet işlerini hayret edilecek bir kavrayışla idare etmiştir. Ayrıca zamanın önemli değişikliklerinden biri de saltanatın intikali meselesinde olmuştur. O zamana kadar herhangi bir kuralı olmayan cülûsta, bu padişaktan itibaren kardeş katli yapılmamakla “ekberiyet” ve “erşediyet” yani hânedanın en büyük ferdinin tahta geçmesi usulünün yolu açılacaktır.

İlme ve ilim adamlarına pek düşkün olan I. Ahmed Han'ın teşvikleriyle bazı eserler kaleme alınmıştır. Sultan Ahmed'in imamı olan Mustafa Sâfî Efendi'nin iki cilt üzerine Sultan Ahmed vekâyiini içine alan Zübdetü't-tevarih'i vardır. Yine Bostanzâde Yahyâ Efendi'nin de Sultan Ahmed adına yazdığı Mir'atü'l-ahlâk adlı yirmi bölümden oluşan Türkçe bir eseri mevcuttur. Riyâzî Mehmed ise, Riyâzü'ş-şu'arâ adlı eserini 1609 yılında tamamlayarak I. Ahmed Han'a sunmuştur.

Bahtî

Sultan I. Ahmed Han şiirle de ilgilenmiştir. Şiirlerinde kullandığı mahlas Bahtî idi. Bahtî, baht ve talih sahibi, bahtı açık anlamalarına gelmektedir.

Sultan I. Ahmed Han, daha küçük yaşta iyi bir eğitim almış ve edebiyatla ilgilenmeye başlamıştı. Şiirlerinde “Bahtî” mahlasını kullanırdı. Bu kelime bahtı, talihi açık anlamına gelmektedir.

Ayrıca bu ismin harflerinin ebced hesabıyla toplamı, padişahın tahta cülus senesine tekabül etmektedir. Onun hizmetinde bulunan yakınlarından Has odalı Yusuf Ağa şöyle bir anekdot anlatır:

Padişah abdest alırken, suyu ben dökerdim. Sultan, en soğuk kış günlerinde bile soğuk su ile abdest almak isterdi.

Bir gün suyu dökeceğim sırada padişah, “Ayaklarım hamal ayağı gibi değil mi?” diyecek latife yaptı. Ben de bunun üzerine latife ile karşılık verdim: “Padişahım! Meşhur meseldir, ayağı büyük olanın bahtı açık olurmuş...” deyince padişah “Belî, bilirüm. Bahtî mahlasını ol sebepten aldım” diyerek gülerken cevap verdi.

Şiirlerinde kullandığı dil sâde ve anlaşılırdır. Devrinde Şeyhülislam Yahya, Nef’î ve Nergisî gibi büyük edebî isimler yetişti.

Padişahın şiirlerinin toplandığı divan çok hacimli değildir. Divanın tek nüshası, muazzam ve kıymetli kütüphanesini Türk milletine hediye eden Seyyid Ali Emirî Efendi’nin kitapları arasında, Millet Kütüphanesi’ndedir. Divanda beş münâcaat, Hazret-i Peygamber için yazılmış üç naat, Ramazan ayı hakkında dört şiir, Eyyüb Sultan ve Mevlana Celaleddin Rumî hakkında birer medhiyye, babası III. Mehmed Han’ın ölümünü müteâkıp yazdığı bir mersiye ve on bir tarih düşürme sanatına dair şiir olmakla beraber toplam yirmi sekiz gazel vardır.

Ayrıca murabba şeklinde otuz altı tane şiir daha kaleme almıştır. Bu şiirlerin bazıları o dönemde padişahın devleti ve milleti için duyduğu sevgiye tercüman olmaktadır.

Daha on dört yaşında iken kendisinin katılmadığı bir savaş münasebeti için yazmış olduğu gazel yeteneğini izhar ettiği gibi, Allah’a ve askerine olan güvenini de açıkça gösterir:

Ey uranlar kılıcı heybet ile küffâra!

Cân u dilden sizi ismarlamışam Settâr’a

Eyledüm size du’â ile selâmım irsâl

Siz şelâmetde olun düşman ola bî-çâre

Cengden nâm-ı Hüdâ’yı komanuz hiç elden

Avn-i Hakk’ı dileyüp yalvarunuz Gaffâr’a

Hazret-i Hak’dan umaram ki kral-ı bed-hâl

Vire hep şeh ü hisârını gelip yalvara

Ahmedâ hayr duâ ile guzâta her dem

Diler isen ki mu’în ola Hüdâ anlara

(Kılıcı heybet ile düşman çalan askerlerim! Sizi cân u gönülden Allah’a ismarladım. Size dua ile selâmımı yolladım. Selâmette olun, düşman ise çaresiz kalsın. Umarım ki o kötü yaradılışlı kral, bu savaştan sonra şehirlerini, kalelerini elinden çıkarıp, gelip yalvarsın. Ey Ahmed! Huda’nın o askerlere yardımcı olmasını dersen, daima onlar için hayır dua etmeye devam et!)

Genç padişaha aşk derecesine varan imanının coşkunu dalgaları dinî edebiyat alanında hisli şiirler söylediği gibi, Estergon, Yanıkkale, Belgrad ve Peşte kaleleriyle, Kanije, Uyvar ve Eğri sancaklarının geri alınması gibi, zaferler dolayısıyla da kahramanlık şiirleri yazdınıyordu.

Henüz on dört yaşlarında olan I. Ahmet, Doğu’da İranlılar ve Batı’daki Avusturyalılar ile yapılan harplerden etkilenmişti. Savaşan orduların harekâtını şevk ve heyecanla takip eden padişah:

Beni serverlere serdâr-ı âlî-şân iden sensin

*Bu ednâ bendeni
ser-defter-i merdân iden sensin*

*Du’â-yı hayrını makbûl idüp
ihsân iden sensin*

*Yoğ iken var iden bu Ahmed’i
sultân iden sensin*

*Habîbün hürmetine leşker-i İslâm’a
nusret vir*

Diyerek bir kulluk haliyle dua edip yalvarıyordu.

Almanlar Macaristan'da Budin'in karşısındaki Peşte'yi zapt etmişlerdi. Yeni padişah, tahta çıktığı günlerde Almanlardan bu toprağın geri alındığı haberini almış ve bunun üzerine Peşte için şu dizeleri kaleme almıştı:

Şükr ü hamdim anadır can ü gönülden ki Şekûr

Ehli İslam'ın olup yaveri kılmış Mansûr

Peşte'nin fethi Budin ehline canbahş oldu

Bu beşaret haberi kıldı cihanı mesrûr

Lik kani değilim ben buna Hak'tan umarım

Engürüs'ün haberi fethi dahi ide zuhûr

Münhezim eyleyeler gayret ile küffârı

Cünd-i İslam'a vire fırsat u nusret ü gayûr

Ahmeda zulmeti küfri giderüb ol Hâdi

Mihr-i iman ile küffar iline doldura nûr

I. Ahmed Han şiiirlerinde zaman zaman kendi adını da kullanmıştır. Küçük bir divanı mevcut olup tek nüshası Millet Kütüphanesi'ndedir. Divanındaki güftelerden de anlaşılacağı üzere beste de yapmış, bestelenecek güfteler de yazmıştır:

Âteş-i hicrân ile bağrımı Suzan eyleme.

Vadi-î firkatte benden zar ü giryan eyleme.

Ey güzel, eyle terahhum, vaktidir, gel Bahtî'ye

Cevr edüp ol bendene, zulm-î firavan eyleme.

Duygusal, sade ve aşkı terennüm eden şiiirleri de pek hoştur. Bunlardan bir tanesi çok içten ve samimidir.

Düşdi gönül sana güzel

Ey bî-vefâ eyle vefâ

Bağrımı delme cevri idüp

Ey bî-vefâ eyle vefâ

Budur murâdi Bahtî'nün

Subh u mesâ ey dilrübâ

Canımı yoluna koyam

Ey pür-cefâ eyle vefâ

Kapındır Ehl-i Derdin Devâsı

I. Ahmed Han bir gazelinde Cenabı Hakk'a şöyle münacaat etmektedir:

Îlâhî senden özge mesnedim yok

Rızâdan özge yâ Râb hâcetim yok

* * *

Zaîfîm bî-kesim her demde yâ Rab

Ki senden özge Rabb-i müşfikim yok

* * *

Kapındır ehl-i derdin devâsı

Kapından gayrı yerde hâcetim yok

* * *

Müşerref et visâlinle Îlâhî

Visâlin gibi lezzet dünyâda yok

* * *

Visâl-i Hakk'a kim ki erdi Bahtî

Anın bu fânî mülke cünbüşü yok

Vefatı

I. Ahmed Han'ın rahatsızlandığı günlerde Osmanlı Devleti ile Avusturya hükümetleri Zitvatorok ahitnamesini Viyana ahitnamesiyle yeniliyorlardı. Padişahın sırtında bir yara çıkmıştı. Hastalık ise umulmadık bir biçimde ilerlemekteydi.

Bütün sağlam iman sahipleri gibi ölümden korkmadı. Son demlerinin yaklaştığını hissedince Aziz Mahmut Efendi tarafından gasil edilmesini vasiyet etti.

Mabeyinci Mustafa, Padişahın vefatından bir gün önce huzurunda iken, Ahmed Han'ın oda da sahibini göremediği kimselere dört defa “Ve aleyküm selâm” dediğini işitti. Sebebini sorduğunda, Sultan Ahmed Han:

“Şu anda yanıma hazret-i Ebubekir, hazret-i Ömer, hazret-i Osman ve hazret-i Ali geldiler. Bana; “Sen, dünya ve ahiretin sultanlığını kendinde toplamışsın. Yarın Resulullah sallallahü aleyhi vesellem efendimizin yanında olacaktır” buyurdular” cevabını verdi. Hakikaten ertesi gün vefat etti.

Mide rahatsızlığı dolayısıyla elli bir gün döşekte yattıktan sonra 22 Kasım 1617’de bu dünyanın yalancı saltanatından ayrıldı. I. Ahmed Han vefat ettiğinde yirmi sekiz yaşında bulunuyordu.

Hekimler, padişahın hastalığına sıtma teşhisini koymuşlardı.

Padişahın bu beklenmedik ölümü herkesi şaşkına çevirmişti. Devlet yönetiminde karar vermeye yetkisi olan kişiler Osmanoğulları'nın süregelen yasasına aykırı biçimde, padişahın oğlu II. Osman'ı değil onun yerine kardeşi Mustafa'yı tahta oturtmuşlardır. Bunun sebebi ise muhtemelen ilk kez, ölen padişahın kardeşinin hayatta olmasıydı.

O gün İstanbul camilerinde salâlar okundu. Vasiyeti sebebiyle gasil ve diğer dini vecibelerinin yerine getirilmesi için Aziz Mahmud Hüdai hazretlerine haberci gönderdiler. Fakat aralarında büyük bir muhabbet ve ünsiyet bulunduğu için Aziz Mahmud Hüdai hazretleri de çok üzgündü. Gelenlere:

“Kendisini pek severdim, dayanamam. Hem çok ihtiyarım, bu hizmetinde gereği gibi bulunamam” diyerek müritlerinden Şaban Dedeyi gönderdi.

Padişahın cenaze namazını, sarayın Sahn Divanhanesi'nde Şeyhülislam Esad Efendi kıldırdı. Cemaatin kalabalık olduğu cenaze, bitmek üzere olan camiinin yanındaki türbesine defnedildi.

Türbesi üzerindeki kitabe şu tarih beyti nakş olunmuştur:

Türbe-i ulyâsının itmâmına târihidir

Türbe-i Sultan Ahmed illiyîn ola

Prof.Dr. Volkan TUZCU

NEFES DEYİP GEÇMEMEK

Her alınan ve verilen nefesin arkasında akıllara durgunluk veren mükemmellikte yaratılmış mekanizmalar vardır. Havada yaklaşık % 21 oranında bulunan oksijen gazı, yaşamamız için vazgeçilmez bir maddedir. Çok kısa süre bile oksijensiz yaşayamayız. Hayvanlar da bu şekildedir. Oksijen alınır ve karbondioksit verilir.

Kainatı mükemmel bir şekilde yaratan Rabbimiz bitkilerde ise tam tersini yapmış ve onların karbondioksiti alarak oksijen vermesini sağlamıştır. Böylece dünyadaki bitki örtüsü ve özellikle okyanuslarda çok bol miktarda bulunan plankton adı verilen mikroskobik canlılar, atmosferdeki oksijenin en önemli kaynaklarıdır. Dünyadaki oksijenin yaklaşık % 70'i planktonlar tarafından üretilir.

Havadaki oksijenin % 21 oranında olması da çok önemlidir. Biraz fazla veya biraz az oranda olsaydı, o zaman yaşamamız mümkün olmayacaktı. Oksijenin sadece % 24'e çıkması bile çok ciddi yanıcı etki oluşturur, hatta bu oranda oksijen olan bir yerde bulunsak üzerimizdeki elbiseler kolaylıkla tutuşabilir. Tam tersi bu oranın biraz bile düşmesi, mesela %19'un altına inmesi ile de organ fonksiyonlarımız ve akli yeteneklerimiz ciddi oranda etkilenmeye başlar. Yani atmosferimizde tam ihtiyacımız olan oranda oksijen bulunur ve hayvanlar, bitkiler ve plankton gibi canlıların dengesi ile bu oran sabit tutulur. Üstelik bu denge dünya yaratıldığından beri aynı şekilde bozulmadan devam etmektedir.

Soluduğumuz havadaki bu hassas denge bir yandan korunurken, bir yandan da akciğerlerimiz harikulade mekanizmalar eşliğinde oksijen-karbondioksit gaz alışverişini yapar.

Akciğerlerin en derin noktasında bulunan alveoller adı verilen hava kesecikleri ince kan damarları ile sarılıdır. Bu alveollerin duvar kalınlığı santimetrenin 10,000 de biri kadardır. Bu çok ince tabakadan kolayca emilen oksijen hemen yumak halindeki ince damarlar tarafından emilir. Aynı esnada damarlardan salınan karbondioksit alveoller içine gaz olarak dışarı atılmak üzere verilir. Bu şekilde dinlenirken yaklaşık 3 dakikada 1 litre kadar oksijen damarlarımıza geçer. Egzersiz yaparken ise akciğerlerimize giren çıkan hava miktarı dakikada 100 litreye bile ulaşabilir.

Havadan emilen oksijen kırmızı kan hücreleri vasıtası ile tüm vücuda dağıtılır. Oksijen enerji elde etmemiz için gereklidir.

Glikoz yani şeker oksijen sayesinde enerjiye dönüştürülür. Yan atık olarak da su ve karbondioksit ortaya çıkar. Bu olay hücrelerimizin enerji fabrikaları gibi çalışan mitokondrilerde gerçekleşir. Oksijeni taşıyan kırmızı kan hücrelerimizde ise mitokondri yoktur. Bu nedenle bu hücreler oksijen olmadan glikozu enerjiye çevirir ve atık olarak laktik asit ortaya çıkar.

Aşırı aktivite yaptığımızda, kaslarımızda kullanılacak oksijen yetersiz kalınca bu şekilde enerji sağlanabilir ve ortaya çıkan laktik asit birikerek kaslarımızda ağrıya yol açar. İşte aşırı efor sarf ettiğimiz zaman kaslarımızda oluşan ağrının sebebi bu laktik asittir ve kaslarımız oksijensizlikten o sırada adeta can çekişmektedir.

Kırmızı kan hücrelerimizin içinde oksijenin taşınması da ayrı bir maceradır. Hemoglobin adı verilen bir protein bu görevi üstlenmiştir. Hemoglobindeki hem adı verilen bölgede demir de bulunur. İşte kana kırmızı rengi veren de içinde demir atomunu da bulunduran hemoglobindeki hem kısmıdır. Oksijen burası tarafından tutulur ve damarlarda ilgili dokulara iletdikten sonra salınır. Hemoglobinin oksijen doygunluğu akciğerde %98 iken, dokularda oksijen salındıktan sonra bu oran %32 civarına düşer. Akciğerde hemoglobine sımsıkı tutunan oksijenin, dokulara bırakılması için hemoglobinden ayrılması, bu proteinin şekil ve yapısında olan geçici değişikliklere bağlıdır. Oksijenin hemoglobine bağlanma kuvveti bazı dış faktörler ile ihtiyaca göre ayarlanır.

Bunun için çok karmaşık, mükemmel mekanizmalar vardır ve böylece oksijenin hemoglobine sabit bir kuvvet ile bağlanması engellenmiş olur. Aksi takdirde akciğerlerimizde hemoglobin tarafından tutulan oksijen hiç salınmadan vücudumuzda dolaşır ve kullanılamaz hale gelirdi. Benzer şekilde anne karnındaki hayatında fetüsün anneden oksijen alması da muhteşem yollar ile gerçekleşir. Bebeğin annenin kanındaki hemoglobine bağlı oksijene ihtiyacı vardır.

Plasentada anne ve bebek damarları karşılaşır. Eğer bebeklerde de erişkinlerdeki hemoglobinin aynısı olsaydı, o zaman annenin hemoglobininin bebeğin hemoglobinine oksijen transferi gerçekleşemezdi. İşte bunun için Rabbimiz anne karnındaki bebekler için ayrı bir hemoglobin proteini (fetal hemoglobin) yaratmıştır. Bu hemoglobininin oksijen tutabilme kabiliyeti erişkin hemoglobininin çok daha fazladır. Dolayısıyla bu sayede kolayca anneden bebeğin hemoglobinine oksijen transferi gerçekleşmiş olur. Doğum sonrası ise hızla fetal hemoglobin iptal edilir ve DNA'mız normal hemoglobini üretmeye başlar.

Anlaşılan o ki, kolayca alıp verdiğimiz her nefesin arkasında kıymetini idrak edemediğimiz nice mekanizmalar var. Rabbimiz imtihan için bizi bu dünyada tutarken farkında bile olmadığımız nice harikulade olaylar olmakta. Tek bir nefesin bile arka planında gerçekleşen bu muazzam olaylar, bize verilen kıymetin de bir göstergesi aslında.

O halde hiçbir anımızı gaflet ile geçirmemeliyiz. Rabbinizin bizi gafletten uzak, alıp verdiği her nefesin kıymetini bilen, ihsan makamındaki kullarının arasına dahil etmesi duasıyla...

Mehtap KAYAOĞLU

(Psikolojik Danışman & Psikoterapist)

İçinizdeki Korkağa Dur Deyin!

“Yetişkinlikte yaşanan en saçma sıkıntı nedir” diye sorarsa birileri, hiç düşünmeden cevap verebilirsiniz: Çekingenlik!

Çocuklukta yaşanan çekingenlik sorunu bir dert, yetişkinlikte hala yaşanıyorsa ayrı bir dert..!

Yetişkinlikte yaşanan çekingenlikle başatmayı öğrenmeniz ve çocukluktakinden daha zor olduğunu farkederek yardım almanız ümidiyle başlıyorum bugünkü yazıma...

Neden mi..?

Çünkü yetişlik çağında olan güzel insanların yaşadığı çekingenlik duygusu, “**kişiyi hissettirdikleri bakımından düşünülünce**” çok sinir bozucudur!

Çok mu iddialı oldu..?

Hemen göz atalım...

Yetişkinlikte yaşanan çekingenlik, günlük hayatı kaba çevirir. Anadolu’da “ince ağrı” diye bir tabir var bilirsiniz. İşte çekingenlik tam da öyle bir durum. Sorun deseniz sorun değil! Ama her şey yolunda mı diye bakacak olsanız hayatınıza, hayır; bir şeyler ters gidiyor! Hissettirdiği durum son derece sinir bozucu anlayacağınız...

Şöyle ki;

Örnek 1) Emek verir yiyecekler hazırlarsınız misafirlerinize, ikram edemezsiniz! Çünkü illaki bir eksiklik olduğuna odaklanır beyniniz. Utanırınız. En lezzetli çörekleri aslında sizin yaptığınız gerçeğini göremezsiniz.

Çevredeki en beceriksiz kadının kendiniz olduğunuzu düşünüp durmaktan yorulan zihniniz, bir süre sonra eve misafir bile almak istemez! Zamanla yalnızlaşırsınız...

Örnek 2) Gittiğiniz gezmede, lokanta veya kafede herkes güle oynaya sohbet ederek yeyip içerken, siz yüzünüzdeki jest/mimikleri, ifadelerinizin almış olabileceği(!) garip halleri düşünmekten etrafta ne konuşulduğunu kaçırsınız! Sorulan sorulara zaten cevap veremezsiniz çünkü ortamı değil, beyninizin sizi provoke eden saçma düşüncelerini dinliyordunuz! Kendi kendini utandırmayı başaran bedeninize yüz kızarması da eklenince..? İçinize kapanmaya başlırsınız.

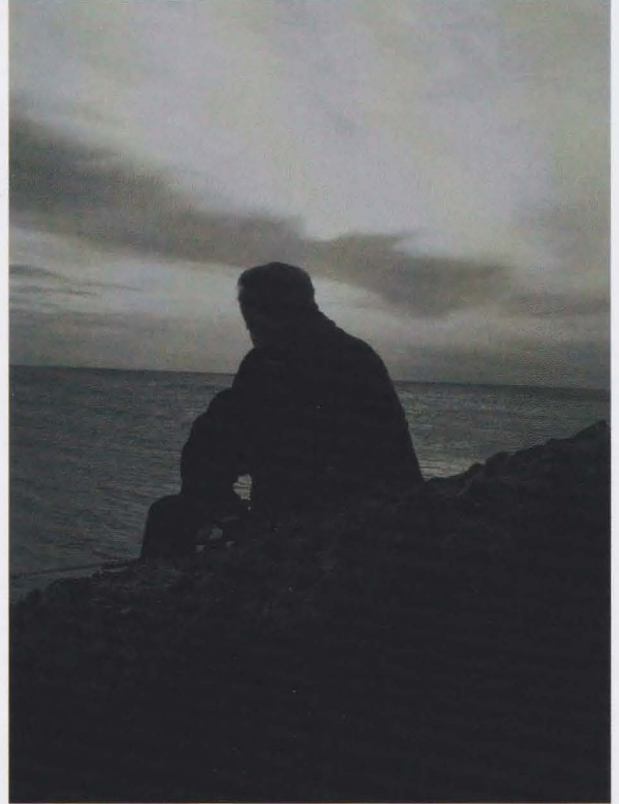
Derinlerinizdeki çılgın seyyah: “Hadi kalk, gezelim, eğlenelim.” derken, içinizdeki utanç/korkak: “Abicim/ablacım..! Sen nereye gidiyorsun bu halinle? Konuşulanlara bile konsantre olamıyorsun! İnsanların yüzüne acaip acaip bakıyorsun, sohbete katılamıyorsun! Sen evde yalnız kalmaya layıksın.” diyerek sizi bunaltır.

En iyisi bir yere gitmemek, kimseye rezil olmamak diye düşünürsünüz. Ve zaman içinde yalnızlaşırsınız.

Örnek 3) İş hayatınızda çalışır, en iyi personel siz olursunuz; ama aldığınız parayı hakemediğinizi düşünüp durursunuz! “Acaba işlerimi layıkıyla yapabiliyor muyum?” düşüncesi öyle çok yorar ki sizi... Rızık derdi olmasa çekip gidersiniz.

Ayrıca en basit durumlarda bile müdürünüzle yüzyüze konuşmaktan çekinirsiniz. Diğer ekip kendi arasında güle oynaya çalışırken, siz onların içinde uzaydan gelmiş nadide bir varlık gibi hissedersiniz.

Çünkü konuşmalarına katılmıyorsunuz, esprilere gülmeye hakkınız olmadığını düşünürsünüz. Ortaya söylenen her lafı üzerinize alınıp iç kırgınlıklar yaşarsınız. Bir süre sonra, kimsenin sizi istemediğine inandırarak kendinizi, ilişkilerin dışında kalırsınız. Ve zaman içinde yalnızlaşırsınız.

Vermek istediğim diğer örnek evlilik hayatınızla ilgili. Eşlerin ve evliliklerin başına bela olan bazı sıkıntıların başında da çekingenlik yatıyor maalesef. Çünkü eşinden çekinen, eşinden utanan, eşine herhangi bir ihtiyacını söylerken bile çok stres yapan öyle çok çiftle çalışıyorum ki. Utangaç yaklaşımlar, ilişki sırasında kendini gereksiz yere mercek altına yatırıp duruma bir türlü konsantre olamadığını söyleyen kişiler hep çekingenlik yaşayanlar. Çekingenlik duygusu, zaman içinde eşler arasında kocaman mesafeler oluşturuyor yalnızlaştırıyor kişileri. Evliliğin doğal paylaşım biçimi olan bu mahrem yaklaşımlar, içinizdeki korkak nedeniyle kabusa dönmeye başlıyor.

En çok yaşanan bu örneklerin ardından “Çekingenlik sıkıntılıdır ve kişiyi oldukça zorlar” demekle abartmış olmuyoruz sanırım.

Neyse ki çözümü var... Neyse ki böyle gel-diye de bu şekilde gitmiyor. Becerilerinize, yapabildiklerinize odaklandığınızda, mükem-meliyetçi davranmadığınızda, en önemlisi kısa süre yardım aldığınızda geçiyor! Ve yalnızlık-tan kurtuluyor insan...

İçinizdeki korkağa dur demenin en iyi yolla-rından birisi de, sizin dışınızdaki insanların her konuda sizden daha başarılı ve mutlu olduğunu düşünmemekten geçiyor. Sürekli mukayeseli yaşayan, diğerlerinin kendisinden daha iyi yer-lerde olduğunu düşünen ve başkalarının tecrü-belerine endeksli duygular taşıyan kişiler elbet-te mutlu olamazlar. İnsan olduğumuzu, insanı farklar taşıyabileceğimizi, birimizin öne geçtiği bir yerde, diğerinin geride kalmasının normal olduğunu, her geri kalmışlığın, keşfetmeyi bili-yorsak eğer farklı alanlarda öne geçebileceğini bilmemiz gerekiyor.

Sonuçta iç dünyasında korkak duygular bes-leyenler de acıkıyor, cesurlar da...

Özgüveni olan kişiler de banyo yapıyor, öz-güven sorunu yaşayan kişiler de...

Kendine güveni olmayan insanlar da geleceğe ilişkin hayaller kuruyor, kendine güveni olma-yanlar da...

Öyleyse fark ne?

Çekingenlik de tıpkı diğer psikolojik sorun-larda olduğu gibi yardım alarak üstesinden gel-meniz gereken bir durum. Bazen tek seansta bazen birkaç seans süren terapilerle çekingen yapının ortadan kalkması için yardımcı oluyo-rum.

Çekingenliği geçtikten sonra hayata karışan insanların mutluluğunu tahmin bile edemezsi-niz. Sanki yeniden doğmuş gibi hissediyorlar kelimenin tam anlamıyla.

Bana sorarsanız çekingenlik sorunu olan ki-şiler mutlaka bunun üzerine gitmeli. Çekindi-ği şeyleri inadına yapmalı. Kendi başına üste-sinden gelemiyor ve çekingenliğinin gitmesini sağlayamıyorsa yardım almalı. Birkaç seans terapi desteği sizi yeniden doğmuş gibi iyi his-settirecektir merak etmeyin.

Bulduğunuz yerde yardım alabileceğiniz veya güvenebileceğiniz psikolojik danışman veya uzman yoksa, internet üzerinden online-terapi ve online danışmanlık yaptığımızı söy-lemek isterim. Yüzyüze görüşmelerde olduğu gibi son derece verimli sonuçlar alıyoruz. Evi-nizdeki bilgisayarınız veya akıllı telefonunuz-daki görüntülü uygulamalarla birbirimizi gö-rerek konuşuyor, sizlere danışmanlık hizmeti veriyoruz.

Teknolojinin nimetlerinden istifade ediyoruz ve yüzyüze görüşmeye gelemeyen herkese in-ternet üzerinden online terapi yapıyoruz. Yıllar-dır uyguladığım ve çok faydasını gördüğümüz bir sistem.

Yapılması gereken tek şey arayıp randevu alınması. Seans ödemeleri size verilen banka hesap numarasına yapılıyor. Çok kolay çok et-kili bir yol. Sorun varsa çözüm mutlaka vardır diyoruz ve herkesin mutlu huzurlu olması için ne gerekiyorsa yapıyoruz.

Söylediğim gibi lütfen sorunlarınızın üzeri-ne gidin. Onlardan korkmayın, sorunlar sizden korksun. Cesur olmak ve cesaretle hayatı yaşa-ma ayrıcalık değil, hepimiz için haktır.

Sevgiler...

ZİKİRLER, DUALAR VE FAZİLETLİ AMELLER REBÎULEVVEL AYININ NAMAZLARI

Yirmi Birinci Gün (1 ocak cuma günü) **Namazı:** İki rekât kılınır. Her bir rekâta Fâtiha'dan sonra bir kere Müzzemmil Sûresi okunur. Kişi namazdan sonra secdeye kapanıp kalp huzuruyla:

«يَا غَفُورُ تَعَفَّرْتَ بِالْغُفْرَانِ، وَالْغُفْرَانُ فِي غَفْرِ غُفْرِكَ يَا غَفُورُ!»

“Ey çok bağışlayan! Sen Ğufran sıfatıyla Ğaffâr oldun. Mağfiret Senin örtüp bağışlamanda gizlenmiştir. Ey Ğafûr!” diye zikreder ve ardından ne isteği varsa **Allâh-u Te‘âlâ**’ya arzeder(se biiznillâhi Te‘âlâ isteği kabul olur). (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:52-53)

REBÎULÂHİR AYINDA KILINACAK BİR NAMAZ

Üçüncü Gece (12 ocak salı 13 ocak çarşambaya bağlayan gece) **Namazı:** Dört rekât kılınır. Her rekâta Fâtiha Sûresi'nden sonra her hangi bir sûre okunur. Namazın ardından kırk kere:

«يَا اللَّهُ! يَا بَدِيعُ!»

“Ey **Allâh!** Ey Eşsiz Yaratan!” diye zikredilir.

On Beşinci Gün (25 ocak pazartesi günü) **Namazı:** Bu günde kuşluk namazından sonra yedi selâmla on dört rekât namaz kılınır. Her rekâta Fâtiha'dan sonra yedi kere Alak Sûresi (İkra Bismi Rabbike) okunur. Namazın ardından ise altmış kere:

«يَا مَلِكُ تَمَلَّكَ بِالْمَلَكُوتِ، وَالْمَلَكُوتُ فِي مَلَكُوتِكَ يَا مَلِكُ.»

“Ey yüce mülk sahibi! Sen bütün maddî-mânevî âlemleri sâhiplendin. Mânevî âlemler Senin yüce âlemin içerisinde gizlenmiştir. Ey yüce padişah!” diye zikreder.

Her kim bu namazı ömründe bir kere bile kılsa onun için özel bir mânevî hal hâsıl olur (mânâ âleminde hissedar olur) ve kendisine yetmiş bin yıllık ibadet sevabı yazılır. (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53)

İSM-İ ŞERÎFİ «الْأُورُ» DOKSAN ÜÇÜNCÜ İSM-İ ŞERÎF

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve Yûsuf-u Nebhânî (Rahimehumüllâh)ın beyanları vechile; «الْأُورُ» ism-i şerîfi “Nurlandıran ve (maddî-mânevî tüm nurları yaratarak bütün yokları parlatıp açığa çıkarması hasebiyle) yoktan var eden” anlamındadır.

Nur zulmetin zıddı olup “Aydınlık, ışık ve ziyâ” demektir. Nur ism-i şerîfi **Allâh-u Te‘âlâ** hakkında Münevvir yani “Nurlandırıcı” demektir. Zira yeri ve göğü aydınlatan, kalplere îman ve hidâyet nûru veren ve gönülleri tenvîr eden sadece **Allâh-u Te‘âlâ**’dır.

Nur olan Zat; varlıkları yokluk sahasından çekip vücud meydanına çıkaran, sâdık(Allâh yolunda doğruluk üzere amel eden kul)ların kalplerini nurlandıran, Kendisine âşık olanların sırlarını mânevî teyidiyle (güçlendirmesiyle) kuvvetlendiren, beşeriyeti Kendi tasvîri (şekil vermesi) ile güzelleştiren ve kalpleri doğru yola hidâyet edendir.

Nur ism-i şerîfi ile müsemmâ olan **Allâh-u Te‘âlâ** müminlerin kalplerini hidâyetiyle nurlandırır, ruhlarına Kendi sevgisini yayıp nakşeder ve kalplerinde Kendisine karşı bir şevk ve heves uyandırır ki işte böylece o mümin kullar sadece Rableriyle ünsiyet kurmayı isterler ve kâinatta vuku bulan hiçbir hadisenin Onun irâdesi dışında olmadığını idrak ederek müşâhedenin ve mânevi yakınlığın hakîkatine ulaşırlar.

Bazı meşâyîha göre bu ism-i şerîfin manası “Zuhûra gelen (yaratılarak meydana çıkan) her şey ancak Kendisi(nin îcâdı) sebebi ile zâhir olan Zât” demektir. Çünkü bu ism-i şerîf ile müsemmâ olan **Allâh-u Te‘âlâ** Kendi Zât’ında Zâhir (eserleriyle âşikâr) olup, mahlûkatı için de Muzhirdir (tüm yaratıkları varlık meydanına çıkarıp yaratandır).

Nur iki kısımdır. Birincisi Nûru’l-basar diye isimlenir ki bu; görülen ve müşâhede edilen nurdur. İkincisi Nûru’l-basîra denilen mânevî nurdur ki bu da ancak ehlullâhın (Allâh dostlarının) gönüllerini şereflendirir.

Bazı ârifler bu ism-i şerîf hakkında şu beyanlarda bulunmuşlardır:

Kalbin bu ism-i şerîfin hakikati olan nur ile münevver olması (nurlanması) ancak **Allâh-u Te‘âlâ**’nın mârifeti ile olur. Zira **Allâh-u Te‘âlâ** bu hususta şöyle buyurmaktadır:

﴿وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ﴾

“Her kim ki Allâh (onun nûru seçmediğini bildiği için) ona nur vermemiştir, artık onun için hiçbir nur (ve hidâyetten hiçbir nasip) yoktur.” (Nûr Sûresi: 40)

Dolayısıyla âyet-i kerîmedeki ifade-i celîleden anlaşıldığı üzere kul **Rabb**inden nur istemelidir ki **Allâh-u Te‘âlâ**’nın nurları onun üzerinde parıldasın.

(**Allâh-u Te‘âlâ**’dan nur isteme hakkındaki iki mühim dua ileride bu İsm-i Şerîfin Havâssı kısmında zikredilmiştir.)

Ayrıca bazı meşâyîha göre bu ism-i şerîf İsm-i Âzam (**Allâh-u Te‘âlâ**’nın en büyük ismi) sayılır. Çünkü velîler mânevî makamlarda ne görürlerse o gördükleri makamda mutlaka nûru da müşâhede etmişlerdir ki bu da o ulvî âlemin tamamen nûrânî bir yapıda olduğunu gösterir.

Ulemâdan bazısı da bu ism-i şerîf hakkında şöyle demişlerdir: “Nûr ism-i şerîfiyle tesmiye edilen (isimlenen) **Allâh-u Te‘âlâ** âlemleri yokluktan varlık sahasına çıkararak nurlandırmış, buna ilâveten ezeli varlığından ve sonsuz hazinesinden birçok hibelerde (bağışlarda) bulunmuştur ki bunların en mühimlerini şöyle sıralayabiliriz:

Semâyı güneş ve yıldızlarla, ruhlar âlemini Evvelkilerin ve Sonrakilerin Efendisi olan **Rasûlullâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz ile, kalpleri inzâl buyurduğu kitaplarıyla, âriflerin kalplerini ilâhî tecellîleri ile tenvîr eylemiştir (nurlandırmıştır).”

Vücut (var olmak) ve adem (yokluk) birbirine zıt olduğu için, varlık ile yokluk ne zaman karşı karşıya getirilse hiç şüphesiz görünme varlığına nasip olur, gizlenme de yokluğun hissesine düşer. Bu itibarla yokluktan daha karanlık hiçbir karanlık olamaz.

İşte bundan dolayı yaratma işi ancak ve ancak **Allâh-u Te‘âlâ**’ya ait olmuştur. Zira bütün mahlûkat Ondan gelen nurlar sayesinde yaratılmıştır. Çünkü O, göklerin ve yerin nurunun sahibidir ve bu hususu Kur’ân-ı Kerîm’deki, Nûr ism-i şerîfini Kendisine nispet ettiği tek mevzi olan:

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

“Allâh, göklerin ve yerin nurunun sahibidir.” (Nûr Sûresi:35’dan) âyet-i kerîmesinde ifade buyurmuştur ki müfessirler bu âyet-i kerimeye dört türlü mana vermişlerdir.

1- **Allâh-u Te‘âlâ** güneş, ay ve yıldızlarla maddeten, peygamberler ve meleklerle de mânen göklerin ve yerin aydınlatıcısıdır.

2- Allâh-u Te'âlâ göklerin ve yerin **yöneticisidir**. Zira her şey ışıkla görünür hale geldiği gibi, tüm işlere de ancak O'nun yönetimiyle erişilebilir.

3- Allâh-u Te'âlâ gökleri ve yeri **varlık sahasına çıkarıcıdır**. Yani ışık başkasını gösterdiği gibi, O da her şeyi var ederek görünür hale getiricidir.

4- Allâh-u Te'âlâ göklerin ve yerin yani âlemlerde bulunanların **hidâyetçisidir**. Nitekim tüm yaratıklar Onun nûruyla hidâyete erişebilmektedir.

Bu nûrun vasıfları hakkında ise âyet-i kerîmenin devamında şöyle buyrulmaktadır:

﴿مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُوْرٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

Onun nurunun (aydınlatici özelliğinin) **acayip sıfatı; içerisinde büyük ve parlak bir kandil bulunan ve penceresiz** (olduğu için ışığı iyice koruyan) **bir oyuk gibidir ki, o kandil parlak ve berrak bir cam içerisindedir.**

O cam ise sanki kendisi inci gibi pak ve parlak bir yıldızdır ki; (içinde bulunan fitil) **doğuya da ait olmayan, batıya da nispet edilemeyen** (dolayısıyla ara sıra güneş almayıp gün boyu güneşe mâruz kalan Ortadoğu bölgesinin bereketli topraklarında yetişen çok faydalı) **ve mübârek bir ağaç olan zeytinden** (çıkan yağdan) **tutuşturulmaktadır. Onun yağı** (o kadar parlaktır ki), **kendisine hiçbir ateş değmese bile, yakın olur ki** (neredeyse kendi kendine ortalığı) **aydınlatacaktır.** (İşte bu Hakk'ın nûruna misal olan nur) **nur üzerine** (katlanan) **pek büyük bir nurdur.**

Allâh dilediği kimseleri nûruna eriştirir. Allâh insanlar(ın ibret alması) **için** (anlayabilecekleri şekilde) **örnekler açıklamaktadır. Zaten Allâh** (görünen-görünmeyen, gizli-açık) **her şeyi** (hakkıyla bilen bir) **Alîm'dir."** (Nûr Sûresi:35'den)

Buradaki teşbihlerin tefsirlerde birçok îzâh şekli varsa da, bazı ulemânın beyanına göre; ilâhî irşâd, tereddüde mahal bırakmayacak şekilde sağladığı yakînî inanç bakımından, ışığı koruması ve dağılmasını önleyerek güçlendirme gayesiyle duvarda açılan penceresiz bir oyuğa teşbih edilmiştir.

Kur'ân-ı Kerîm'in değiştirilmekten korunması, kandilin orada sönmeyerek korunmasına benzetilmiş, İslâm'ın hidâyeti de gerçekleri ortaya koyması bakımından yanan kandile teşbih edilmiş; İslâm dîni, zaman aşımıyla şüphelere mâruz kalmaması yönünden de, şeffaf bir cama benzetilmiştir.

Kur'ân ve Sünnet'in temsil ettiği vahiy, irşad delillerinin kaynağı olması bakımından mübârek bir ağaca benzetilmiş; İslâm'ın müsâmahakârlığı ve kolaylığı da, o ağacın yetiştiği ılımlı iklime; dînî irşatların kıyâmete kadar tecdid ile (yenilenerek) devamı ise, fitilin sönmemesi için devamlı tutuşturulmasına teşbih edilmiştir.

Yine böylece **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in Kur'ân-ı Kerîm hükümlerini ümmetine açıklaması, sürüldüğü yeri parlatan hâlis zeytinyağına teşbih edilmiş; o hükümlerin, bir öğreticiye ihtiyaç olmadan, neredeyse kendiliğinden anlaşılacak derecede âşikâr oluşu da, o yağın ateş değmeden de kendi kendine aydınlatacak derecede parlaklık vasfına benzetilmiş; asırlar boyu süregelen din âlimlerinin ictihâdî ise kandilin ağaçta yetişen zeytinden çıkarılan yağdan sürekli tutuşturulmasına teşbih edilmiştir.

Hâsıl-ı kelâm; kâinâtın tamamı nurdur ama bu nur **Allâh-u Te‘âlâ**’nın hikmet-i ilâhiyyesi gereği gözlerden gizlenmiştir. Kim bu mahlûkata ve bunca âleme bakıp da işte o nûru göremezse, o kişi eşyanın (yaratıklara takılmanın getirdiği gaflet) bulutlarıyla gölgelenmiş ve hakîkati anlayamamış demektir.

Kur’ân-ı Kerîm’de Nûr Sûresi’nin 40. âyet-i kerimesi dışında Nur ism-i şerîfinin **Allâh-u Te‘âlâ**’ya nispet edildiği başka bir âyet-i kerîme yoktur. Bununla beraber başka şeylere de belirli nüktelerden dolayı “Nur” ismi verilmiştir. Nitekim:

﴿يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾

“Ey kitap ehli (olan Yahudi ve Hristiyanlar)! Gerçekten de size Rasûlümüz gelmiştir ki; o size kitap(larınızın beyan etmiş olduğu; Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’in tanıtımı ve recm âyeti gibi konular)dan gizlemekte bulunmuş olduğunuz şeylerin birçoğunu iyice açıklamaktadır, (açıklanması gerekmeyen meselelerin) bir çoklarını da affetmektedir.

Muhakkak ki Allâh’tan size (karanlıkları aydınlatan) büyük bir nur (sahibi Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)) ve (gizli gerçekleri) açıklayıcı pek yüce bir kitap (olan Kur’ân-ı Kerîm) gelmiştir.” (Mâide Sûresi:15) âyet-i kerîmesinde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e Nûr ismi verilmiştir.

Allâh-u Te‘âlâ inzal buyurmuş olduğu kütüb-ü semâviyyenin bir hidâyet rehberi olduğunu ifade ederken onlarda, insanoğlunu karanlıklardan aydınlığa çıkaracak bir nur mevcut olduğunu beyan etmiştir.

Nitekim (muharref olmayan gerçek) Tevrat hakkında:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ﴾

“Şüphesiz Tevrât’ı Biz indirdik ki onun içerisinde (doğru yolu gösteren) büyük bir hidâyet ve (karanlıkta kalmış hükümleri açığa çıkaran) tam bir nur bulunmaktadır.” (Mâide Sûresi:44’den) buyurmuştur.

Yine böylece (değiştirilmiş olmayan gerçek) İncil hakkında:

﴿وَقَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ﴾

“Biz Meryem oğlu İsa’yı, öncesinde bulunan Tevrât’ı tasdik eden biri olarak o (kendinden önce peygamber ola)nların izleri üzere peşlerinden gönderdik. İçerisinde (doğru yolu gösteren) büyük bir hidâyet ve (karanlıkta kalmış hükümleri açığa çıkaran) tam bir nur mevcut olan İncil’i de ona verdik.” (Mâide Sûresi:46’den) buyurmuştur.

Diğer bir misal olarak Yüce Rabbimiz Kur’ân-ı Kerîm’in nur oluşu hususunda da:

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

“O kimseler ki, yanlarındaki Tevrât ve İncîl’de kendisini(n açık tarifini) yazılı olarak buldukları o Rasûl’e, o (okuma-yazma bilmeyen, ancak ilâhî talimle eğitilmiş olan Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) nâmındaki) Ümmî Nebî’ye hakkıyla uymaktadırlar.

O onlara, (îman ve ibadetler gibi) iyi bilinen şeyleri emretmektedir, (kâfirlik ve günahlar gibi) iyi tanınmayan şeylerden onları engellemektedir, tertemiz şeyleri (o Allâh’ın adı anılarak kesilen hayvanları ve pis olmayan tüm rızıkları) kendileri için helâl etmektedir, (kan, leş, ve fâiz gibi madden veya mânen) pis olan şeyleri ise onlar üzerine haram kılmaktadır, ağır yüklerini de, evvelce üzerlerinde bulunan o (boyunlarına geçirilmiş) bukağular (gibi ağır sorumlulukları) da kendilerinden indirmektedir.

Artık o kimseler ki ona inanmışlardır, ona (saygı ve) tâzimde bulunmuşlardır, (davetini ulaştırma yolunda) kendisine yardım etmişlerdir ve indirilmiş olan o (Kur’ân) nur(un)a onunla birlikte hakkıyla uymuşlardır; işte sana! (Dünyada ve âhirette umduklarına kavuşup, korktuklarından kurtularak) felâh bulanların ta kendileri ancak onlardır.” (A’râf Sûresi:157) buyurmuştur.

Ayrıca Rabbimiz Dîn-i Mübîn-i İslâm hakkında ve Kendi hidâyeti (doğru yola ulaştırması) hakkında da nur ismini kullanmıştır. Nitekim:

﴿يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

“Onlar Allâh’ın (peygamber gönderip kitap indirerek parlattığı) nurunu ağızları(n)dan çıkan şirk ve inkâr dolu birtakım sözler ile söndürmek istiyorlar. Allâh ise (tevhidi yüceltip İslâm’ı aziz kılarak) nurunu tamamlamaktan başka bir şey istemez. Velew ki o kâfirler hoş görmesin.” (Tevbe Sûresi:32),

﴿الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ﴾

“Elif! Lâmil! Râ! (İşte bu) Rablerinin izni (ilmi, kolaylaştırması ve emri) ile insanları o (kâfirlik, sapıklık ve cehâlet) karanlıklar(ın)dan o (iman) nur(un)a, O (hiç mağlup olmayacak yegâne güce sahip bir) Azîz ve (her halükârda hamd-ü senâya müstehak olan) Hamîd’in yoluna çıkartasın diye sana indirmiş olduğumuz pek büyük bir kitaptır.” (İbrâhîm Sûresi:1),

﴿فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

“Öyleyse Allâh’a da, Rasûlüne de indirmiş olduğumuz o nur (olan Kur’ân)a da iman edin. Allâh yapmakta olduğunuz şeyleri(n görünen-görünmeyen tüm yönlerinden hakkıyla haberdâr olan bir) Habîr’dir.” (Teğâbün Sûresi:8),

﴿أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾

“O (yanlış seçimler yaparak Allâh’ın fitratını bozduğu için göğsü daralan ve kalbi katılaştıran) kimse(o kimseyle bir) mi(dir) ki; Allâh onun (irâdesini iyi yolda kullandığını ve hidâyet aradığını bildiğinden ötürü) göğsünü İslâm(ı kabullenip kolayca tatbik edebilmesi) için genişletmiştir de bu nedenle o, Rabbinden büyük bir nur (ve ilâhî bir lütuf) üzeredir.

Artık Allâh’ın zikrinden dolayı kalpleri (yumuşayacak yerde, Onun adını ve âyetlerini duydukları zaman nefretleri artıp, gönülleri) kaskatı olanlar için büyük bir helâk (ve sonsuz bir azap) vardır. İşte sana! Onlar pek açık bir sapıklık içerisindedirler.” (Zümer Sûresi:22) âyet-i kerîmeleri bu hususlara misal olarak arzedilebilir.

Hadîs-i şerîflerde belirtildiği üzere; Nûr ism-i şerîfi **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in dualarına medâr olmuş mühim bir ism-i şerîftir. Nitekim **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)'dan rivâyet edildiğine göre:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: «... فَأَذَّنَ الْمُؤَذِّنُ فَخَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ وَهُوَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي بَصَرِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ خَلْفِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي نُورًا»

“Bir kere müezzin ezan okuduğunda **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي بَصَرِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ خَلْفِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي نُورًا.»

‘Ey Allâh! Sen benim kalbime nur ver, dilime nur ver, kulağıma nur ver, gözüme nur ver, arkama nur ver, önüme nur ver, üstümden nur yağdır, altına nur yerleştir. Ey Allâh! Bana nur ver’ diyerek (sabah) namaz(ın)a çıktı.” (Müslim, Salâtü'l-müsâfirîn:26, no:1835, 2/182; Ebû Dâvûd, Tetavvü‘:27, no:1355, 1/515)

Yine **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)'dan rivâyet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) gece teheccüd namazından sonra okuduğu uzunca bir duanın sonlarında şöyle niyaz ederdi:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَلْبِي وَنُورًا فِي قَبْرِي وَنُورًا مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَنُورًا مِنْ خَلْفِي وَنُورًا عَنْ يَمِينِي وَنُورًا عَنْ شِمَالِي وَنُورًا مِنْ فَوْقِي وَنُورًا مِنْ تَحْتِي وَنُورًا فِي سَمْعِي وَنُورًا فِي بَصَرِي وَنُورًا فِي شَعْرِي وَنُورًا فِي بَشْرِي وَنُورًا فِي لَحْمِي وَنُورًا فِي دَمِي وَنُورًا فِي عِظَامِي، اللَّهُمَّ أَعْظِمْ لِي نُورًا وَأَعْطِنِي نُورًا وَاجْعَلْ لِي نُورًا.»

“Ey Allâh! Kalbime nur ver, kabrime nur ver, önüme nur ver, arkama nur ver, sağıma nur ver, soluma nur ver, üstüme nur ver, altına nur ver, kulağıma nur ver, gözüme nur ver, tüyle-rime nur ver, derime nur ver, etime nur ver, kanıma nur ver, kemiklerime nur ver.

Ey Allah! Nûrumu büyük kıl, bana nur ver ve benim için (geride geçen bütün nurları ve diğerlerini içine alan) büyük bir nur ihsân eyle.” (Tirmizî, De‘avât:30, no:3419, 5/482)

İmâm Zebîdî (Rahimehullâh)'ın beyanına göre; **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in bu şekilde nur istemesi, var olan nûrunun devamını talep etmesidir ve aynı zamanda onun bu duası ümmetine bir tâlim (nasıl dua edeceklerini öğretme) mahiyetindedir.

Kâzî (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in bütün uzuvlarının nurlanmasını istemesi her birinin mârifet ve taat nurlarıyla donanmasını, cehâlet ve mâsiyet karanlıklarından arınmasını isteme anlamına gelmektedir ki böylece o, dosdoğru yola kavuşmayı, yaptığı her işin, ilminin artmasına ve şânının meydana çıkmasına sebep olmasını ve kıyâmet gününde nurların kendisini kaplayıp, nurlara gark olarak cennete doğru koşmasını istemiş olmaktadır.

Ayrıca her uzuv için nur istemesi, nûrun her tarafından kendisini kaplayarak, hiçbir şeyin kendisine gizli kalmamasını ve hiçbir yolun kendisine kapanmamasını niyaz etme manası taşımaktadır.

Kendisinin tamamen nur olmasını istemesi ise, dünya ve âhirette insanların kendisiyle aydınlandığı ve hidâyet bulduğu bir kimse olmayı istemek anlamındadır.” (İmâm-ı Zebîdî, el-İthâf, 5/63-65)

Kulun bu ism-i şerîften nasibi, hakka tâbi olup bâtıldan sakınmasıdır. Her kim şerîfatın edeplerine riâyet ederse **Allâh-u Te‘âlâ** o kişinin kalbini mârifetinin nûruyla münevver kılar. Bu hususta da **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e tâbi olup sünnetlerine uymaktan daha yüce bir makam yoktur.

Bu sadette **İmam Abdülhalîm Mahmûd** (*Rahimehullâh*)ın şu beyanını nakletmek çok yerinde olacaktır: “Envâr-ı İlâhiyye kulun kalbine gelir ama kalp **Allâh-u Te‘âlâ**’nın gayrıyla dolup taşıdığından dolayı orada kendine bir yer bulamaz, küçük bir yer bulsa da kalıcı olamaz. İşte onun için kalp **Mevlâ Te‘âlâ**’nın gayrı herşeyden tamamen boşaltılmalıdır ki Füyûzât-ı Rabbâniyye (**Rab Te‘âlâ**’ya ait feyizler) ile dolabilsin.”

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (manasını bilip, bu ism-i şerîfin sahibi olan **Allâh-u Te‘âlâ** ile alâka kesbetmesi); her şeyin **Allâh-u Te‘âlâ**’dan geldiğini bilip her işi **Allâh-u Te‘âlâ**’nın yarattığını idrak etmesiyle olur.

Ayrıca bütün nurların **Allâh-u Te‘âlâ**’nın ğayb hazinelerinden gelip gönlünü kuşattığını bilmesiyle ve bu haldeyken kâinâtta her şeyde bu nûru müşâhede etmesiyle olur.

Âriflerden bir zat şöyle buyurmuştur: “(Maddî nurların kaynağı olan) güneşin üzerine, onun ışığının zevâline sebep olacak kûsûf (tutulmak) ve ğurûb (batmak) gibi haller ârız olur, ama evliyânın kalplerindeki mânevî güneşin tutulması da, batması da yoktur.”

Şâir ne güzel demiştir:

إِنَّ شَمْسَ النَّهَارِ تَغْرُبُ بِاللَّيْلِ وَشَمْسُ الْقُلُوبِ لَيْسَتْ تَغِيْبُ

“Şüphesiz gündüzün güneşi gece ile kaybolur, (Evliyânın) kalplerin(in) güneşi ise asla batmaz.”

Her kim **Allâh-u Te‘âlâ**’nın nur olduğunu yani mahlûkatı yoktan var ederek nurlandırdığını bilip idrak ederse, **Allâh-u Te‘âlâ**’nın dışındaki her şey kendi nazarından silinir, artık bu kişi O Zât-ı Zü’l-Celâl’in müşâhedesıyla O’nun dışındaki her şeyin yok olmaya mahkum olduğunu anlamış olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); gücü yettiği ve elinden geldiği kadar hayırların ve güzelliklerin menba‘ı (kaynağı) olmak için gayret göstermesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfin Hakîkatiyle Tehakkuku (hemhal olması) ise; **Allâh-u Te‘âlâ**’nın varlığı karşısında kendini yok görmesiyle olur.

(Ahmed el-Bûnî, Şemsü’l-me‘ârif, matbû nüsha, 4/107-108, mahtut nüsha, sh:1126-1130; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi’l-hüsna, sh:127-128; Muhammed Şebrevî, Fevâidü’l ‘izzî’l-esnâ fi şerhi esmâillâhi’l-hüsna, sh:97-99; Mâu’l-Ayneyn, Fâtiku’r-ratık alâ Râti-kî’l-fetk, sh:343; Yûsuf en-Nebhânî, Se‘âdetü’l-dâreyn, sh:527; Ali Hicâzî, en-Nûru’l-esnâ fi şerhi esmâillâhi’l-hüsna, sh:226-229; İbnü Acîbe, Tefsîru’l-Fâtihati’l-kebir, sh:331-332)

«التَّوَرُّ» İSM-İ ŞERİFİNİN BAZI HAVÂSSİ

1) Bu ism-i şerîfi zikredenin içi ve dışı nurlara ğark olur.

2) Bu ism-i şerîfin zikrine devam eden kişinin kalbini, **Cenâb-ı Hakk Celle ve Alâ Hazretleri** nûr-i îman (îman nûru) ve ziyâ-i hikmet (hikmet parıltıları) ile doldurur. Kalbinden taşan envâr (nurlar) sîmâsından nümâyân olur (görünür) ve alnı güneş gibi parlar ve neşr-i envâr eder (nurlar saçar).

3) Yapacağı bir iş hususunda hayrete düşüp ne yapacağına bir türlü karar veremeyen kişi, **Allâh-u Te‘âlâ** tarafından doğru yola iletilmesi için sâdık bir niyet ile azmederek bu ism-i şerîfi 256 kere okursa, **Allâh-u Te‘âlâ** ona doğru yolu gösterir.

4) Her farz namazdan sonra bu ism-i şerîfi 256 kere zikretmeye devam eden kişi velâyet ve hidâyet erbabından (Allâh dostlarından ve mürşidlerden) olur ki böylelikle mahlûkatı irşâd edebilir. Zira bu ism-i şerîfi zikreden kişinin bütün bedenini ve ruhunu nur kaplar ve bu kişi **Rabbine** mânen kavuşmak hususunda çok istekli ve şevkli bir hal kazanır.

5) Her kim bu ism-i şerîfle «الْتَّائِفُ» ism-i şerîfini cem ederse yani bu ism-i şerîfi her gün 256 kere, «الْتَّائِفُ» ism-i şerîfini ise 201 kere zikretmeye devam ederse hayatı boyunca dünyevî ve uhrevî işler hususunda **Allâh-u Te'âlâ**'nın birçok yardımına ve acayip ikramlarına şahit olur.

6) Her kim bu ism-i şerîfle beraber «الْبَدِيعُ» ism-i şerîfini cem ederse yani bu ism-i şerîfi her gün 256 kere, «الْبَدِيعُ» ism-i şerîfini ise 86 kere zikretmeye devam ederse birçok ilimlere nâil olur ve hat-ta kelâmının güzelliği ve fesâhâtinin düzgünlüğü hususunda kendi zamanındaki akranları arasında şâni yüce olur.

7) Geceleyin kalkıp temiz bir elbiseyle, temiz bir mahalde hoş kokular sürerek şu dua ile **Rabbine** yalvaran kişi hayatında çok şaşıracağı nice güzel hallere sahip olur:

«تَبَارَكْتَ يَا نُورَ الْأَنْوَارِ! اِهْدِ قَلْبِي بِنُورِ مَعْرِفَتِكَ يَا اللَّهُ! يَا نُورُ! يَا هَادِي! يَا حَقُّ! يَا مُبِينُ!»

“Ey nurların nûru! Bereketin daima pek çok oldu. Mârifetinin (Seni tanımanın) nûruyla kalbimi hidâyet et ey **Allâh**! Ey Nûr! Ey Hâdî (yol gösteren)! Ey Hakk (hakîki varlık sahibi)! Ey Mübîn (tüm gizlileri açıklayan)!”

8) Bu ism-i şerîfi Müşteri (Jüpiter) ve Şems (Güneş) saatinde okumak erkekler için, Zühre (Venüs) ve Kamer (Ay) saatinde okumak ise kadınlar için çok tesirli olup bunu yapan kişinin kalbi nurlanır, ayrıca insanlar nazarında çok sevilen ve sözü dinlenen birisi olur.

Bunların vakitlerinin beyanı şu şekildedir:

a) Bu ism-i şerîf (erkekler için) Şems (Güneş) saatinde; (pazar günü sabah namazı vaktinde, pazartesi günü öğlen ile ikindi vakti arasında, salı günü kuşluk vaktinde, çarşamba günü ikindi namazı vaktinde, perşembe günü zevâl vaktinde, cuma günü akşam namazı vaktinde ve cumartesi günü öğlen namazı vaktinde) 256 kere okunur.

b) Bu ism-i şerîf (erkekler için) Müşteri (Jüpiter) saatinde; (pazar günü ikindi namazı vaktinde, pazartesi günü zeval vaktinde, salı günü akşam namazı vaktinde, çarşamba günü öğlen namazı vaktinde, perşembe günü sabah namazı vaktinde, cuma günü öğlen ile ikindi vakti arasında, cumartesi günü ise kuşluk vaktinde) 256 kere okunur.

c) Bu ism-i şerîf (kadınlar için) Zühre (Venüs) saatinde; (pazar günü kuşluk vaktinde, pazartesi günü ikindi namazı vaktinde, salı günü zevâl vaktinde, çarşamba günü akşam namazı vaktinde, perşembe günü öğlen namazı vaktinde, cuma günü sabah namazı vaktinde ve cumartesi günü ise öğlen ile ikindi namazı arasında) 256 kere okunur.

d) Bu ism-i şerîf (kadınlar için) Kamer (Ay) saatinde; (pazar günü öğlen namazı vaktinde, pazartesi günü sabah namazı vaktinde, salı günü öğlen ile ikindi namazı arasında, çarşamba günü kuşluk vaktinde, perşembe günü ikindi namazı vaktinde, cuma günü zevâl vaktinde ve cumartesi günü ise akşam namazı vaktinde) 256 kere okunur.

9) Bu ism-i şerîfin bütün hâssalarından müstefid olmak, hâssaten kalbin nurlanması, zâhiren ve bâtinen hayır kapılarının açılması ve bol rızıklara nâil olmak için bu ism-i şerîf 256 kere zikredildikten sonra şu duanın okunması çok faydalıdır:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ النُّوْرُ، نَوَّرْتَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضَ بِنُوْرِ هِدَايَتِكَ فَاسْتَدَلُّوْا بِمَا اَلْقَيْتَ فِيْ ذَوَاتِهِمْ عَلٰى تَوْحِيْدِكَ وَمَعْرِفَتِكَ فَاَنْتَ النُّوْرُ الْمُبِيْنُ الْهَادِي الْقَوِي الْمَتِيْنُ، وَنُوْرِكَ لَيْسَ لَهُ شَبِيْهُ فِي الْعَالَمِيْنَ، ذَاتِكَ الْوُجُوْدُ الْمُحَقَّقُ الَّذِي لَيْسَ لَهُ كَيْفِيَّةُ الْمُتَمَاثِلِيْنَ، اَللّٰهُمَّ اَسْئَلُكَ بِنُوْرِ صِفَاتِكَ النُّوْرَانِيَّةِ وَذَاتِكَ الْقُدْسِيَّةِ عَنِ التَّقْدِيْسِ وَالتَّنْزِيْهِ وَالْكَفِيَّةِ، وَعِلْمِكَ الْمُحِيْطِ بِالذَّقَائِقِ وَالْمَوْجُوْدَاتِ اَنْ تُظْهِرَ فِيْ فُوَادِيْ مِنْ نُوْرِكَ مَا تُزِيْلُ بِهِ عَيْنَ الظُّلُمَاتِ الْكُوْنِيَّةِ وَنُوْرًا يُزِيْلُ عَنِّيْ مِنَ الْحُجُبِ الْبَشْرِيَّةِ وَيُذْهِبُ عَنِّيْ الْاِرَادَاتِ الْاِنْسَانِيَّةَ لِتُفْنِيْ بِهِ وَجُوْدِيْ فِي وَجُوْدِ ذَاتِكَ وَهِدَايَةَ نُوْرَانِيَّةَ اِنَّكَ اَنْتَ اللهُ النُّوْرُ نُوْرُنِيْ يَا نُوْرًا! اَللّٰهُمَّ نُوْرُنِيْ بِنُوْرِكَ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ لِيْ نُوْرًا فِيْ قَلْبِيْ، وَنُوْرًا فِيْ لَحْمِيْ، وَنُوْرًا فِيْ دَمِيْ، وَنُوْرًا فِيْ عَظْمِيْ، وَنُوْرًا فِيْ شَعْرِيْ، وَنُوْرًا فِيْ بَشْرِيْ، وَنُوْرًا عَن يَمِيْنِيْ، وَنُوْرًا عَن يَسَارِيْ، وَنُوْرًا مِنْ فَوْقِيْ، وَنُوْرًا مِنْ تَحْتِيْ، وَنُوْرًا يَحْتَاطُ بِيْ يَا نُوْرَ النُّوْرِ! اللهُ نُوْرَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُوْرِهِ كَمَشْكَاةٍ فِيْهَا مِصْبَاحُ الْمِصْبَاحِ فِي زُجَاةٍ الزُّجَاةُ كَانَهَا كَوَكْبٌ دُرِّيٌّ يُوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيْءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُوْرٌ عَلٰى نُوْرِ يَهْدِي اللهُ لِنُوْرِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ.»

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla. Ey Allâh! Sen öyle bir Nur’sun ki gökleri ve yeri hidâyet nûrunla nurlandırdın da kulların kendilerine ulaştırdığın o nur sayesinde Seni tevhid etmeye ve tanımaya delil buldular.

Ey Allâh! Şüphesiz Sen herşeyi açıklayan ve maksadına eriştiren Nur’sun, çok kuvvetlisin ve muhkem kuvvete sahipsin. Senin nûrunun âlemler içerisinde bir benzeri yoktur, hakîkî varlık sahibi olan Zât’ın hakkında birbirine benzeyen varlıklara ait bir keyfiyet sabit değildir.

Ey Allâh! Nûrânî sıfatlarının nûru hakkı için, kutsanmaktan, münezzehten tutulmaktan ve keyfiyetten (şekilden) dahî mukaddes olan Zât’ının bahşı hakkı için, bütün gizlileri ve tüm varlıkları kuşatan ilmin hakkı için Senden dilerim ki nûrundan benim gönlüm içerisinde o kadar parlatsın ki o vesîle ile bu cihanda bulunan bütün karanlıkların varlığını benden gidersin, yine bana öyle bir nur ve nûrânî hidâyet bahşedesin ki onun sebebiyle beşeriyetle alakalı perdeleri benden izale edesin ve insâniyetle ilgili (uygunsuz) irade (ve istek)leri benden gidersin.

Tâ ki Senin o nûrun sayesinde, Zât’ının varlığının müşâhedesinde kendi varlığımı (görmemi) yok edesin. Şüphesiz Sen nur olan Allâh’sın. Ey Nûr! Beni nurlandır. Ey Allâh! Beni nûrunla nurlandır.

Ey Allâh! Sen benim kalbime nur ver; etime nur ver; kanıma nur ver; kemiğime nur ver; saçıma nur ver; cildime nur ver; sağıma nur ver; soluma nur ver; üstüme nur ver, altına nur ver ve ey nurların nûru! Beni çepeçevre kuşatan bir nur ver.

Allâh, göklerin ve yerin nurunun sahibidir (güneş, ay ve yıldızlarla maddeten, peygamberler ve meleklerle de manen aydınlatıcısıdır)! **O’nun nurunun** (aydınlatıcı özelliğinin) **acayip sıfatı; içerisinde büyük ve parlak bir kandil bulunan ve penceresiz** (olduğu için ışığı iyice koruyan) **bir oyuk gibidir ki, o kandil parlak ve berrak bir cam içerisinde.**

O cam ise sanki kendisi inci gibi pâk ve parlak bir yıldızdır ki; (içinde bulunan fitil,) **doğuya da ait olmayan, batıya da nispet edilemeyen**(, dolayısıyla ara sıra güneş almayıp gün boyu güneşe maruz kalan Ortadoğu bölgesinin bereketli topraklarında yetişen çok faydalı) **ve mübârek bir ağaç olan zeytinden** (çıkan yağdan) **tutuşturulmaktadır. Onun yağı** (o kadar parlaktır ki), **kendisine hiçbir ateş değmese bile, yakın olur ki** (neredeyse kendi kendine ortalığı) **aydınlatacaktır.** (İşte bu Hakk'ın nuruna misal olan nur;) **nur üzerine** (katlanan) **pek büyük bir nurdur!**

Allâh dilediği kimseleri nuruna eriştirir. Allâh insanlar(ın ibret alması) **için**(, anlayabilecekleri şekilde) **örnekler açıklamaktadır.**

Zaten Allâh (görünen-görünmeyen, gizli-açık) **her şeyi** (hakkıyla bilen bir) **Alîm'dir.**

10) Bu ism-i şerîf Erba'în-i İdrîsiyye'nin otuz birinci ism-i şerîfinde şu şekilde mevcuttur:

«يَا نُورَ كُلِّ شَيْءٍ وَهَدَاهُ أَنْتَ الَّذِي فَلَقَ الظُّلُمَاتِ بِنُورِهِ، يَا نُورُ!»

“Ey her şeyin nûru(nu temin edeni) ve hidayet (eden)i! Sen karanlıkları nûrunla yar(ıp aydınlat) ansın. Yâ Nûr!”

Bu ism-i şerîfin mühim havassı vardır. Bazılarını sayacak olursak:

1) Her kim bu ism-i şerîfi her gün bin yüz on bir (1111) kere zikretmeye devam ederse, bu ism-i şerîfin bereketiyle o kişinin zâhiri (bedeni) ve bâtını (kalbi) nurlanır.

Bu ism-i şerîf birçok nurları ve sırları açığa çıkartan bir ism-i şeriftir. Havas ilminin ehli bu ism-i şerîfe “Münevvir (nurlandırıcı)” ismini vermişlerdir.

2) Her kim bu ism-i şerîfi zâferan ve gül suyundan mâmul bir mürekkeple porselen bir tabağa yazıp bu yazıyı hakiki gül suyu ile bozarak sürme ile karıştırır ve bu karışımı sürme olarak gözüne sürerse **Allâh-u Te'âlâ** kendisinden sonra hiçbir karanlık olmayacak şekilde onun gözlerini nurlandırır, âfet ve belalardan muhafaza eder.

3) Günah işlemeye müptela olan kişi bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ** onu sâlih ameller işlemeye muvaffak kılar.

4) Her kim ne yapacağını bilemeyecek bir halde şaşkınlığa düşer de bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ederse, kendisi için hayırlı olan yola **Allâh-u Te'âlâ** o kişiyi yöneltir ve böylece işlerinde muvaffak olur.

5) Bu ism-i şerîfi zikredip hayırlarına nâil olmak, ismi Nûreddin olanlara çok münasip olur.

6) Bu ism-i şerîfi yüz bin (100.000) kere okuyan kişi insanlar nezdinde dilediğini yapacak seviyede aziz olur. Kaybı olan da bu sayı kadar okursa, yitiği eline gelir.

7) Her kim bu ism-i şerîfi çok okursa **Allâh-u Te'âlâ**'ya kavuştuğu kıyamet gününde, Yüce Rabbinin marifetinin ve tevhidinin nûru kalbinde bulunduğu halde yani rızasına ermiş olarak O'na kavuşacaktır.

8) Her kim bu ism-i şerîfi zâferan ve gül suyundan mâmul bir mürekkeple porselen bir tabağa yazıp bu yazıyı hakiki gül suyu ile bozarak sürme ile karıştırır ve bu karışımı sürme olarak gözüne sürerse, **Allâh-u Te'âlâ** kendisinden sonra hiçbir karanlık olmayacak şekilde onun gözlerini nurlandırır, âfet ve belalardan muhafaza eder. (Sühreverdî, Şerhu'l-esmâi'l-erba'în, Yazma Nûsha, Ayasofya, no:377, verak:114; Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:266-268; Muhammed et-Tûnusî, er-Ravzatü's-sündüsiyye, sh:50-51; Fazlullâh Muhammed ibnü Eyyûb, Fetâve's-sûfiyye, verak:142; Fakîrullâh ibni Abdîrrahmân el-Hanefî, Kutbü'l-irşâd, sh: 484)

(Ahmed el-Bûnî, Şemsü'l-me'ârif, matbû nûsha, 4/107-108, mahtut nûsha, sh:1126-1130; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:127-128; Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrû'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:55; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratîk alâ Râtîki'l-fetk, sh:343; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:97-99; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:527; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/173-174; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:226-229, 536; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebir, sh:331-332; Eyyûb ibni Abdillâh, Havâssu esmâillâhi'l-hüsnâ, -Fezâilü's-şühûr ve'l-eyyâm kitabının devamında- sh:88, 105, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:2038)

GECE GÜNDÜZ ZİKRETMEKTEN DAHA FAZİLETLİ ZİKİRLER

1) Fakîh Ebu'l-Leys es-Semerkindî (Rahimehullâh)ın, İmâm-ı Dahhâk (Radyallâhu Anh)a dayanan bir sened ile yaptığı bir nakilde İbni Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)nın şöyle anlattığı rivayet edilmiştir:

عَنْ أَبِي اللَّيْثِ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الضَّحَّاكِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ: «جَاءَ إِسْرَافِيلُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ لَهُ: قُلْ يَا مُحَمَّدُ! سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، عَدَدَ مَا عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى وَزِنَةَ مَا عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى وَمِلءَ مَا عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى، فَمَنْ قَالَهَا مَرَّةً كُتِبَ لَهُ خَمْسُ خِصَالٍ، كُتِبَ مِنَ الدَّاكِرِينَ اللَّهُ كَثِيرًا وَكَانَ أَفْضَلَ مِنْ ذِكْرِهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَكَانَ لَهُ غَرْسًا فِي الْجَنَّةِ وَتَحَاتَّتْ عَنْهُ دُنُوبُهُ كَمَا يَتَحَاتُّ وَرَقُ الشَّجَرِ الْيَابِسِ وَنَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ وَمَنْ نَظَرَ إِلَيْهِ لَمْ يُعَذِّبْهُ.»

“Bir kere İsrâfil (Aleyhisselâm) Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e gelerek şöyle dedi: ‘Yâ Muhammed!

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، عَدَدَ مَا عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى وَمِلءَ مَا عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى وَمَنْ نَظَرَ إِلَيْهِ لَمْ يُعَذِّبْهُ.»

‘Allâh-u Te‘âlâ’nın bildikleri sayısınca, Allâh-u Te‘âlâ’nın bildiklerinin ağırlığı kadar ve Allâh-u Te‘âlâ’nın bildikleri dolusunca -Allâh (bütün noksan sıfatlardan) münezzehtir. Bütün hamdler Allâh’a mahsustur. Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh her şeyden büyüktür ve O çok yüce ve pek büyük Allâh’ın yardımını olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur-’ de.

Her kim bunu bir kere söylerse Allâh-u Te‘âlâ ona beş haslet yazar; bu kişi Allâh’ı çok zikredenlerden yazılır, bu (tesbih ve zikirler kendisi için) gece gündüz (sürekli) zikrinden efdal olur, ayrıca kendisi için cennette büyük bir ağaç olur, kuru ağacın yaprakları döküldüğü gibi günahları kendisinden dökülür ve Allâh-u Te‘âlâ o kişiye nazar (rahmetiyle tecellî) eder. Allâh-u Te‘âlâ her kime nazar etmişse artık ona azap etmez.” (Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Tenbîhü'l-gâfilîn, no:616, sh:406-407; Abdurrahmân ibni Mahlûf es-Se‘âlibî, en-Nesâih, sh:276; Bu zikrin fazîleti hakkında bakınız, Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, 10/90)

2) Abdurrahmân es-Se‘âlibî (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; “Buhârî” şârihi büyük velî İbni Ebî Cemre (Rahimehullâh), kitabını bir dua ile bitirmiş, o duanın faziletine dair çok büyük müjdelere zikretmiş ve o zikri kendisine Allâh-u Te‘âlâ’nın bir rüyada tâlim ettiğini bildirmiştir ki o dua şudur:

«وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ عَدَدَ مَا عَلَّمَ وَزِنَةَ مَا عَلَّمَ وَمِلءَ مَا عَلَّمَ، وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِثْلَ ذَلِكَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ أضعاف ذلك ذرَّةً وعلی كل ذرَّةً أستغفر الله، أوصلي اللهم ثواب هذا الذكر وهذه الصلاة إلى أهل توحيدك من سائر عبيدك ممن آمن بالله وصدق المرسلين من المستقدمين والمستأخرين، ومن قام بصفة الإسلام إلى يوم الدين من أهل السماوات وأهل الأرضين من أول الدنيا إلى يوم الدين، اللهم صل كلاً منهم بما ترضاه له وبما ترضيه به وبما تقرب به منك، وبما تريحه به عندك يا أرحم الراحمين! يا أرحم الراحمين! فإنه ورد عن نبيك محمد صلى الله عليه وسلم أنه، إذا قال العبد: يا أرحم الراحمين! ثلاثاً يقول له الملك: إن أرحم الراحمين قد أقبل عليك فسل، اللهم من علينا بخير الدارين بلا محنة بفضلك كما يليق بفضلك والزيادة من فضلك كما يليق بفضلك في عافية بلا محنة صلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم تسليماً يليق بجلال وجهك وكرم جلالك.»

“Allâh-u Te‘âlâ’nın bildikleri sayısınca, Allâh-u Te‘âlâ’nın bildiklerinin ağırlığı kadar ve Allâh-u Te‘âlâ’nın bildikleri dolusunca Allâh (bütün noksan sıfatlardan) münezzehtir. Bütün hamdler Allâh’a mahsustur. Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh her şeyden büyüktür ve Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Yine bu kadar (sayı üzere) Allâh’tan mağfiret diliyorum. Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beytine ve sahâbesine, bütün bu (sayıla) nların her bir zerresinin katlarınca salât-ü selâm eylesin.

Her bir zerreye mukabil de Allâh’tan mağfiret dilerim. Ey Allâh! Bu zikrin ve bu salevâtın sevabını öncekilerden ve sonrakilerden, göklerin ahâlisinden ve yerlerin halkından, dünyanın evvelinden ceza gününe kadar gelecekler içerisinde Allâh’a îman etmiş, rasûlleri tasdik etmiş ve ceza gününe kadar geleceklerden İslâm sıfatıyla kaim olmuş herkese vâsil eyle.

Ey Allâh! Onlardan herbirine, Senin kendisi için razı olduğun, Seni kendisiyle razı edeceği, kendisini Sana yaklaştıracak ve Kendi katında onu kendisiyle rahata erdireceğin sevaplar nasip eyle. Yâ Erhamerrâhimîn! Ey acıyanların merhametlisi! Ey merhametlilerin en çok acıyanı (bu duamı ve hediyemi kabul eyle)! Zira Senin peygamberin Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in: ‘Bir kul üç kere: ‘Yâ Erhamerrâhimîn!’ derse melek ona: ‘Şüphesiz Erhamürrâhimîn (olan Allâh) sana yönelmiştir, artık ondan isteyebilirsin’ der’ buyurduğu vârid olmuştur.

Ey Allâh! Sen bize fazlına yakışacak şekilde fazl-u keremini lütfuyla ve lütfuna lâıyk olacak sûrette iki cihanın hayırlarını ve ziyade lütuflarını âfiyet içerisinde, mihnetsiz ve meşakkatsiz bir şekilde ihsan eyle. Âmîn! Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beytine ve sahâbesine, Zâtının celâline ve celâlinin keremine lâıyk olacak şekilde salât-ü selâm eylesin.” (es-Se‘âlibî, en-Nesâih, sh:276)

BÜYÜNÜN İPTALİ İÇİN YAZILACAKLAR

İbni Âbidîn (Rahimehullâh) şöyle demiştir: Şeyh Eyyûb’un iki talebesi Şeyh Muhammed ibni Zeynüddin el-Kefîrî ile halepte bulunan Yûsuf Efendi eş-Şâmî (Rahimehumellâh), ikisi de (İzâetü’n-nûri’l-lâmi‘ fimettesale min ehâdîsi’n-Nebiyi’ş-şâfi‘, Kifâyetü’r-râvî ve’s-sâmi‘ ve hidâyetü’r-râi ve’s-sâmi‘ isimli) Sebetlerinde hocaları Şeyh Eyyûb’un şöyle dediğini nakletmişlerdir:

Bir vakit bana büyü yapıldı, bu nedenle ben bir şeyi yapmadığım halde yaptım zannetmeye başlamıştım. O günlerde Şam’daki Selimiye Camii’nin penceresinde oturmuştum, birden uzun boylu bir adam gelerek: “Bana bir kağıt-kalem ve hokka getir” dedi ve sonra bana aşağıda zikredilecek şu duayı yazdırdı. Sonra bana:

“Bundan iki nüsha yaz, birini başına koy, diğeriyle de yazıyı suda çözerek gusül al, kardeşlerinden dilediğine de bunu yaz” dedi ve gitti. Bir daha da onu göremedim, ben de bunu yaptım ve sihirden (büyüden) şifa buldum.

Yûsuf Efendi bu rivayeti naklettikten sonra şöyle demiştir: “Ben bunu tecrübe ettim, fakat yapan kişinin yıkanırken bu esmâ-i şerîfenin suyunu avret yerlerine (direk) dökmemesi, (yani avret yerlerinin örtülü olması, bir de leğen gibi bir şeyde yıkanıp sonra suyunu ağaç altı gibi temiz toprağa dökerek) pislik barındıran hürmetsiz yerlere suyun damlamamasına dikkat göstermesi gerekmektedir.

Esmâi şerîfesine hürmet etmek ve sıdk-ı itikad (sağlam inanç) göstermek kaydıyla kişinin şifa bulmasını Allâh-u Te‘âlâ taahhüd etmiştir.”

«بِسْمِ اللَّهِ بَادِيخُ بِسْمِ اللَّهِ تَيْدُوخُ بِسْمِ اللَّهِ شَمَادِيخُ بِسْمِ اللَّهِ شَيْمُوخُ بِسْمِ اللَّهِ بَرْخُوِي بِسْمِ اللَّهِ يَانُوخُ.»

Allâh-u Te‘âlâ’nın ve bazı meleklerin farklı dillerdeki ism-i şerîfleridir.

﴿قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ﴾

﴿وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ﴾

“(Firavun ve adamlarının dedikleri gibi; Allâh’ın âyetleri sihir değildir, asıl) sizin kendisini (meydana) getirdiğiniz şey büyü’nün ta kendisidir! Şüphesiz ki Allâh (benim elimde açıklayacağı bir mucizeyle) çok yakında onu iptal ede(rek tamamen etkisiz bir hale getire)cektir.

Muhakkak ki Allâh (sizin gibi) **bozguncuların işini ıslah etmez** (tamamına erdirmez, bilakis yok eder)! (Büyü ve benzeri günahları işleyen) **o mücrimler hoşlanmasa da Allâh**, (kararlarını bildiren yüce) **kelimeleriyle hakkı** (ve doğruyu) **güçlendirir** (ve neticede gâlip kılar).” (Yûnus Sûresi: 81-82)

﴿يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ﴾

“Allâh’ın yed (-i kudret)i onların ellerinin üzerindedir.” (Feth Sûresi: 10)

﴿وَعَصَا مُوسَى بَيْنَ أَعْيُنِهِمْ﴾

“Mûsâ (Aleyhisselâm)ın asâsı gözlerinin arasındadır.”

﴿كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾

“Onlar her ne zaman (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e ve diğer insanlara) **harp için bir ateş yakmışlar** (ve bir fitne çıkartmışlar)sa **Allâh onu söndürmüştür. Onlar yer(yüzün)de** (hilekârlık, harp çıkartma, fitne uyandırma ve İslâm’ı zayıflatma gibi) **fesat(ları körüklemek) için çalışırlar. Allâh ise fesat çıkaranları sevmez**, (onların bu işine rıza göstermez)!” (Mâide Sûresi: 64)

﴿فَأَعَشَيْنَاهُمُ فَنَّهُمْ لَا يُبْصِرُونَ﴾

“Böylece onları(n gözlerini) **bürümüşüzdür. Bu yüzden onlar** (hiçbir hakikati) **göremezler.**”

(Yâsîn Sûresi: 9)

﴿شَاهَتِ الْوُجُوهُ..﴾ ثَلَاثًا

“Düşmanların yüzleri kötü oldu.” (Üç kere okunur.)

﴿وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا﴾

“(Kıyâmet günü) **bütün yüzler O Hayy ve Kayyûm** (olan, başı ve sonu olmayan, Zât’ına âit bir hayata sahip olan, ayrıca yaratıklarını yönetme ve koruyup kollama işini devamlı üstlenmiş bulunan Allâh-u Te‘âlâ) **için alçalmıştır / eğilmiştir / Ama** (Allâh’a ortak koşarak) **büyük bir zulüm yüklenmiş olan kimse** (Allâh’ın rahmetinden ümitsiz olduğu için) **gerçekten hüsrâna uğramıştır.**” (Tâhâ Sûresi: 111)

﴿سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ مَالِكِ الْمَلِكِ﴾

“Bütün mülklerin yegâne mâliki olan o mukaddes padişahı tesbih (noksan sıfatlardan tenzih ederim.” (Muhammed Emin ibnû Âbidîn, Ukûdü'l-leâlî fi'l-esânîdi'l-avâlî, sh:501-502)

YAZILACAK ZİKİRLERİN METN-İ ŞERİFİ

﴿بِسْمِ اللَّهِ بَادِيخِ بِسْمِ اللَّهِ بَيْدُوخِ بِسْمِ اللَّهِ شَمَادِيخِ بِسْمِ اللَّهِ شَيْمُوخِ بِسْمِ اللَّهِ بَرْخُوِي بِسْمِ اللَّهِ يَانُوخِ﴾، ﴿قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيَبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ وَيَحِقُّ لِلَّهِ الْحَقُّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ﴾، ﴿يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ﴾، ﴿وَعَصَا مُوسَى بَيْنَ أَعْيُنِهِمْ﴾، ﴿كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾، ﴿فَأَعَشَيْنَاهُمْ فَنَّهُمْ لَا يُبْصِرُونَ﴾، ﴿شَاهَتِ الْوُجُوهُ شَاهَتِ الْوُجُوهُ شَاهَتِ الْوُجُوهُ﴾، ﴿وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا﴾، ﴿سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ مَالِكِ الْمَلِكِ﴾